

Omslaget af Yngve Lagerblad

RUNAR SCHILDT

ASMODEUS

OCH

DE TRETTON SJÄLARNA

SAMT TRE NOVELLER

BORGÅ 1915
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG.

RUNAR SCHILD

ASMODEUS

ÖFR

DE TRETTON SJÄLARNA

SJÄLARNA

SAMT TRE NOVELLER

HELSINGFORS 1915

J. SIMELII ARVINGARS BOKTRYCKERIAKTIEBOLAG.

ASMODEUS OCH DE TRETTON
SJÄLARNA.

EN BILDERBOK FÖR VUXNA.

*Wer jeder sei wird ihm vertraut
Der in den Narrenspiegel schaut.*

Sebastian Brant: Das Narrenschiff.

I.

De himmelska härskarornas hierarki är ju tämligen allmänt bekant, men detta kan knappast påstås om motsvarande förhållanden i Underjorden eller — som våra förfäder på sitt rättframma vis brukade säga: i helvetet.

Jag anser det därför lämpligast att börja med en liten karaktäristik af Asmodeus, hjälten i denna uppbyggliga historia.

Enligt noggranna beräkningar, som i sextonde århundradet verkställdes af den lärde och fromme professor Martinus Borrhaus, uppgår djäflarnas antal till icke mindre än 2,665,866,746,664. Det blir då utan vidare klart att de icke alla kunna vara af samma betydenhet eller ens socialt likställda. Nej, äfven här förefinnes en samhällssteg med otaliga pinnar.

Asmodeus har fått plats på en af de allra öfversta; det vill säga att han innehar ungefär ärkeängelsrang. Här på jorden skulle han kun-

na göra anspråk på furstevärdighet inklusive predikaten Durchlaucht.

Asmodeus är också en af Underjordens mest framstående och betrodda män. Han har under tidernas lopp blifvit skickad upp till jorden i de mest delikata och invecklade uppdrag och städse utfört dem till sin potentats fullständiga belåtenhet. Då man emellertid på senare tider inom Underjordens ledande diplomatiska kretsar börjat hylla den tvifvelsutan riktiga principen, att äfven de yngre förmågorna böra få pröfva sina krafter i angelägenheter af stor vikt, har Asmodeus under de sista femtio åren njutit ett välförtjänt och nästan oafbrutet otium cum dignitate, hvilket dock ingalunda bör förstås som om han på något sätt vore emeritus. Det är icke alls länge sedan han roade sig med ett litet kärleksäfventyr i Danmark, som visserligen icke aflopp alldeles triumfalt för honom; men å andra sidan har man anledning antaga, att Overskou gifvit en skef och ofullständig bild af tilldragelsen ifråga. Syftet med denna förvanskning är icke svårt att uppdaga: människorna skryta gärna med att de besegrat och lurat Underjordens representanter helt enkelt för att öferskylla sin egen svaghet. I det följande skola vi se i hvad

mån människobarnen äro i stånd att motstå mörk-
sens väldigheter.

*

Härom året inträffade det en torsdag i med-
let af maj (jag vill påpeka att man i Underjor-
den af praktiska skäl accepterat en mängd jor-
diska sedvänjor och sålunda t. ex. följer den gre-
gorianska kalendern), att man i hufvudstaden
Belzebubia på sedvanligt sätt högtidlighöll års-
dagen af Belzebubs tronbestigning med en ly-
sande officiell festivit. Asmodeus deltog na-
turligtvis i hyllningarna. Hans bröst var öfver-
salladt af ordnar — äfven sådana som han på
jorden fått mottaga af tacksamma furstar, dem
han tjänat för att få i sitt våld. Hans svans var
nästan pinsamt väl friserad och hans horn så om-
sorgsfullt polerade som det höfdes hofvets arbi-
ter elegantiarum.

Dylika officiella festligheter anses ju här på
jorden lika oundgängliga som dödande tråkiga.
Förhållandet är absolut detsamma i Underjorden.
Tid efter annan yppade sig i Asmodei aristokra-
tiskt formade käkpartier skandalösa tillbud till
gäspning, som han emellertid kväfde lika snabbt
och skamset som om det gällt ett lönnlagdt foster.

Supén intogs i den praktfullt dekorerade Basaltsalen, populärt kallad Svarta hafvet. Vid de dignande borden, som tillsammans bildade ett väldigt pentagram, satt bänkadt allt hvad Underjorden äger af börd och rang. Serveringen ombesörjdes uteslutande af f. d. konungar, som för tillfället befriats från sina ordinarie straff.

På grund af de många talen och toasterna drog supén ut till efter midnatt. (Underjorden består sig med en sol af hamradt guld och en måne af platinalegering, hvilka drifvas af ett sinnrikt urverk så att de troget följa sina förebilder på himlahvalfvet. Man kan därför med fullt skäl tala t. ex. om midnatt äfven här.) Med en lättadens suck, som likväl icke antog synbara proportioner, varseblef Asmodeus omsider att Hans Djäfvulska Majestät behagade draga sig tillbaka till de inre gemaken.

I detsamma föddes en lysande idé i Asmodeus' fruktsamma hjärna. Han skyndade fatt sin gamle vän Aziel, hofmarskalken, drog honom af sides och föreslog ett litet nachspiel på tumanhand.

Aziels ansikte klarnade märkbart, men blott för att åter mulna i nästa sekund. Förslaget tilltalade honom otvifvelaktigt, men han åtnjöt icke

likt Asmodeus det ogifta ståndets företräden. Hans gemål var en amper dam, hvars anor i mångfald endast kunde jämföras med de skäggprydda vårtorna i hennes ansikte. På grund af inbillad sjuklighet höll hon sig mest sänliggande, men hon hade den pinsamma vanan att konstatera den faktiska tidpunkten för hofmarskalkens hemkomst på nätterna och sedan jämföra sina iakttagelser med uppgifterna i den officiella tidningen, som i öfverdrivet undersåtligt nit meddelade klockslaget då hofvets festligheter afblästes.

Det tarfvades icke litet af Asmodei kända och högt skattade diplomatiska förmåga för att övertala hofmarskalken. Slutligen gaf han dock med sig, och det beslöts att de båda herrarna skulle bege sig till Aziels villa.

Härmed afsåg hofmarskalken alldeles icke det luxuösa marmorpalats vid stranden af Stora Svafvelsjön, som hans gemål medfört i hemgift. Nej, Aziel hade i största hemlighet låtit uppföra ett litet jaktlott, ett förtjusande loving-home, Buen Retiro benämndt, långt borta i de vilda och pittoreska nejderna kring Krakatoas sprängda krater.

Här tillbragte hofmarskalken sin week-end så ofta det sig göra lät, d. v. s. så snart han kunde hitta på någon tjänlig nödlögn som gick i

marskalkinnan. Här hvilade han ut från statsbekymren och societetslivets vedermödor, och här var det som han stundom — men ack! så alltför sällan — fann tillfälle att söka tröst för sitt äktenskaps alla vedervärdigheter i en charmant liten amourette.

Asmodeus och Aziel väntade tills alla de trehundra gästerna aflägsnat sig. (Icke ens i helvetet går man nämligen fri för skvallrets giftiga hydra.) Med tillhjälp af en slaf, som råkade vara f. d. påfven Johannes XII, drogo de på sig sjumilsstöflarna och styrde kosan mot Krakatoa. Inom fem minuter voro de framme; detta anses i Underjorden som en lång och besvärlig promenad, ty vanligen färdas man på ryggen af en meteor.

Nu var det snart ett år sedan hofmarskalken senast besökt Buen Retiro. Hans sista eskapad hade på något outgrundligt sätt kommit till gemålens öron och medfört de allra svåraste följder, ehuru hofmarskalkinnan ingalunda uppdagat hela sanningen. Aldrig mer hade Aziel vågat återse den förtjusande lilla dansösen.

Medan hofmarskalken öppnade bakporten till slottet, öfverväldigades han af minnen ända därhän, att handen darrade och en suck bröt fram.

— *Tempi passati!* hviskade han till *Asmodeus*, som böjde sitt hufvud i stumt deltagande.

Någon betjäning fanns icke att tillgå — *Aziel* ansåg det säkrast så. Mer än en af hans vänner hade genom oförsiktighet fullständigt råkat i vantarna på sin betjäning. Kammarherre *Azazel* till exempel hade ända från slaget vid *Hastings* till *Krimkriget*s dagar varit offer för en den skändligaste chantage från en portvakts sida, tills han i grund ruinerad och bruten till kropp och själ fick anhålla om en friplats på gubbhemmet.

Sedan hofmarskalken installerat sin gamle vän i en bekväm klubbstol med sidenfodradt håll för svansen, begaf han sig ut på spaning efter något drickbart. Efter en stund återvände han med en storbukig karaff eldvatten till grogg samt ett par spindelväfshöljda buteljer sjuhundraårigt vulkaniskt vin från *Vesuvius'* sluttningar. Detta berömda vin härstammade ursprungligen från hans svärfars ryktbara vinkällare och var känt bland alla *Underjordens* finsmakare.

Några timmar förflöto nu på angenämaste vis. De gamla herrarna täflade i vågade anekdoter och skarpsinniga utrikespolitiska omdömen. De upplifvade sina stolta minnen från äfventyren med *Faust* och från inkquisitionens dagar, då de ännu

stodo i sin mannaålders fulla kraft och skördade ovanskliga lagrar.

För hvart och ett af dessa minnen skålade de och tömde sina glas i botten. Detta var en sed som hofmarskalken höll alldeles särskildt på, ty det var en reminiscens från kulminationspunkten på hans diplomatbana: den tid då han som ministre plénipotentiaire ledde Underjordens arbete i Skandinavien och Finland.

De två flaskorna voro snart tömda, och då hofmarskalken icke visade någon större benägenhet att uppoffra mer af den dyrbara varan, öfvergingo de båda gentlemännen till eldvattensgroggar. Måhända råkade de brygga sina groggar alltför starka i den sparsamma belysningen, som utgjordes af en enda liten blekröd S:t Elmseld; säkert är att spriten efterhand bemäktigade sig de gamla herrarnas hjärnor och färgade deras syn på tingen, liksom den skrufvade upp deras lågmälda konversationston åtskilliga streck. Festbanketten på Kungliga slottet hade som alla dylika tillställningar med obligatorisk massutfodring haft den egenheten att lämna gästerna mer hungriga än de kommit, och som bekant inverkar alkoholen med dubbel styrka på en tom mage.

Endast sålunda kan det förklaras att den eljes

så otadliga Asmodeus, den korrektaste bland de korrekta, plötsligt gjorde sig saker till en lapsus linguæ, som kom att medföra ganska egendomliga följder.

— Oss emellan sagdt, sade han, anser jag att vår verksamhet i många länder bedrifs rent af upprörande illa. Jag ser ingen metod i ledningen, inga djärfva initiativ! Hur skall man annars kunna förklara den klena tillförseln af själar t. ex. från Finland? Under de sista femton åren har siffran visserligen stigit, men det är egentligen inte vår förtjänst, och fortfarande är skörden ett intet mot hvad landet borde kunna afkasta.

Vinets tunga röda slöja hade lagt sig öfver Asmodei annars så klara blick; han varseblef därför icke det förändrade uttrycket i hofmarskalkens ansikte. Det var nämligen precis femton år sedan Aziel afgått från ambassadörsposten i nordanländerna och utnämnts till sin hofcharge.

— Käre vän, sade han så lugnt han förmådde, ni glömmer alldeles att ta med i räkningen de svårigheter som möter vårt arbete i Finland: den luterska vidskepelsens stora utbredning, landbefolkningens enkla lefnadsvanor och den totala frånvaron af storstäder. Dessutom tycker jag

verkligen inte det lönar sig att slösa alltför stor omsorg och möda på ett så glest befolkadt land, när vi har fullt upp med bekvämt arbete i miljonstäderna.

Den bristfälliga logiken i hofmarskalkens yttrande eggade Asmodeus till förnyade angrepp.

— Ni medger således i alla fall, min käre hofmarskalk, att det inte arbetas tillräckligt energiskt i det finländska distriktet och att vår representation där är illa organiserad!

— Nej, svarade Aziel med hetta, det medger jag absolut inte.

Och nu visade sig stormvarningen i hans ansikte: en spasmodisk ryckning kring näsroten och i ögonvråna.

— Då pratar ni i kors, konstaterade Asmodeus lugnt.

— I himmeln! skrek Aziel och stampade med bockfoten så att glaset klirrade på bordet.

Denna starka och rent ut sagdt ganska vulgära svordom bragte med ens de båda gentlemanen till insikt om att de förgått sig. De reste sig därför samtidigt och sågo hvarann så pass fast in i ögonen som omständigheterna det medgafvo.

— Pardon! sade hofmarskalken.

— Pardon! sade Asmodeus.

Ty äfven i helvetet är det förnämt att späcka sitt tal med franska glosor.

— Jag beklagar att jag förifrade mig, sade hofmarskalken artigt och satte sig åter.

— Och jag, sade Asmodeus, är villig att återta alla de yttranden, som från formell synpunkt kan ha varit kränkande för er, högtärade vän. Men i sak ser jag mig tvungen att vidhålla min åsikt. Jag föreslår därför att vi löser tvisten genom ett litet vad.

— Eh bien? sade hofmarskalken intresserad.

Passionen för vadhållning och hasardspel, som behärskat Aziels sturm-und-drang-period, hade sedermera genom gemålens åtgärder förvandlats till en förträngd affekt.

— Jo, fortfor Asmodeus, jag har tänkt mig det så här: jag beger mig till Helsingfors, slår mig ner likgiltigt hvar, och inom tre dygn skall jag förmå ett dussin personer af hvad stånd och villkor som helst att skriftligen testamentera sina själar åt oss.

(Behöfver jag påpeka att man i Underjorden räknar tretton på dussinet?)

— Tretton själar — skriftligt — tre dagar —

resumerade hofmarskalken. — Jag antar vadet, men hvad gäller det?

— Jag håller min andel i Titanics last och min nya osynlighetsmantel mot Buen Retiro.

Hofmarskalken funderade.

— Nej, sade han, Buen Retiro är mera värdt. Om jag vinner, så måste ni dessutom afstå er frisör åt mig. Han gör ett briljant arbete.

— Det gör han, sade Asmodeus smickrad, och dessutom har han ett visst affektionsvärde. På jorden hette han Ludvig XIV, som ni kanske vet. Men låt gå! Jag är säker om att vinna! I morgon klockan tolf på dagen ger jag mig af och är således tillbaka måndag middag.

De gamla gentlemännen räckte hvarandra handen, tömde sina glas för sista gången och krossade dem högtidligt.

Därpå gjorde de skyndsamt uppbrott och begåfvo sig tillbaka till Belzebugia.

Hofmarskalken slokade märkbart på svansen då de skildes utanför hans praktfulla krysolitpalats. Han tänkte på gemålen som låg därinne och glodde på sin nattklocka. Detta ur hade visare och siffror i själflysande färger; marskalkinnan hade köpt det af en tysk profryttare, som trängde in genom Vesuvius' krater för att bjuda

ut sina varor. Den djärfve pioniären gjorde briljanta affärer, sålde slut sitt medhafda proflager, fick orderboken fulltecknad och stod just i beråd att återvända samma väg som han kommit, då Aziel råkade få syn på sin gemåls nyförvärf. Intuitivt anande hvilka ledsamheter den sinnrika tingesten skulle komma att bereda honom, utsände han sin snabbaste meteorryttare för att gripa profryttaren och lät kasta honom i Stora Svafvelsjön.

II.

Asmodeus vaknade ganska sent på fredagsmorgonen. Han genomgick i tankarna nattens tilldragelser, men kände hvarken kopparslagare eller bondånger. Tvärtom råkade han i ett tillstånd af största förtjusning, då han hunnit till klart medvetande om det som förestod honom: en angenäm rekreatjonsresa och ett intressant arbete, som i belöning kunde medföra — eventuellt — en hög orden, eller åtminstone det förtjusande Buen Retiro.

Ja, så fast besluten var Asmodeus att vinna vadet, att han redan nu begynte göra upp planer till ommöblering och mångahanda förbättringar på detta eremitage, som i hans ägo skulle komma så mycket mer till användning än nu under den stackars hofmarskalkens darrande spira.

Trots den ovanliga timmen lyckades Asmodeus genom sina inflytelserika relationer ome-

delbart erhålla begärd audiens hos Belzebub. Så skickligt framlade han sin plan, att Hans Majestät ögonblickligen gaf sitt bifall och dessutom sina lifligaste lyckönskningar. Genom jourhavande kammarherrn lät han till Asmodeus öfverräcka ett par splittrerna sjumilsstöflar i form af moderna amerikanska lackskor — alltså på inget sätt uppseendeväckande —, vidare en utspottad oblat från en svart mässa i Paris, som sätter innehafvaren i stånd att tala alla jordens språk inklusive dialekterna, samt slutligen en s. k. belzebubtrieder, med hvilken man genom stock och sten kan se allt som tilldrar sig inom sju miles omkrets. Denna begränsning gäller endast de små apparaterna i fickformat; de ledande männen i Underjorden ha dessutom till sitt förfogande tuber af sådan styrka, att de kunna öfverblicka hvilken punkt som helst på jordytan.

Audiensen slutade klockan half tolf. Asmodeus begaf sig nu till notarius publicus och lät inregistrera sin därvaro jämte noggrann tidsbestämning — detta för att afvärja eventuella beskyllningar för tjufstart.

Då detta var gjordt, hade han ännu tio minuter till sitt förfogande, som han fördref med att flanera längs Belzebubias praktfulla boule-

varder med förstenade cedrar och trefna korallbersåer. I strålände, nästan uppsluppet lynne slog han sig ner på en bänk. Detta var ju mycket litet comme il faut för en man i Asmodei ställning, men han ansåg det lämpligt som öfning och öfvergångsstadium till den socialt blygsamma skepnad han beslutit iklä sig under expeditionen till Finland: affärsmannen af medelklass. Af samma skäl hade han bestämt sig för att icke använda någon af sina privata lyxmeteorer, utan nöja sig med dem som stodo allmänheten till buds.

Nu fattades klockan bara två minuter i tolf. Asmodeus reste sig raskt som en yngling. I hörnet af Inkvisitions- och Nantesgatan besteg han resolut en automatisk hyresmeteor. Han satte sig bekvämt tillrätta på den mjuka ryggen, stack ett guldmynt i springan på meteorens hufvud och fattade styrhjulet.

I samma ögonblick som det första tolfslaget dånade från Belzebubias Börspalats satte Asmodeus meteoren i gång. Ur dess inre trängde ett bedöfvande surr, hela den smäckra kroppen kom i darning och med en varnande klatsch på svansen susade meteoren i väg med en hastighet af femhundra kilometer i sekunden.

Asmodeus öfverskred utan betänkande den högsta tillåtna farhastigheten — fyrahundra kilometer — ty han ansåg lagar och förordningar tillkomna hufvudsakligast för att hålla populacen på mattan, men ingalunda för att hindra och förarga en man af stånd och kvalitet.

Inom tio sekunder var Asmodeus framme vid sitt första mål, botten af Vesuvii krater. Här går nämligen den bekvämaste passagen mellan jordklotets båda världar.

Meteoren återvände automatiskt till sin utgångspunkt. Asmodeus åter förflyttade sig i sirliga spiraler till vulkanens topp. Bakom en lavamur stannade han och förvandlade sig enligt sitt tidigare beslut till en herre af ganska indifferent genomsnittstyp. Dock nekade han sig icke ett par lifliga bruna ögon och ett mjukt svart hår. Utan att besväras af något bagage, hvilket han ansåg sig behöfva först senare, spatserade han till Cooks station och for ned med funiculairen.

Vid förvandlingen hade Asmodeus naturligtvis bibehållit de tre nödvändighetsartiklar han erhållit af sin huldrike monark. Tack vare lackskorna var det en smal sak för honom att förflytta sig från Neapel till Stockholm. Nästa steg förde honom till en af de åländska öarna, där

han dröjde en stund och njöt af den karga, egenartade naturen.

Asmodeus tog vägen öfver Åbo emedan han ofta hört människorna kalla denna stad den djäfligaste på jorden, hvilket gifvetvis berörde honom sympatiskt och dessutom framstod som ett lyckligt omen för hans kommande arbete i hufvudstaden.

I Åbo framtrollade Asmodeus en handväska och ett par större koffertar, fyllda med allehanda nyttiga föremål, samt späckade sin plånbok med sedlar, hvarpå han vid halftvåtiden tog plats på tåget till Helsingfors. Järnvägsresor äro föga nöjsamma för den som är van att färdas per meteor, men Asmodeus ansåg sig behöfva denna färd för att hinna studera land och folk samt uppgöra en plan för den stundande kampanjen.

Makligt bakåtlutad i den blå schaggsoffan i en förstaklasskupé såg Asmodeus det fattiga finska landskapet i all sin trohjärtade enformighet skvätta förbi kupéfönstret. Han hade god tid att göra iakttagelser, ty hastigheten var icke precis skrämmande.

På stationerna såg han en massa människor sitta orörliga på gungplankor och trappsteg. Likt memnonstoder sutto de där och betraktade med

suverän oberördhet tågens och livvets gång. Asmodeus förstod att detta folk har en medfödd fallenhet för passivt motstånd. Men han tyckte sig också kunna märka, att det icke borde vara alltför svårt att öfverlista.

Tåget stod länge stilla vid dessa små stationer. Asmodeus tittade ut genom fönstret för att uppdaga orsaken. Allt var frid och tystnad. Roken från lokomotivet steg som ett offer mot skyn. Aha, tänkte Asmodeus, en religiös ceremoni!

För att ytterligare göra sig förtrogen med nationens mentalitet inköpte han färska nummer af alla större hufvudstadstidningar. Lektyren befriade honom fullständigt från alla farhågor för en olycklig utgång af det företag han inlåtit sig på. I detta angenäma medvetande slumrade Asmodeus in.

Tuppluren förkortade färden med någon timme, men sen var det bara att ta till tidningarna igen. Asmodeus irrade länge omkring i den sällsamma vildmark som kallas Hufvudstadsbladets annonsafdelning. Han fiskade mången språklig pärla ur denna dunkla flod, som framkväller ur folkets eget bröst.

Plötsligt fångslades hans uppmärksamhet af följande behjärtansvärda upprop:

Kommen och bo i Edla Josefssons pensionat Tunnbindaregatan 13! Continentalt! Helinackordering med alla nutidens moderataste bekvämligheter från 4 mark om dagen! Ni ångren Eder ej, eller pengarna fås tillbaka!

— Där har vi ägget! mumlade Asmodeus, och citatet förde ett ögonblick hans tankar till en annan stor upptäcktsresande.

Men bäst det var tyckte han sig märka, att tåget i någon mån saktat farten. En blick genom fönstret upplyste honom om att han befann sig på Helsingfors' station, där tåget synbarligen stått en god stund, eftersom de flesta passagerare redan försvunnit.

Asmodeus lyckades dock få tag i en bärare, som glömt sig kvar på perrongen i djupa betraktelser öfver tillvarons mål och mening med särskildt afseende fäst vid n:o 16 Kalle Pitkänen.

— Kör till Tunnbindaregatan 13! sade Asmodeus till hyrkusken på fulländad helsingforsdialekt af omisskännlig öfverklassfärg.

Kusken tog stöd under klackarna, lutade sig bakåt, ryckte med herkulisk styrka i tömmarna och lät samtidigt några sällsamma läten utgå ur sin mun. Den rutinerade hästen, som icke

var något gårdagsbarn, betänkte sig en stund. Den vände långsamt på hufvudet och utsände en pröfvande blick för att se, om icke tömmarna ville brista. Men de höllo den här gången, och när det kloka djuret dessutom såg sin husbonde krafsa efter piskskaftet, satte det sig oväntadt i rörelse med ett skutt som slog gnistor ur stensläggningsen.

I vårkvällens trolska skymning skumpade Asmodeus fram genom den finska hufvudstadens gator. Det vimlade, det myllrade af människor i eleganta vårtoaletter från Västra Henriksgatan.

— Hvilka härliga jaktmarker! Hvilka oin-skränkta möjligheter! tänkte Asmodeus, då han såg dessa tunga människoklumpar, som långsamt vankade af och an, uppfyllda af en brinnande längtan att begå åtskilliga dödssynder, hvartill det dock gafs sorgligt få tillfällen.

Asmodeus hade snart passerat stadens finaste kvarter. Mörkret förbjöd honom visserligen att konstatera det på resehandbokens stadsplan, men han kände det tydligt nog på det ställe där hans svans i normala fall skulle haft sin plats. Uppfylld af oförfalskad beundran betraktade han gatans spetsiga stenar och beslöt att föreslå en liknande anordning i de fördömdas kvarter i Belzeubia.

Omsider stannade kusken vid Tunnbindaregatan 13 genom att helt elegant sätta hästen på hasorna.

Asmodeus steg ur och såg sig omkring medan han krefsade sig där bakom, dels för att lindra smärtorna och dels för att få fatt i portmonnän.

Det var tydligen en äldre stadsdel han befann sig i. Tysta och högtidliga stodo husen där och stirrade på hvarann med sömniga fönsterrader. N:o 13 befanns vara en liten vålnad af ett italienskt renässanspalats med små tillsatser här och hvar ur arkitektens egen fatabur, kort sagdt ett typiskt helsingforshus från åttitalet.

*

Änkefru Edla Josefsson blef ytterst angenämt öfverraskad af den nya gästens ankomst. För ögonblicket hade hon bara två stadigvarande hyresgäster, och hvad de tillfälliga resandena beträffar, så hade det varit ganska skralt med dem hela vintern.

Visserligen hade den svartmuskiga herrn ingenting annat med sig än en liten handväska, och många års erfarenheter på godt och ondt hade lärt änkefru Edla, att sådana väskor kunna

vara tomma och sålunda utgöra en klen ersättning för hyran, om gästen en vacker dag föredrar att resa utan afsked. Men hennes lätta oro förbyttes snart i jubel, när Asmodeus själfmant erbjöd sig att erlægga en veckas hyra i förskott och samtidigt öfverräckte ett bagagekvitto på 2 kolly om 86 kilo, som han bad henne ombesörja.

Fru Josefsson fick inte riktigt klart för sig hvad hennes nya gäst egentligen var för en landsman. Namn och utseende voro ju utländska, men han talade fullkomligt flytande svenska. Affärsman kallade han sig i resandeboken. En fin herre var det i alla fall, det såg man inte bara af blanklädersskorna, utan också af den omständigheten att han ville ha både sängkammare och mottagningsrum. Priset frågade han inte alls efter, men väl hörde han sig för om sina medpensionärer.

— Det är bara två stillsamma fruntimmer som är borta nästan hela dagen, svarade fru Josefsson. Fröken Kingelin är ständigt och jämt på föreläsningar och möten och kaffebjudningar, hon är riktigt en fin dam och har så många bekanta och hör till en förening. Och här midt emot bor fröken Blom, som är en ung och riktigt vacker människa, och hon är på Schuberts

kontor. Hon har så mycket böcker, och när hon är hemma så läser hon bara och kommer inte att störa herrn alls. Och sen så är det en familj från Kouvola, men de reser i afton.

— Bra, bra! sade Asmodeus, och så gaf han änkefru Josefsson fyrtio mark i nya, ovikna sedlar, de vackraste han någonsin gjort.

På lätta fötter ilade fru Josefsson ut i köket för att meddela köksan Engla den glada nyheten. Hon glömde totalt, att hon en half timme tidigare råkat i dispyt och lättare handgemäng med denna person, som icke helt gjorde skäl för sitt celesta namn. Grälet gällde som vanligt katten Sissi, som Engla trots böner och hotelser från fru Josefssons sida och klagomål från grannarna envisades att behålla.

*

Asmodeus kände sig onekligen litet trött efter resan, bortskämd som han var af Underjordens idealiska fortskaffningsmedel. Men han ansåg det lättsinnigt att ägna sig åt hvila innan han åtminstone rekognoscerat en smula och uppgjort en detaljerad fälttågsplan för nästa dag. Han lät därför hämta ett glas te och några smörgåsar in på sitt rum. Efter att sålunda ha styrkt

sig öppnade han sin väska, sökte fram triedern och slog sig ner i gungstolen med den vackert broderade mattan med rosor och blader på.

— Nu ska vi se hvad för grannar jag har, tänkte han. — Sen blir det att välja ut de tretton lämpligaste.

I detta syfte lät han kikaren först visa trappuppgångens lista öfver hyresgästerna i trappan A. Den tog sig ut så här:

3 våningen:

Elis Bladh, fil. mag. — C. G. W. F. Adlerschantz,
frih., öfverste.

2 våningen:

Edla Josefssons pensionat.

1 våningen:

Knut Hahn, hofråd, gårdens ägare.

Entresol:

Gustaf Eytzing, v. häradshöfding. — Evert Silvan,
pastor.

— Aha, en präst! mumlade Asmodeus belåten.

Han hyste nu en gång för alla en viss faible för agenterna för de stora själförsäkringsfirmorna. Emellertid beslöt han spara pastorn till dessert

eller åtminstone mellanmål och tog i stället i tu med Gustaf Eytzing.

Triedern visade häradshöfdingen liggande på sin soffa med en bok i handen. Lektyren tycktes väcka hans starkaste intresse. Ansiktsuttrycket vittnade på en gång om vetgirighet och tillfredsställelse.

Nu tror läsaren naturligtvis, att det var 1734 års lag Gustaf Eytzing fördjudat sig i. Men lagen kan en häradshöfding utantill, och därför längtar han stundom på kvällarna till profeterna af Willys cert. Hvem tadlar Gustaf Eytzing därför att han föredrog Claudines äfventyr framom dem som skildras på rådstufvurättsprotokollernas nyktra språk?

Som bokmärke använde häradshöfdingen tanklöst nog en växel, där han några dagar tidigare — bara på skämt naturligtvis — öfvat sig att efterhärma sin mycket solventa vän Mikael Weydels aristokratiska namnteckning. Växelblanketter lågo dessutom i prydliga högar inte bara på skrifbordet, utan också på mindre banala förvaringsställen, såsom kakelugnskransen och fönsterbrädet.

— Advokaterna äro ju redan af naturen våra bundsförvanter, filosoferade Asmodeus. — Af dem

har vi lärt det bästa i vår moderna taktik. Herr Eytzing kommer nog inte att vålla några grå hår i min svans, så mycket mindre som hans förråd af växelblanketter tycks vara afsevärdt och hans bokmärke förefaller mig suspekt. Men nu till hofrådet!

Tyvär visade sig hofrådet Hahns våning vara absolut tom. Familjeporträtten och kakelugns-skärmen med Hahnarnas krönte tupp i pärlstickeri på sidenbotten voro insvepta i rött flor. Familjen var tydligen bortrest eller utflyttad på landet.

Detta var en motgång som berörde Asmodeus ganska oangenämt, och han skyndade sig därför att flytta triederns synkrets en våning högre.

Magister Elis Bladh satt bakom stängda dörrar vid sitt skrifbord. Framför honom låg uppslaget ett väldigt frimärksalbum af modernaste konstruktion, och däromkring tornade sig massor af kataloger, facktidskrifter, handböcker, mankolistor, offerter.

Elis Bladh betraktade med tillhjälp af lup och pincett ett sällsynt fenomen, en dyrbar skatt: ett tiopennismärke af år 1889, där det tydligt stod Fanland i stället för Finland. Detta intressanta feltryck var hittills okänt, dess värde kunde helt

enkelt icke uppskattas i pengar. I magister Bladhs bröst bodde Lyckans sällsynta fågel; ett förklaradt skimmer låg öfver hans ansikte. Han var blifven en god och ädel människa i denna stund.

— Ha! utbrast Asmodeus sedan han njutit tillräckligt länge af den vackra taflan.

Han reste sig och gick ett slag öfver golvet. Nu hade han alltså fått fatt i ett par trådar, och det var allt som behöfdes. Inom kort var hans anfallsplan färdig.

Tack vare sin utomordentliga kännedom om jordiska förhållanden visste Asmodeus, att människornas öden äro sällsamt intrasslade i hvarann, så att man bara behöfver dra i en enda sådan tråd för att sätta många andra i dallring. För den skull var det bara utgångspunkten han brydde sig om att fastslå, det öfriga beslöt han öfverlämna åt slumpen.

Han gömde omsorgsfullt triedern i handväskan och gick in i sofrummet för att klä af sig. Men just när han stod i beråd att krypa i sängen, varseblef han öfver hufvudgården en svart tafla med guldskrift: „Bed och arbeta.“

— I himmeln! utbrast Asmodeus lifligt, jag höll rakt på att glömma båda det ena och det andra.

Han följde taflans uppmaning i omvänd ordning. Först arbetade han, d. v. s. han framställde genom trolleri en del föremål, som skulle bli honom till ovärderlig nytta under följande dags kampanj.

Därpå gick han till sängs som ett godt barn och läste sin luciferiska aftonbön. Egentligen var han långtifrån någon zelot, men han misstänkte att någon bigott kollega måhända låg och kikade på honom där nere i Belzebubia; och en aning, ett svagt hopp hviskade honom i örat, att han kanske rent af var tagen på kornet af en Allershögsta trieder.

III.

Magister Elis Bladh kunde blicka tillbaka på en ungdom uppfylld af armod och alla tänkbara umbäranden.

I allmänna medvetandet var bladhska namnet förknippadt med föreställningen om rikedom och anseende, men detta berodde uteslutande på Elis' farbror, kommerserådet Josef Bladh i Jakobstad, som lyckats arbeta sig upp till icke ringa makt och härlighet. SjälF var den lille föräldralöse Elis så fattig som en kyrkråtta, och något hopp om förbättring genom arf fanns icke, ty kommerserådet hade en fullvuxen son, hvars hälsa absolut icke lämnade någonting öfrigt att önska. Unge Elis knagglade sig emellertid fram till både studentlyran och magisterringen, som han dock erhöU utan solenn promotion.

Genom dåligt sällskap och olämplig lektyr hade Elis Bladh så småningom kommit att för-

irra sig allt längre ut på den socialistiska gungflyn. Han beslöt att ägna sitt lif åt kampen för de förtryckta i samhället. Han uttalade offentligen tvifvelsmål angående den bestående världsordningens berättigande; han föreläste om *Das Kapital* för ligapojkar och hejfllickor i Sörnäs; han pläderade energiskt för den Fria Kärleken; han var en öfvertygad förnekare af tron på det öfversinnliga och valdes därför till styrelsemedlem i Prometeus; ja, han var vänsterman så ut i fingerspetsarna, att han med indignation tillbakavisade en teaterbiljett till högerparkett.

En vacker dag — den var verkligen vacker, han mindes den tydligt nog — fick Elis Bladh telegram från Jakobstad att hans farbror och kusin drunknat under en segeltur i yttre skärgården. Elis stod länge stilla och stirrade på den lilla biten dåligt papper som gaf honom sjuhundratusen mark. Det är möjligt att arftagare sett dummare ut, men det är obevisadt.

Under det härpå följande året genomgick magistern en märklig metamorfos. Han upphörde plötsligt att skriva i de socialistiska publikationerna, lät viga sig af präst vid en flicka af god borgerlig familj och började ånyo begagna stärkkragar, hvilkas bruk han tidigare afsvurit sig för

att känna sig mera ledig och obesvärad i den ansträngande sociala kampen. Däremot kvarstod han i Prometheus, ty gudsförnekeri är numera icke blott tillåtet, utan rent af klädsamt i välsituerade kretsar.

Elis Bladhs skarpa utvecklingskurva sattes af elaka tungor i samband med Jakobstadsarfvet. Magistern sörjde uppriktigt öfver sina forna vänners tarfliga tänkesätt. Han bedyrade att han fortfarande var densamma han alltid varit, och för oss opartiska åskådare ges det alls ingen anledning att betvifla hans heliga försäkran.

Elis Bladhs sociala intentioner skingrades således ganska hastigt af realiteternas friska vindpust. Men han var en djup natur, som alla österbottningar, och han insåg att en mans lif icke får sakna mening och innebörd.

Mannen måste ha ett ideal, en sträfvan, ett allt uppslukande intresse för något annat och högre än det lumpna brödförvärfvet, om han vill undgå att bli andligen försumpad. Hvilken denna sträfvan, detta intresse bör vara, det beror helt och hållet på individen.

Elis Bladh behöfde icke tveka länge i valet. Han bestämde sig för frimärkssamlandet, som lekt honom i hågen redan under skolåren, ehuru det själfallet icke kunde anta några större propor-

tioner då. Sina bästa fynd hade han gjort i papperskorgarna på farbroderns kontor, då han om söndagarna fick gå omkring där och rota.

En årsränta på trettiofemtusen sätter en naturligtvis i stånd att ställa målet högre än till de trekantiga godahoppsuddare, som hägrat för skolgossens fantasi som det allra ouppnåeligaste. Vid den tidpunkt då Asmodeus anlände till Helsingfors, var Elis Bladhs samling mycket riktigt den största och dyrbaraste i landet.

Den lycklige ägaren till alla dessa brokiga papperslappar sysslade numera uteslutande med samlingens vård och förkofran. Han stod i liflig affärskorrespondens med firmor och enskilda jorden rundt och var faktiskt så öfverhopad med arbete, att han ibland måste fara till Grankulla på någon vecka och hvila ut.

Ofta uppsöktes han af personer som bjödo ut frimärken — vanligen värdelösa — eller filatelistiska redskap och hjälpmedel af hundra slag. Det förvånade honom därför inte alls, när jungfrun på lördagsmorgonen strax efter frukosten anmälde, att dit var en svarter herre som ville tala med magistern.

Skarpsinnige läsare! du har gissat rätt. Den svarta herrn var Asmodeus.

— Herr magister, sade Asmodeus med svag dansk-tysk brytning, jag har hört er omtalas som framstående filatelist, och då jag representerar en af världens förnämsta firmor, Behl et Zebub i Leipzig, har jag tagit mig friheten att söka upp er för att visa några verkliga rariteter, som man icke vågar skicka med posten.

— Åhå! sade Elis Bladh och var strax intresserad.

Asmodeus tog fram ur barmfickan en plånbok med åtskilliga små häften i, samt ett par förseglade kuvert.

— Var så god! sade han och räckte fram häftena, som innehöllo kompletta serier af äldre, svåråtkomliga märken i sällsynt vackra exemplar med klara, skarpa stämplor — alltsammans en frukt af hans skaparmöda kvällen förut.

Elis Bladh kastade sig öfver häftena ungefär som jag antar att en törstig beduin bär sig åt när han kommer fram till oasen.

— Priserna är förbaskadt billiga! sade han efter slutförd granskning. — Men är det säkert att de är äkta? Det förfalskas ju så oerhördt mycket märken i våra dagar!

Asmodeus smålog.

— En kännare som herr magistern kan ju

lätt konstatera om märkena är äkta eller icke. Var så god och tag ut hvilka som helst och undersök dem hur som helst.

Elis Bladh plockade ut ett dussin rariteter som saknades i hans samling och undersökte dem i en half timmes tid med både zahnmesser, lup och syror.

— De är tammefan äkta! sade han förtjust. — Ser ni, jag är inte den som låter lura mig att köpa falsifikat, jag!

— Det förstod jag i samma ögonblick jag såg magistern, sade Asmodeus med en liten bugning.

Detta svar stämde Elis Bladh än mer till agentens förmån. Han bläddrade än en gång genom häftena, gaf fritt lopp åt sin beundran, valde ut märken för bortåt trehundra mark och gjorde min af att ta fram plånboken.

— Moment, bitte! sade Asmodeus och öppnade ett af de förseglade kuverten. — Det där är bara skräp, som knappast på allvar kan intressera en samlare som herr magistern. Men se här!

Elis Bladh gjorde som brudarna fordomdags, enligt äldre skriftställdes utsago: han bleknade och rodnade turvis.

— Men det är ju trettonpencemärket från Hawaii!

— Javisst.

— Men herrigud, det är ju värdt 2,500! utbrast Elis Bladh.

Han kunde sin Senf som en adelsman Boken.

— Alldeles riktigt, svarade Asmodeus, men vår firma intar en sådan position, att den icke behöfver ta hänsyn bara till det pekuniära. Det ligger oss om hjärtat att de stora rariteterna hamnar hos personer, som är besjälade af den äkta samlarandan. Jag kan därför i det här fallet offerera märket till 600 mark med 5 % kassarabatt.

— Herrijess! sade Elis Bladh och knäppte med fingrarna som för betalning. — Det blir 570 då.

— Precis, och då kan de andra märkena följa med på köpet.

— Är det sant? utropade Elis Bladh och sprang upp från stolen.

— Jag är här för att göra affärer och icke för att skämta, svarade Asmodeus allvarligt.

Med tillfredsställelse såg han tecken till transpiration vid magisterns tinningar.

— Men det är inte slut än, fortfor han. — Här har jag någonting som — — Men det är bäst att magistern sätter sig först och tar det med lugn.

— Nå, hvad är det nu då? frågade Elis Bladh

nervöst, sedan han slagit sig ner vid skrifbordet.

Asmodeus bröt det sista kuvertets inregel. Utan ett ord lade han innehållet på bordet: en liten pappskifva med ett enda frimärke under skyddande glas.

Elis Bladh började plocka med fingrarna under hakan som om där vuxit blåbär i stället för gul skäggstubbe.

— Voi fan ändå! sade han slutligen med onaturlig stämma. — Det är ju tvåpencemärket från Mauritius!

— Alldeles riktigt.

— Men det finns ju bara fyra eller fem exemplar i hela världen!

— Just det, ja.

— Prinsen af Wales har ett, — —

— Prinsen af Wales, sedermera Edward VII, hade ett, afbröt Asmodeus så höfligt som en dylik ohöflighet låter sig göra. — Men lefnadskostnaderna i Paris var mycket höga under hans kronprinstid. Ebben visade sig snart lika ofta i hans höghets kassa som vid kusterna i hans blifvande rike, och i ett af dessa momentana förlägenhetstillstånd sålde prinsen i hemlighet de största rariteterna i sin samling till oss.

— Herrigud, utbrast Elis Bladh, det var ko-

lossalt intressant! Habent sua fata — — — ja, hvad mánne frimárken heter på latin? Det här måste jag skriva en artikel om i Filatelistbladet!

— Jag beklagar oändligt, men jag måste be magistern betrakta mitt meddelande som konfidentiellt.

— Nej, men hvarför det? sade Elis Bladh besviken.

— Jo, det kunde kanske skrámma andra höga personer, som en vacker dag känner sig manade att bli kunder hos oss. Lefnadskostnaderna är fortfarande höga för kronprinsar.

— Ja ja, medgaf Elis Bladh, kanske det, ja.

Så blef där en lång paus. Magistern försjönk i betraktande af mauritiusmärket. Han uppsög det med ögonen. Hans ansikte hade fått en nästan religiös prägel; han påminte om en mondan teosof, som betraktar sin Medelpunkt.

Plötsligt reste han sig och frågade militäriskt kort och snabbt:

— Hvad ska ni ha för det?

Asmodeus gjorde en åtbörd af djupaste förtviflan.

— Det gör mig verkligen ondt, men det här märket är inte till salu.

— Jag har pengar jag kan betala

hvad som helst! Säg ert pris Jag måste ha det!

— Sorry! sade Asmodeus stilla. — Jag kan inte sälja det. Hvarken för tio penni eller en miljon.

— Ni tänker sälja det åt någon annan! ropade Elis Bladh i full förtviflan. — Kanske åt Nasse Sjölund! Men jag varnar er! Jag varnar er! Nasse Sjölund är nog färdig att beställa och köpa, men få pengar af honom, si det är en annan femma. Men jag, jag kan betala kontant, hur mycket som helst! Hvad ska ni ha för det? Ni måste sälja det åt mig, ett sånt här tillfälle kommer aldrig igen — — —

— För magistern, ja, inföll Asmodeus kallt och stoppade på sig kartongen.

Elis Bladh sjönk ner i sin stol och stirrade oafvändt på den plats där det härliga märket ännu helt nyligen legat.

— Magistern kan vika in och betala de andra märkena när det passar. Jag bor i Edla Josefs-sons pensionat och stannar ännu två dagar.

Det sista yttrade Asmodeus mycket långsamt och klart så att inget missförstånd var möjligt.

— Au revoir! sade han så.

Men Elis Bladh svarade icke, rörde sig ej heller.

Asmodeus gick baklänges ut ur rummet och betraktade skarpt magister Bladh, liksom ormen drar sig tillbaka efter hugget för att iakttä gif-tets verkningar.

IV.

Ljudlöst stängde Asmodeus dörren bakom sig och styrde kurs mot klädhängaren i tamburen. Men just då han stod i beråd att svinga paletån öfver axeln, öppnades varsamt en dörr och en kvinnostämman hviskade enträget:

— Kom in lite, herrn, så att jag får tala med er!

Egentligen hade Asmodeus inte alls någon lust att efterkomma uppmaningen, men den följdes af nya, allt mer kategoriska kallelser, så att han slutligen fann sig föranlåten att lyda.

Den energiska damen föste in honom i en salong och reglade dörren.

— Ni har varit hos min man och bjudit ut frimärken?

— Ja, jag sålde märken till ett katalogvärde af mer än tretusen mark för femhundrasjutti.

— Jo, det var präktigt! skrek fru Bladh och

blef hvit om näsan. — Femhundra sjutti mark! Ni måste genast ta igen era usla märken och ge pengarna tillbaka!

— Jag tror inte det, svarade Asmodeus mildt men bestämdt. — För det första har jag ännu inte fått några pengar, och för det andra inser jag verkligen inte hvad som kan hindra mig att göra affärer med magister Bladh. Han är mycket angelägnare att köpa än jag att sälja.

Fru Bladh fnös af ilska.

— Det kan jag tänka mig! utbrast hon. — Han vet inte hur han ska bära sig åt för att bli af med våra pengar så fort som möjligt, men nog bjuder han till!

— Jag ber om ursäkt, sade Asmodeus, men det här var ingen dålig affär.

— Ingen dålig affär! sade fru Bladh med darande stämma. — Nej, hör nu, det var det fräckaste jag har hört på bra länge! Tycker herrn . . . hvad är det egentligen ni heter?

— Asmodeus.

— Jaså. Men hur understår sig herr Asmodeus att kalla det en god affär, när man ger ut sexhundra mark för några smutsiga papperslappar?

— Alla värden är relativa, sade Asmodeus stillsamt. — Det finns tusentals människor på jorden

som vill komma åt samma smutsiga papperslappar som magister Bladh, och det ger de små lapparna lika säkert värde som Bank of Englands sedlar.

— Alla frimärkssamlare borde spärras in! sade fru Bladh med öfvertygelse. — När man tänker sig: nära tusen mark för rena paskan.

(Jag beklagar, men just så föllo sig fru Olga Bladhs ord.)

— Förlåt, sade Asmodeus, men jag har ondt om tid. Är det något mer som fru Bladh ville säga mig?

— Jo, jag ska säga er, att det är skamlöst att lura tusen mark af en tokig människa.

— Menar fru Bladh att magistern

— Är tassig? Jo, det vill jag lofva! När man köper smutsiga papperslappar för tie- eller femtontusen mark om året, så är man väl tokig, eller hur? Så att om herr Asmodeus inte låter köpet gå tillbaka, så kan ni komma i fängelse. För nu ämnar jag sätta Elis under förmyndare!

— Ursäkta, men jag tyckte precis att det var någon som lyssnade där bakom dörren. Om samtalet skall fortgå i den här riktningen, så är det visst bäst att fru Bladh sänker rösten lite.

— Äsch, det är bara mamma, så det gör in-

genting. Kom in bara, mamma lilla, hvarför ska du stå där i draget? Tänk om du får örvärk igen!

En äldre dam med förnäm hållning och en viss skärpa i anletsdragen seglade in i salongen.

— Herr Asmodeus — löjtnantskan Winberg, presenterade fru Bladh, hvarpå alla tre slogo sig ner kring divanbordet.

— Är herr Alopeus släkt med biskopen? frågade löjtnantskan.

— Nej, tyvärr! svarade Asmodeus höfligt.

Fru Bladh ville rätta namnförväxlingen, men hennes mor afstod icke så lätt från ordet.

— Ja ja, sade hon, det är ju en så stor släkt. Jag kände Emerik Alopeus i min ungdom och hans syster Lina, vi var nästan dagligen tillsammans, sen dog han i lungсот, nej i kräfta, nej det var nog lungсот ändå, som jag först sa, Lina, hon blef gift med en Vasiljeff i Viborg och har fyra pojkar och en flicka. Men hvad var det ni talade om när jag kom in?

— Asch, mamma lilla, det vet du ju så rasande bra! afbröt fru Bladh otåligt.

Löjtnantskan sände sin dotter en ogillande blick. En viss gêne gjorde sig märkbar. Asmodeus såg på sitt ur.

Gumman Winberg förstod, att det var hon

som skulle ta ledningen. Hon hade fint väderkorn och sinne för etiketten. Hennes man hade i sin ungdom varit gardeslöjtnant, och fastän han snart nog öfvergick till det mera lukrativa skogsjobberiet, så hade umgänget med den exklusiva kasten stämplat löjtnantskan för lifvet, hvarför hon också höll styft på titeln.

— Herr Alopeus förstår, att det här är en delikat sak, sade hon och slätade på länstolens sammetskarm. — Förhållandena har under de sista åren utvecklats sig därhän, att jag numera inte ser någon annan utväg än att försöka få min svärson förklarad otillräckelig. Det är lessamt, ohyggligt lessamt, men det kan inte hjälpas. Vi har försökt allt

— Ni vet inte hur jag har lidit under det här! utbrast Olga Bladh suckande.

— Gulle du! sade löjtnantskan nästan kränkt, ändå s jag?

— Ja, familjesorger! sade Asmodeus med ett förstående tonfall.

— Men nu har jag fått nog! förkunnade löjtnantskan. — Eller tycker herr Alopeus att man ska vänta tills hustru och barn står nakna på gatan och tigger sitt bröd på fattighuset utan tak öfver hufvudet?

— Naturligtvis inte! Om det verkligen förhåller sig som löjtnantskan befarar, så måste kraftiga åtgärder vidtas i god tid. Men en stark samlarpassion är ännu inte något bevis på galenskap. Finns det andra indicier, som pekar i samma riktning?

— Om det finns!

Den åldriga löjtnantskan riktade en vädjande blick mot det vackert schablonerade taket.

— Du gode gud! fortfor hon, det finns otaliga bevis. Häromdagen kallade han mig plötsligt migära och madaska. Hvad säger ni om det?

— Den stackars magistern, sade Asmodeus deltagande, det måste verkligen stå illa till med honom.

— Ja, inte sant? Men nu ska ni få höra! Jag gick genast till Universitetsbiblioteket, det är ju så bra att ha när man ska forska så där vetenskapligt, och det här var ju en viktig sak, och där försökte jag slå opp både migära och madaska i alla möjliga ordböcker, men ingetdera ordet fanns där!

Triumferande inväntade löjtnantskan effekten af sitt avslöjande.

— Jag anade det! utbrast Asmodeus.

— Nå, nu frågar jag bara: en karl som pra-

tar meningslösa ord, han är väl tassig, eller hva?

— Alldeles gifvet!

— Ja, inföll Olga Bladh med innerlig öfvertygelse, jag ger min själs salighet på att han är tokig!

— Förlåt, fru Bladh, vill ni inte göra det skriftligt? frågade Asmodeus ifrigt.

— När som helst, om det behöfs inför domstolen.

— Alltså, herr Alopeus, sade löjtnantskan med en viss trefvande försiktighet, vi håller på att samla bevis mot min svärson, utlåtanden af personer som känt honom under olika perioder af hans lif Ett par, tre stycken har redan lofvat intyga det där, men det är sådana rysliga socialister att jag inte riktigt vet, om Men vi måste ju ha material innan vi vänder oss till en jurist Skulle inte herr Alopeus kunna hjälpa oss, ni som är fackman på det där filologiska området jag förstår inte hur ni har kommit att välja ett sådant yrke, ni som är en så klok och hygglig karl och af god familj Det som ni förlorar i vinsten på frimärkena ska vi nog försöka ersätta på annat sätt, så att gulle herr Alopeus, tänk nu på saken!

— Mina damer! sade Asmodeus med plötslig

entusiasm, jag skattar mig lycklig öfver att kunna hjälpa er. Som fackman kan jag intyga, att magister Bladh absolut inte har ett begrepp om hvad han köper. Alla de märken jag sålde åt honom var falska. Jag har nämligen gjort dem själf.

Ett dubbelskri af triumf banade sig väg ur två bröst som häfts i våldsamt spänning.

— Då jag nu har lärt känna sakens rätta sammanhang, vill jag naturligtvis under inga omständigheter bereda mig någon vinst på ett så orättmätigt sätt. Jag ställer mig helt och hållet till damernas disposition.

— Det var snällt af herr Alopeus, sade löjtnantskan nådigt, och fru Bladh skänkte honom en varm blick.

— Det gäller då först och främst att få tag i en god jurist, fortfor Asmodeus, och jag kan på det varmaste rekommendera häradshöfding Eytzing, som dessutom råkar bo här i samma trappa.

— Det passar ju förtjusande bra! kvittrade Olga Bladh.

Men löjtnantskans ansikte mulnade.

— Han lär ska föra ett så rysligt dåligt lif, sade hon.

— Än sen? invände Asmodeus. — De goda advokaternas privatmoral, vet löjtnantskan, kan

icke alltid vara den bästa. Hufvudsaken är väl ändå att de vinner våra processer?

— Det är ju klart, sade Olga Bladh afgörande.

— För resten tycker jag om den där Eytzings utseende. — Det är någonting visst öfver honom

— Vi tycks ha samma smak, sade Asmodeus och blixtrade lite med sina mörka ögonglober.

— Nåja, gärna för mig, sade löjtnantskan efter en liten paus. — Om det kan vara till din lycka, gulle Olga, så är jag den sista att sätta mig till motvärn. Kanske herr Alopeus vill vara snäll och tala med häradshöfdingen, bara så där förberedande, så att han vet hvad saken gäller när Olga och jag kommer till honom.

— Med förtjusning, svarade Asmodeus. — Såna här praktiska angelägenheter ligger ju bättre för oss män, fast jag annars villigt böjer mig för hennes konglig höghet Kvinnan.

Olga Bladh sände sin mor ett trådlöst telegram, som närmast kunde dechiffreras: Är han inte söt?

— Här är ingen tid att förlora, fortfor Asmodeus. — Hvem vet när det onda bryter ut på allvar? Det är bäst att jag försöker få tag i herr Eytzing nu med detsamma.

— Ja, sade gumman Winberg, och så kommer ni genast opp till oss och berättar hur det gick.

— Nej, för allt i världen, bästa löjtnantskan, det vore mycket oklokt. Om magistern öfverraskar mig här, så måste han ju fatta misstankar, och det kan leda till förföljelsemani, som ofta går ut öfver de närmaste anhöriga.

— Tänk om han mördar mig! utropade löjtnantskan. — Han ser ibland så underligt på mig att jag blir riktigt uppskakad. Ja, vet ni, när jag tänker på saken, så är det säkert att han ämnar göra illa åt mig!

— Det har nog ingen fara, sade Asmodeus lugnande, om damerna bara följer mitt råd. Jag söker upp häradshöfdingen, utlägger hela situationen för honom, och under eftermiddagens lopp går damerna ner och tecknar under papperen och får förhållningsorder.

— Ni tänker då på allt, sade Olga Bladh varmt. — Hur ska vi riktigt kunna tacka er?

— Man ska aldrig tacka för tidigt, fru Bladh, svarade Asmodeus anspråkslöst. — Men nu kommer vi till sakens tråkiga sida. Hvad är damerna villiga att uppoffra för den här saken?

— Hvad som helst! utbrast fru Bladh med

skälfvande näsvingar. — Jag kan inte stå med händerna i kors och se på hur sjuhundratusen mark kastas på gatan. Hellre uppoffrar jag allt hvad jag har och kommer att få, kort sagdt hvad som helst.

— Till och med er salighet? frågade Asmodeus småleende, liksom i förbifarten.

— Till och med den, om det så ska vara!

— Och löjtnantskan?

— Jag förenar mig med min dotter, sade gumman Winberg. — Sannerligen, när jag tänker på de där frimärkena och madaska och . . . !

— Det är alldeles utmärkt! sade Asmodeus förtjust. — Jag skall emellertid försöka ställa det så billigt som möjligt för damerna. Men nu måste jag verkligen gå. Au revoir!

— Adjö, herr Asmodeus.

Olga Bladh tryckte innerligt hans hand. Gumman Winberg smög sig efter honom ut i tamburen.

— Hör nu, herr Alopeus, hviskade hon, när Elis nu kommer på dårhuset så blir här ju skilsmässa, och då måste Olga gifta om sig, ungaste människan, det går ju inte på annat sätt, och då ville jag bara säga, att hon verkligt är ovanligt duktig i hushållet, och det må nu gå hur det

vill med Elis' pengar, lite får hon ju också efter mig när jag faller undan, så att adjö nu, herr Alopeus, och tack för allt!

— Madame! sade Asmodeus i det han böjde sitt mörklockiga hufvud och kysste den vörndnadsvärda damens hand.

V.

Asmodeus såg på sitt ur. Det visade half tre. Familjen Bladh hade tagit hela hans förmiddag i anspråk.

Egentligen hyste han föga hopp om att träffa Gustaf Eytzing så här dags. Men slumpen gynnade honom.

Detta tilldrog sig, som vi veta, på en lördag, och dagen före helg ha ju bankerna den förargliga vanan att stänga klockan två.

Sedan ett par år tillbaka bestod Gustaf Eytzings hufvudsakliga sysselsättning i att åka omkring i stan och omsätta växlar. Man bör dock icke tro att detta var något latmangöra. När man har 150,000 marks skulder och inkomsterna just jämnt förslå till tobak och glansstrykning, så äter man förvisso sin krogmat i sitt anletes svett — och kroppens med, ibland.

Men från lördag klockan 2 till måndag klockan 10 var Gustaf Eytzing ledig, och därför träffade Asmodeus honom hemma.

Häradshöfdingens humör var miserabelt och hans uppträdande präglades icke precis af tillmötesgående välvilja.

Asmodeus steg emellertid oombedd in och slog sig obesväradt ned i hvardagsrummet, som vittnade fördelaktigt om innehafvarens behof af bekvämlighet och goda tillgång till andras medel. Häradshöfdingen själf kastade sig otåligt i en hvilstol.

Asmodeus öppnade genast en djärf offensiv.

— Det är ett farligt yrke herr Eytzing har valt, sade han.

— Är ni lifförsäkringsagent? frågade Gustaf Eytzing i ohöflig ton.

— På sätt och vis. Genom mig kan man till exempel försäkra sig om ett sorgfritt lif.

— Verkligen! sade Gustaf Eytzing hånfullt. — Men det skulle roa mig att veta hvarför ni anser mitt yrke så farligt.

— Det ligger i öppen dag, som ni själf skall bli tvungen att erkänna, svarade Asmodeus. — Juristens yrke är riskabelt i sig själf och blir det dubbelt, när det kombineras med något slags

bankverksamhet. Liksom alla andra jurister går ni naturligtvis och hoppas på att en morgon vakna som bankdirektör. Det kan lyckas. Protektion och fräckhet — jag konstaterar bara, utan att klandra! — kan föra en långt. Men jag afråder er på det allra lifligaste! Hur mången af era kolleger har inte fallit offer för yrkets vådor, i misstag skrivit andras namn på papperen och sedan skjutit sig på klosetten. Numera har ju allmänna opinionen i landet i humanitärt syfte upphört att fordra det senare, hvilket haft till påföljd att det förra blifvit allt vanligare. Men risken finns där i alla fall, glöm inte det.

— Jag tror ni är tokig! skrek Gustaf Eytzing hotfullt.

— Det intresserar mig föga, men tror härads-höfdingen på fan?

— Jo, det vill jag lofva! Åtminstone tycks han rida bankerna nuförtiden. De spottar ju ut de säkraste namn!

— Bra, sade Asmodeus, då ska vi gå rakt på sak och inte förspilla tiden med skräpprat. Jag kommer för att fråga om ni vill bli Underjordens juridiska ombud i Finland?

Gustaf Eytzing satte sig upprätt i stolen och skrattade sig halft fördärfvad.

— Härliga tider! sade han. — Nu kan inte fan själf reda sig längre.

— Åjo, för all del, i det stora hela klarar vi oss mycket bra. Men den merkantila världsutvecklingen har gjort lifvet på jorden så pass kompliceradt, att vi anser oss ha nytta af juridiskt bistånd. Jag är öfvertygad om att ni är rätta mannen. Hvad säger ni om en garanterad årsinkomst af femtitusen så länge ni lefver?

Gustaf Eytzing skrattade icke längre.

— Först och främst, sade han, vill jag ha garanti för att ni är den ni ger er ut för.

— S'il vous plaît! sade Asmodeus och förvandlade för ett ögonblick sitt vänstra ben till en bockfot.

— Jaja, för all del, utbrast Eytzing, jag tror, jag tror.

— Häradshöfdingen vill alltså inte se mer?

— Nej, för fanken, låt bli de där konsterna, de gör mig nervös!

— Jag kunde tänka mig det, men det fanns ingen annan utväg.

En paus.

— Var det femtitusen ni sa?

— På lifstid, ja.

— Men jag vill ha mina skulder betalade först. Hundrafemtitusen.

— Det kan gå för sig.

— Och så vill jag ha ett års lön i förskott.

— Det strider visserligen mot våra principer, men jag skall göra ett undantag för häradsförordningen.

Gustaf Eytzing betänkte sig åter.

— Jag accepterar! sade han så.

— Jag visste det, anmärkte Asmodeus lätt.

— Hur kunde ni ana det på förhand?

— Ni har så märkvärdiga bokmärken. Men nu får ni ju råd att köpa nya.

Eytzing reste sig besvärad.

— Vi ska väl göra ett ordentligt kontrakt, sade han och gick bort till sitt skrifbord.

Kontraktet uppsattes i två likalydande exemplar och undertecknades omedelbart.

Gustaf Eytzing stafvade nyfiket på sin gästs eleganta namnteckning.

— Asmodeus, sade han, jag tycker mig ha hört det förr.

— Högst antagligt, svarade Asmodeus och bröstade sig en smula.

— Nu minns jag, inföll Eytzing, det var på gamla Arkadiateatern.

Nu var det Asmodeus' tur att bli obehagligt berörd.

— Den där ohängda Overskou! sade han. — Jag skall minsann hålla ögonen på honom under yttersta domen.

Med dessa ord tog han fram plånboken och började räkna upp en väldig bunt tusenmarks-sedlar. Gustaf Eytzing sträckte ut sin håriga hand, som i detta ögonblick kom att likna en väldig rofspindel.

— Stopp och belägg! sade Asmodeus. — Här återstår en liten formalitet. Var god och teckna under det här papperet först.

Och han lade en pergamentsbit och en reser-voarpenna på bordet.

Gustaf Eytzing ryckte otåligt till sig papperet och läste:

Kontrakt.

Undertecknad förskrifver härmed sin odödliga själ till innehafvaren af detta papper.

Häradshöfdingen blef en smula blek och ett osäkert leende hoppade på hans läppar.

— Hvad ska det här vara bra till? sade han med krystad öfverlägsenhet.

— En bagatell, som jag emellertid håller på, svarade Asmodeus.

— Men herregud, det strider ju mot juridikens prima principia att förbinda sig till en prestation, som man antagligen inte kan fullgöra. Hvem garanterar att jag har en odödlig själ?

— Risken blir ju min, sade Asmodeus lugnt, och jag tar den på mig.

Gustaf Eytzing såg upp, men uthärdade icke sin gästs blick. Han fattade nervöst reservoar-pennan och gjorde hastigt den första stora slängen i G'et, men drog plötsligt handen tillbaka som ur eld.

I stället för vanligt bläck flöt en röd, simmig vätska ur pennan.

— Fy fan, sade han med oklar röst, är det blod?

— Ja, svarade Asmodeus lätt, vi håller på den lilla kuriositeten, som för oss har ett visst affektionsvärde.

Gustaf Eytzing lade ner pennan och såg sig omkring med osäkra blickar. Men Asmodeus vände sig nonchalant ifrån honom och bladdrade helt omotiveradt i sedelpackorna.

— Tänk om ni bedrar mig! skrek Eytzing plötsligt till. — Är de där sedlarna äkta? Svär på att de är äkta! Men det hjälper ju inte, ni svär naturligtvis falskt. Jag fordrar att få låta undersöka dem först!

— Banken tar nog emot dem, var lugn för det, svarade Asmodeus småleende. — Om ni misstror mig, kan ni naturligtvis få hela summan i guld, men det blir ju lite besvärligt att handskas med. Pengar, min unge vän, det har vi mer än nog af därnere. Vi kunde när som helst köpa in hvarenda själ här i landet — för i grund och botten är ni alla till salu, det är bara summan och sättet som behöfde varieras — men vi tycker det är synd att slösa det sköna gyllene krutet på kråkor, som vi ju kan fånga både billigare och bekvämare. Följaktligen kan ni känna er ganska smickrad, när ni ser hur mycket jag är beredd att depensera på er. Och mina pengar står sig nog i hvilken undersökning som helst.

Nu tog Gustaf Eytzing åter pennan och skref lugnt sitt namn till slut.

— I eftermiddag får ni ert första juridiska uppdrag i vår tjänst, fortfor Asmodeus i affärsmässigt ton medan han stoppade pergamentet på sig. — Magister Bladhs fru och svärmor vill få honom förklarad omyndig på grund af slöseri och samlardille. Ni blir deras advokat. När damerna kommer hit, skall ni låta dem skriva under en massa handlingar, och bland dem smusslar ni

in två själakontrakt, alldeles lika det som ni nyss gaf mig. Här får ni blanketterna. Jag har damernas muntliga löfte, men skriftligt är i alla fall säkrare. Har ni förstått?

— Ja, svarade Gustaf Eytzing doft.

Han höll sedelbunten pressad mot sitt bröst.

— Om ni vill träffa mig, så bor jag tills vidare i pensionatet här ofvanför. Hur ni framdeles bör begå för att sätta er i förbindelse med oss därnere, det skall ni få veta så snart jag hunnit pröfva er och se hur ni utför våra uppdrag.

— Var lugn, sade Gustaf Eytzing, ni kommer nog att bli nöjd.

— Förträffligt! Då skall jag i gengäld ge er ett värdefullt förtroende: fru Bladh är å prendre.

— Verkligen? utbrast Gustaf Eytzing intresserad.

— Hon har ett godt öga till er. Gå bara på i ullstrumporna. Det blir inte så lite efter gumman Winberg, så ni kan lugnt låta det gå till äktenskap, om hon håller på formaliteterna. Farväl!

Gustaf Eytzing återfann sitt smidiga och vinnande jag. Han tog ett särdeles hjärtligt och på samma gång vördnadsfullt afsked af sin gäst.

På tröskeln erinrade sig Asmodeus, att han

brutit mot den heligaste af landets lagar, den enda som hålls lika högt i ära af suometarianer som af vikingar, och han skyndade att godtgöra sin försummelse.

— Kanske jag som den äldre af oss får proponera närmare bekantskap ?

— Förfärligt älskvärdt! sade Gustaf Eytzing smickrad. — Hur är det, får jag säga farbror, eller

— Nej, för allt i världen! Jag har visserligen firat tretusenfemhundraårs tjänstjubiläum, men jag känner mig ung, yngre än de flesta. Alltså säger vi Gustaf och Asmodeus.

— Det är en stor ära för mig, sade Gustaf Eytzing. — Men vill du inte stanna en stund, så att vi får skåla på saken. Jag har varor hemma, whisky, vermouth, konjak

— Tack ska du ha, svarade Asmodeus, jag betviflar inte att du håller dig med goda märken, men jag har lite ondt om tid. Vi kan spara nersköljningen tills vi träffas hos de mina. Vid det laget kan en liten klunk komma dig väl till pass, dina föregångare och blifvande kumpaner där nere klagar ofta öfver törst. A rivederci!

VI.

Det slog Asmodeus att han egentligen gått öfver ån efter vatten, då han icke börjat sin verksamhet hemma i pensionatet och försökt sig på Edla Josefsson eller någondera af sina medpensionärer. Han beslöt därför att icke längre låta servera sig på sitt rum, utan delta i den gemensamma middagen.

För att snabbt kunna göra viktiga observationer infann han sig som god första i matsalen. Som alla andra psykologer visste han, att man kan dra vidtgående slutsatser af människors olika sätt att komma in i ett rum där det finns någon främmande.

Änkefru Josefsson befann sig ännu i köket när de båda damerna liksom på replik lämnade sina respektive rum och gjorde sin entré i matsalen.

Fröken Kingelin nickade vårdslöst åt Asmo-

deus som om de träffats dagligen i tio års tid och gick rakt fram till sin stol med små, hastiga steg.

— Hvad är det här för slag?

Hvarför är inte middagen färdig på bestämd tid?

Hvar håller fru Josefsson hus?

Hur länge ska man egentligen behöfva vänta?

Nej, nu går det verkligen för långt!

Det är oerhörrdt!

Allt detta och mera därtill yttrade fröken Kingelin, eller, som hon vanligen kallades, tant Fatiniza. Och för hvarje ny anklagelse trummade hon en liten hvirvel på stolens ryggstöd. Men ingen tog någon notis om hennes rättmätiga harm.

Ty fröken Blom gick mjukt och tyst emot Asmodeus. Deras blickar sammanfölo från första stund. Asmodeus kände en stark rapport.

— Asmodeus, sade han med en djup bugning.

— Ellen Blom, hviskade flickan.

Deras händer möttes nästan smekande.

Ellen Blom hade stora sammetsögon och däromkring ett förrädiskt mörker, som visade att hon tillhörde Gertrudtypen.

(Hjalmar Söderberg är mycket uppskattad

också i helvetet, där man gett ut hans verk i en lyxupplaga, tryckt i eldfasta färger på asbestplattor.)

Tant Fatiniza däremot hade framlevvat ett långt lif i själens lust och köttets obotliga ensamhet.

Nu kom änkefru Josefsson in från köket, omhvärd af ett sammansatt och intensivt matos. Tant Fatiniza såg demonstrativt på den stora väggklockan.

— Ja, ursäkta nu allesammans, sade fru Josefsson, jag måstest hjälpa till lite i köket, såsen höll ju rakt på att bli oppbränd.

— Det är ju oerrhörrdt! sade tant Fatiniza.
— Hvad gör fru Josefsson egentligen med en köksa som inte ens kan laga en sås?

— Ja, sade fru Edla ödmjukt, jag har ju nog försökt säga opp Engla, men när hon inte vill gå, fast jag har lofvat skriva ett riktigt schangtilt betyg och allt. Hon säger att det är så besvärligt att söka en ny plats.

— Det är ju oerrhörrdt! sade tant Fatiniza.
— Fru Josefsson har ingen energi! Det kommer att gå galet med fru Josefsson! Energi måste man ha! Se på mig! Hur tror ni att Saken skulle se ut utan mig? Nej, det behöfs energi här i världen, appsolut!

— Ja, sade fru Josefsson undfallande, när nu min man också är död. Si, han kunde skrika åt pigorna så att det riktigt var en fröjd!

Man satte sig till bords. Asmodeus' kuvert var dukadt bredvid Ellen Bloms.

— Nå, lilla tant, sade Ellen Blom, hvad nytt från krigsskådeplatsen? Jag ser på tants ögon att någonting förfärligt har inträffat. Men så var det ju också fredagen den 13 i går.

— Här sker oerhörda saker! svarade tant Fatiniza och badade vällustigt sin tunga i ett skedblad soppa för att dymedelst ge den fördubblad vigör. — Men först måste jag ställa en samvetsfråga till herr Asmodeus. Tillhör ni vårt parti eller håller ni på Plantin?

— Fröken får ursäkta, men jag har tillbragt största delen af mitt lif utomlands, långt härifrån. Jag kom till staden först i går och har ännu inte hunnit sätta mig riktigt in i förhållandena.

— Det är appsolut ingen ursäkt! fastslog tant Fatiniza med synbar ovilja. — Vår Sak är en fråga af så oerhörrd betydelse, att hvar och en *måste* ta parti för eller emot. Den som inte är med oss är emot oss, och den som är emot oss är *köpt!*

— Tant är alltid så sträng, sade Ellen Blom.
— Hvarför ska man döma? Livvet är ju så kort, vi borde hellre hjälpa hvarann att njuta, innan det är för sent.

Asmodeus fann hennes hand under bordet och tryckte den.

— Jassåå, jag borde hjälpa Plantin! Jasså, du tycker det! Det är oerrhörrdt!

— Ursäkta, sade Asmodeus oskyldigt, men hvad har herr Plantin egentligen gjort?

— Hvad han har gjort!! utropade tant Fatiniza så att lösgommen klafsade. — Ni vet då appsolut ingenting? Det är oerrhörrdt!

Hon spände blicken i Asmodeus, som med förfäran iakttog hur hennes ena pupill svälldes ut till ett väldigt pepparkorn, medan den andra förblef som en sylspets.

— I går kväll, fortfor hon, var Plantin drucken som vanligt när han gick hem från Monaco. Han lär ha mått illa två särskilda gånger på hemvägen. Polisen tänkte ta honom, men tyvärr slapp han undan.

— Usch, så otäckt! sade Ellen Blom och lade ner skeden.

Resten af soppan blef orörd kvar på hennes tallrik, ty hon var en sensitiv natur.

— Du tycker att det är otäckt, sade tant Fatiniza. — Det tycker alla hederliga människor, men, ser du, för plantinerna är det ingenting. Appsolut ingenting! Det är bara fint. De är alla likadana. Den ena värre än den andra, och Fielitzen är den värsta, om man inte tar Liljenskiöld med. I förrgår, till exempel, hade de stor middag på Fennia för den kvinnliga personalen, i enskildt rum naturligtvis.

— Men det är ju vackert att de intresserar sig för personalen, invände Ellen Blom. — Vår chef är nu så snål att han aldrig ger ut fem penni för att uppmuntra oss, och därför tycker jag det var hyggligt af plantinerna, då de tänkte på att personalen också är människor, som kan behöfva uppmuntran.

— Ja, men herrarna då? De arbetar ju lika mycket som damerna och gör nästan lika mycket nytta, fast de bara är karlar. Men de var inte bjudna! Nej. Och ni ska inte heller tro att alla damer var där! Aldrig i lifvet! Det var bara de vackraste, som plantinerna försökte få till älskarinnor åt sig. Där dracks fem sorters vin, och med likörer försökte de få damerna lite så där, och Fielitzen lär ha suttit med armen om lifvet på Lisi Winter, och Atte Liljenskiöld

bjöd tusen mark åt Ingeborg Morén, och när hon sa nej så försökte han göra det med våld! Det är väl ändå oerhörddt, eller hva?

— Obestridligen, inföll Asmodeus, i synnerhet som det skedde vid middagsbordet.

— Tror ni att plantinerna generar sig? Det bevisar bäst att ni inte känner det sällskapet. Och middagen lär ha kostat flere tusen mark, men hvad spelar det för en roll för dem, som bara behöfver gå och ta i kassan. De väljer ju hvarann till revisorer, så att räkenskaperna kan se ut precis hur som helst, och det lär de nog också göra.

— Tror fröken verkligen att de stjal? frågade fru Josefsson upprörd.

— Om jag tror? Vi vet det. Vi har det från en tvätterska som är bästa vän med Plantins köksa.

— Voi herrejess, suckade fru Josefsson, hvad det ändå finns mycket skojare här i världen. De små skickas nog i fängelse, men de stora, de får gå omkring och vara budiska. I fjol bodde här hos mig en fin dam från Reval, hon hette friherrinnan Kaksküll, och hon kände så mycket officerer och lukta ådekolong, och alla dar bars det hem saker åt henne från butikerna, och hvar-

eviga afton hade hon fint herrfrämmande, och så en fredagsmorrn när vi knackar på dörrn, så är hon borta, och ingenting hade hon lämnat kvar utom en trasig kappsäck, som hon troligtvis hade stulit, för där stod Anna Hirsch på, och sexti mark pengar blef hon skyldig mig. Men aldrig fick polisen tag i henne fast jag anmälde. De våga väl inte när hon var friherrinna.

Det blef en liten paus medan kalopsen serverades.

Tant Fatiniza var missnöjd öfver den afväg samtalet råkat in på. Hon hade nu en gång för alla ägnat sitt lif åt den stora Saken.

— Förstår herr Asmodeus nu, att det är en ideell sträfvan som vårt parti kämpar för? sade hon för att leda diskussionen i rätt spår.

— Javisst, och efter de upplysningar jag här har fått, ansluter jag mig helt och hållet till Plantins motståndare.

— Det gläder mig oerrhörrdt! sade tant Fatiniza. — Alla hederliga människor måste ju tycka som jag, om de inte är idioter.

— Tyvärr är det ofta fallet med de hederliga, anmärkte Asmodeus, men fröken kan med sin vältalighet omvända en sten.

Tant Fatiniza klöf sina tunna läppar till ett dårande leende. Hon beslöt att säga någonting vänligt till den behagliga nykomlingen.

— Herr Asmodeus är ju affärsman eller hur?

— Jo, jag befinner mig som bäst på en liten affärsresa.

— Törs man fråga hvilken bransch herr Asmodeus ägnar sig åt? Affärer är ju ett så vidlyftigt och sväfvande begrepp.

— Min verksamhet är svår att precisera, svarade Asmodeus med sitt mest intagande smålöje. — Närmast blir det väl någonting i stil med Paul Ivanovitsch Tschitschikoff.

— Jag känner så lite affärsvärlden här i stan, sade tant Fatiniza. — Mina intressen har alltid varit riktade mot det ideella. Är han kommerseråd, den där Tschitschikoff?

Ellen Blom kunde inte låta bli att skratta.

— Kära tant, Tschitschikoff är inte någon lefvande människa, det är en person i Gogols „Döda själar“.

— Du vill nu alltid lysa med din beläsenhet, sade tant Fatiniza stucken, i det hon riktade sylspetsen mot Ellen Blom och lät pepparkornet rulla.

— Nå, fortfor hon, hvad sysslar den där Tschitschikoff med i romanen?

— Han köper upp själar!

— Jasså, och det är således det herr Asmodeus sysslar med? Köper själar! Tack ska du ha för upplysningen. Nu trodde du visst att du var kvick!

— Ja, men det är riktigt sant, och det rör jag inte för. Vill tant kanske låna boken af mig?

— Nej tack, lilla vän, min tid är alldeles för dyrbar till sådant skräp. Vi har ett viktigt sammanträde hos Tuttu Pihlqvist klockan sju.

Desserten åts under tystnad och tryckt stämning.

Efter kaffet gingo fru Josefsson och tant Fatiniza till sitt, men Ellen Blom och Asmodeus stannade kvar i matsalen efter ordlös öfverenskommelse.

— Herr Asmodeus, sade Ellen lågt och såg honom djupt in i ögonen, ni är inte den ni ger er ut för.

— Kanske inte, svarade Asmodeus och gick henne tätt inpå lifvet.

— Ni är något annat och mer än ni synes vara.

— Ja, men ni förråder mig väl inte?

— Jag skulle förråda er!

Hennes röst vibrerade.

Asmodeus förstod att det psykologiska ögonblicket var inne. Han tog henne i sina armar och kysste hennes längtande mun.

— Jag älskar dig sen jag kom in i rummet och såg dig därborta vid fönstret, hviskade hon.

— Jag förstod dig strax, svarade Asmodeus sakta.

Några minuter förgingo på öfligt vis, och situationens första skede afslutades likaså på häfdvunnet sätt, i det att Ellen med ens gjorde sig lös, for med handen öfver pannan och såg förvirrad ut.

— Nej, nej! mumlade hon, du får inte, du får inte . . .

— Kära Ellen, sade Asmodeus, hvarför skulle vi förspilla en dyrbar tid som aldrig kommer igen? Lifvet är så kort, sade du själf för en stund sen. Vi måste hjälpa hvarann att njuta. Hvem tackar oss på vår döda mull för att vi försakat lyckan? Jag reser i öfvermorgon, vi ses kanske aldrig mer, låt oss tillhöra hvarann den tid som ännu är kvar.

— Ja ja, älskade, du har rätt! hviskade Ellen, ånyo med armarna om hans hals.

— Jag väntar dig alltså i kväll, ska vi säga klockan tolf? Första dörren till höger i korridoren.

— Nej, nej, hvad tänker du på! Aldrig i världen! Hvem tar ni mig för?!

Trots sin kännedom om kvinnans nyckfullhet och sällsamma logik blef Asmodeus något förvånad öfver flickans plötsliga protester. Men lyckligtvis befanns det att han delvis missförstått henne. Hon fortsatte nämligen så här:

— Jag menar bara, att det måste bli tvärtom: du får lof att komma in till mig, för jag är inte en sådan flicka som besöker herrar på natten. Jag lämnar dörren oreglad. Precis klockan tolf, glöm inte! ... Det är afskyvärdt att behöfva vänta! ...

— Hur kan du tro att jag skulle försena mig! utbrast Asmodeus förtjust och indignerad på samma gång. — Det blir ju härligt!

— Ja, hviskade flickan, vi två ... du och jag ... och därute den stora, tigande natten ... Men var för guds skull försiktig så att tant Fatiniza inte märker någonting!

Nu hördes steg i korridoren. Laokoongruppen i matsalen hann knappt upplösa sig, förrän jungfrun stod på tröskeln och anmälde, att magister Bladh ville tala med herr Asmodeus.

Ellen Bloms uppsyn var otvifvelaktigt ganska komprometterande, men Asmodeus hade sinnes-

närvaro nog att göra en korrekt bugning och i formella ordalag anhålla om ursäkt för att han måste afbryta samtalet.

Jungfruns blickar följde honom dock med ett starkt accentueradt: Aha!

VII.

Asmodeus hälsade förbindligt på Elis Bladh och förde honom in i sitt mottagningsrum.

— Magistern kommer antagligen för att afplana sin lilla skuld, sade han i lekande ton, som föga harmonierade med Elis Bladhs exciterade uppsyn.

Magistern svarade icke strax. Han tog fram sin plånbok, som såg ut som en snok med möss i magen, och plockade nervöst bland sedelbuntarna.

— Ni måste sälja mauritiusmärket åt mig! brast det slutligen lös ur hans pressade strupe, där adamsäppet steg och sjönk i kragsspringan, liksom Planeten i en marknadsskojares glasburk.

— Mauritiusmärket? Jaså, prinsens lilla tvåpenceare! Men jag tror jag redan tidigare framhöll för magistern att det inte är till salu.

— Ni måste sälja det åt mig! Hör ni det, ni måste!

— Det gör mig riktigt ondt för magisterns skull, men jag kan inte.

Elis Bladh stirrade envetet på Asmodeus. Små svettpärlor sipprade fram i hans hårfäste och ansiktsfärgen föreföll nästan livid.

— Jag har här tjugufemtusen mark, som jag lyckades få ihop fast banken redan var stängd.

— Det var duktigt gjordt af magistern, men det besväret är tyvärr förgäfvets.

— Jag har inte kunnat äta någon middag, fortfor Elis Bladh häftigt. Jag måste ha det där märket, kosta hvad det vill, annars får jag aldrig någon ro.

— Har magistern försökt med valeriana? frågade Asmodeus deltagande.

Elis Bladh reste sig med något på en gång bönfällande och hotfullt i uttrycket.

— Ger ni märket för tjugufemtusen?

— Beklagar oändligt, men jag måste upprepa

— Ger ni det för trettitusen, eller mer?

— Nej! svarade Asmodeus kort och skarpt.

Detta svar tycktes märkvärdigt nog lugna magister Bladh. Det spända ansiktsuttrycket försvann. Han stack varsamt plånboken tillbaka i vänstra barmfickan.

Men när han drog ut handen igen, var den krampaktigt slutet kring skaffet af en österbott-nisk puukko. Med ett gurglande läte störtade han sig öfver Asmodeus.

Han hade riktat hugget mot brösttrakten, men just innan knifspetsen nådde tyget, fick Asmodeus sin motståndares arm i ett fruktansvärdt jiu-jitsugrepp, som kom armen att slakna som en vissnad blomstjälk. Knifven dunsade i mattan.

Det var alldeles tyst i rummet några ögonblick.

Så böjde sig Asmodeus ner och tog lugnt upp knifven. Juho Järvinen, Kauhava, läste han på bettet. Han beslöt att införlifva puukkon med sin souvenirsamling och gömde den därför i sin handväska.

— Kära magistern, sade han, är det så illa fatt? Det här sista hade jag ändå inte trott er om.

Elis Bladh hade emellertid sjunkit ner i en länstol, där han satt och gned sin värkande arm.

— Det är ett alldeles utmärkt grepp, det som jag använde, sade Asmodeus med en blick på massagen. — Om ni vill, så kan jag lära er det. Man vet aldrig när lifshanken sitter som lösast, och då är det bra att ha lite fingerfärdighet.

— Jag måste ha mauritius, sade Elis Bladh slött.

Asmodeus betänkte sig litet.

— Bon, sade han. — Det finns verkligen ett sätt. För pengar får ni det inte, men är ni vilig att betala ett annat pris, ett mycket högt pris?

— Hvilket då?

— Er själ.

— Hvarför ska ni skoja! sade Elis Bladh förebrående och återföll i sin förra apati.

— Jag menar hvad jag säger. Teckna under det här kontraktet, och mauritiusmärket är ert!

Asmodeus räckte fram ett exemplar af den förbindelse, som läsaren redan känner, äfvensom reservoarpennan.

Elis Bladh läste den korta texten åtskilliga gånger.

— Inte har jag någon odödlig själ, sade han, jag hör ju till Prometheus!

— Så mycket mindre skäl för magistern att tveka.

— Naturligtvis skrifver jag under, utbrast Elis Bladh förtjust. — Annars vore jag ju förbaskadt dum. Om jag inte får det där märket, så blir jag osalig för hela mitt återstående lif! Och hvad

det där så kallade lifvet efter detta beträffar, så vet ju hvarje bildad människa i våra dagar att det är bara bosch.

— Ja, sade Asmodeus, det är underligt med de bildade människorna. De har vetat bra många olika saker under min lifstid. Än är det bara jordelifvet som duger, än är det rakt tvärtom.

— Voi fan ändå, sade magister Bladh, när man betänker hur okunniga och vidskepliga människorna har varit, så blir man både stolt och glad öfver att tillhöra en upplyst tid. Egentligen är det en förbaskad tur! Vi kunde ju lika bra ha blifvit födda midt under mörkaste medeltiden. Det skulle just ha varit snyggt!

— Säg inte det! sade Asmodeus. — Jag har mina bästa minnen just från den tiden.

Elis Bladh brast i skratt.

— Ni talar så att man nästan kunde tro att ni var med då för tiden, och ändå är ni knappt fyrti år.

— För all del, svarade Asmodeus, jag är ung nog att ännu få se många svängar i den stora långdansen.

— Ja, naturligtvis, inföll Elis Bladh tankfullt, bara vi får lefva och ha hälsan. Egentligen är det väldigt spännande att lefva!

— Alldeles min åsikt. Därför tyckte jag också lite illa vara när ni försökte kittla mig med er knif, som jag för resten hoppas ni tillåter mig att behålla som minne.

— Varsågod, varsågod! Men lofva mig i stället att ni inte berättar åt nån om den där tråkiga historien! Hvarför sa ni inte genast, att jag kunde få det där märket så här lätt? Det var bra orätt af er! Tänk nu om jag hade råkat begå ett mord bara för den skull — och alldeles i onödan!

— Det var kanske litet tanklöst af mig, medgaf Asmodeus, men jag kunde aldrig ana att ni genast skulle ta till knifven.

— Jag är österbottning! sade Elis Bladh stolt.

Så skref han under kontraktet och fick sitt tvåpencemärke. Hälsans rosor slogo åter ut på hans kinder.

— Hör nu, herr Asmodeus, sade han nytert, kan ni inte säga mig för hvems räkning ni skaffar de här intygen? Det är väl någon fnoskig utlänning, eller hvad? Det lär ju finnas sådana där perversa människor i Paris, som kallar sig satanister. Eller är det en kuriositetssamlare?

— Ja, svarade Asmodeus, jag arbetar verkli-

gen för en stor samlares räkning. En af de största som någonsin funnits.

— Det var väldigt intressant! Samlar han frimärken också?

— Nej. Som alla verkliga samlare har han specialiserat sig på en enda bransch.

— Ja, det måste man ju göra, sade Elis Bladh gillande. — Jag har också tänkt sluta med de främmande världsdelarna. Ja, jag tror nästan att jag gör det nu, när jag får en så fin avslutning.

Han klappade belåtet sin svällande barm, där mauritiusmärket låg väl förvaradt vid sidan af de inbesparade sedlarna. Så reste han sig för att gå, men Asmodeus visade sig obenägen att släppa honom genast.

— Jag måste be magistern om en liten återtjänst, sade han.

— Tänkte jag inte det! utbrast Elis Bladh smått ängsligt. — Men det är ju klart, hur fan skulle ni vara så dum och skänka bort mauritius för ingenting!

— Magistern kan vara alldeles lugn, det blir inte alls blodigt. Jag ville bara ha några upplysningar om baron Adlerschantz, som bor här i öfversta våningen. Kan man göra affärer med honom? Samlar han någonting?

Elis Bladh fnös till af förakt.

— Samlar! Baron Adlerschantz! Jo, kanske svinaktiga fotografier.

— Jaså, på det viset. Han har alltså inga — högre intressen?

— Inte som jag vet. Förr i världen sprang han efter hvarenda kjol i hela stan, men nu är det gudskelof slut med den roligheten, för han är närmare åtti.

— Hur är det med hans ätt, är den också gammal?

Magistern smålog öfverlägset.

— Det märks att ni är utlänning, sade han. — Här i Finland frågar man inte mer efter bördens aristokrati, den har fått dra på trissor för andens adel. Nu är det vår tur! Men förresten så blef Adlerschantzarna adlade 1636 och baroniserade 1719. Min mormorsmor var svägerska till Mauritz Adlerschantz, så att förr i världen räknade vi nog släkt, fast öfversten är så viktig att han inte låss komma ihåg det.

— Löjligt! anmärkte Asmodeus, och så lät han magistern dra sina färde. Elis Bladh gick smådansande bort öfver plyschmattans rosenstig.

På grund af de erhållna upplysningarna beslöt Asmodeus uppsöka baron Adlerschantz ännu

denna samma eftermiddag. Det slog honom plötsligt, att han träffat en person med detta namn hos Cora Pearl i Paris mot slutet af 1860-talet, då hela världen stod i kö i hennes antichambre, och han började starkt misstänka att det helt enkelt var samma person. Världen är bra liten, i synnerhet för den som äger ett par sjumilsstöflar!

Först ansåg sig Asmodeus emellertid i behof af en nypa frisk luft.

Till den ändan gjorde han en liten promenad inåt centrum. Slumpen förde honom förbi en blomsterbutik, som gaf honom den goda idén att skicka en bukett rosor till Ellen Blom.

„Ljuft åt den ljuftva!“ skref han på kortet.

Ty han hade märkt att hennes känslor voro citat.

Kvinnan som upplefver litteratur var honom icke obekant. Särskildt i början af 1800-talet hade denna typ förskaffat honom många angenäma stunder, som han gärna tänkte tillbaka på. Det var bara den nya terminologien han var något osäker i, men han hoppades småningom kunna inhämta det nödvändigaste, äfven om det föll sig en smula besvärligt.

I fråga om kärleksaffärer skydde han nämligen inga mödor, och han lät sig aldrig förtrötta

af tillfälliga motgångar. Årtusendena hade icke mäktat släcka den känslans glöd, som under hans tidigaste fänriksår drifvit honom till mandater af det slag man påbördar honom i Tobie bok. Den framstående publikation har visserligen i nyare tid blifvit utdömd som apokryfisk, men anekdoten om Asmodeus och den vackra Sara bär inom sig alla kriterier på sanningsenlighet, och då den kastar ett klart ljus öfver vissa sidor af vår hjältes karaktär, vill jag här i korthet relatera fallet.

Asmodeus hade råkat förgäpa sig i en vacker flicka vid namn Sara, dotter till en viss Raguel uti de Meders stad Rages. Förgäfves flammade dock hans heta kärlekslåga. Med harm och grämselse nödgades han bevittna, hur den åtrådda ingick ståndsmässigt äktenskap med en ung man af familj.

Asmodei handlingssätt i anledning häraf visar många beröringspunkter med rent mänsklig psykologi. Då han insåg, att han icke kunde få behålla läckerbiten för egen del, beslöt han så begå, att icke heller någon annan skulle få njuta af den sköna frukt, som så häftigt tjusat hans öga. Under bröllopsnatten infann sig Asmodeus i brudgemaket och vred helt sonika nacken af sin afundsvärda rival.

Emellertid förlorade den vackra Sara hvarken humöret eller giftaslusten. Inom kort ingick hon nytt äktenskap — med samma resultat. Asmodeus gjorde ögonblickligen kol på äfven denna yngling. Så fortgick den spännande tvekampen en längre tid framåt. Inalles slog Asmodeus ihjäl inte mindre än sju herrar „straxt de kommo i säng till henne.“

Som man kan förstå, började Saras situation bli något obehaglig, så mycket mer som köksdepartementet i hennes faders hus fann saken suspekt och begynte utsprida äreröriga rykten om den sjudubbla änkan. För den skull påkallade herr Raguel ifrigt högre makters ingripande, med det goda resultat att ärkeängeln Rafael beslöt föra saken till ett lyckligt slut.

I detta syfte sällade sig Rafael till den unge Tobias, som var stadd på en affärsresa, och uppmanade honom att fria till Sara. Visserligen förfogade flickan ej öfver varma pengar, och det är ju alltid förargligt, men å andra sidan framhöll ärkeängeln att hennes blifvande arf icke alls var att förakta.

Unge Tobias hade emellertid hört historien om de sju brudgummarnas beklagansvärda öde och yppade ingen större lust att vandra i deras

blodiga fotspår. Hans betänkligheter skingrades först när ärkeängeln ryckte fram med ett ganska knepigt förslag till en krigslist, som ofelbart borde hålla Asmodeus på afstånd från brudlägret.

Saken var den, att Tobias en stund förut hade gått ner till stranden af floden Tigris i det särdeles lofvärda syftet att tvätta sina fötter. En väldig fisk hade därvid hoppat upp ur vattnet för att uppsluka honom, men på Rafaels inrådan hade Tobias gripit fisken i gälen och lyckats hala det grymma odjuret i land.

Nu rådde ärkeängeln alltså Tobias att ta fiskens hjärta och lefver och placera dem på glödande kol i sängkammaren, så skulle röken nog fördrifva Asmodeus, om han öfverhufvudtaget infann sig i mordiskt syfte.

Alltnog. Tobias anlände i sinom tid, jämte följeslagare, till Saras hem. Han blef vänligt emottagen af Raguel och bjuden på frukost, men förklarade helt frankt, att han hvarken ämnade äta eller dricka, innan Raguel gått in på att ge honom Sara till hustru. (Häraf lär skeptikern att det faktiskt existerar fall af kärlek vid första ögonkastet.)

Tobie djärfva offensiv kröntes med framgång.

Han fick flickan. Under bröllopsnatten tog han mycket riktigt Tigrisodjurets inälvor och lade dem på glöd, som ärkeängeln föreskrifvit. När Asmodeus sedan infann sig för att på häfdvunnet vis göra processen kort, drabbade den infama stanken hans känsliga luktorgan med en sådan chock, att han tandagnisslande måste dra sig tillbaka med oförrättadt ärende.

Till råga på eländet stod ärkeängeln Rafael på lur där utanför, grep Asmodeus och band honom fjärran i den egyptiska öknen.

Så slutade den grymma lek.

I jämförelse med denna dramatiska kamp var det ju onekligen en bagatell som förestod Asmodeus i fråga om Ellen Blom: att lära sig några litterära floskler och leta fram mer eller mindre slående citat ur minnets skräpömmor, för att dymedelst kunna slå an den ton som kom hennes sträng att dallra med.

Låtom oss emellertid återvända till vår hjälte, som vi lämnade på hemvägen från Pelanders blomsteraffär i sjö- och stapelstaden Helsingfors.

Den nordiska vårkvällen är ju egentligen ingenting annat än en parafrasering af Julias afsked från Romeo. Redan i maj kan solen knap-

past se sig mätt på det förtjusande släkte som hyflar Esplanaderna. Endast med svårighet lyckas hon slita sig lös och efterlämnar i de kvarlätnas sinnen en våldsamt längtan efter je ne sais quoi. Den sista verkdagen uppstår en alldeles särskildt stark spänning i den andliga atmosfären tack vare sammanfallet med allas vår välbekanta lauantaailta-trängtan. Hvem undrar då på att Asmodeus smittades af miljön och anlände till Tunnbindaregatan 13 i ett tillstånd, som närmast påminte om ett lätt rus!

I trappan mötte han tant Fatiniza; hon kom nerrakande som ett skydrag. Trots den ljuflika vårvällen bar hon en stadig paraply i handen, ty hennes ben spådde regn.

— Nej si, herr Asmodeus! Jag är just på väg till sammanträdet hos Tuttu Pihlqvist. Nu ska vi lägga en liten mina under plantinerna! Det ska vi, det! Appsolut!

Och så stötte tant Fatiniza paraplyn i trappsteget så att det small!

En sådan lefvande kraft utgick ur hennes hand, att de förstenade småkrypen i den nötta kalkstensskifvan för ett ögonblick vaknade ur sin tusenåriga sömn och glädtigt viftade på sina svansar.

VIII.

Baron Fredrik Adlerschantz tillhörde en familj med rangplats i Sveriges och Finlands häfder. Jag vill icke göra mig skyldig till felet att börja ab ovo och trötta läsaren med en skildring af alla de lysande anorna och deras bedrifter. Det är nog att påminna om baron Fredriks farfarsfar, den framstående mösschefen Christian Eberhard Adlerschantz; han uppfann ett nytt sätt att ta mutor, som genom sin genialiska enkelhet, parad med otrolig effektiv kraft, väckte beundran och afund hos en samtid, som dock var van att ställa fordringarna högt i fråga om denna viktiga gren af medborgerlig verksamhet. Till följd här-af blef baron Christian Eberhard en af den svenska frihetstidens förgrundsgestalter, en portalfigur i det fria parlamentariska styrelsesättets lysande historia.

Baron Fredriks farfar åter var en gråskäggig

patriark då vårt sista krig bröt ut. Han fick offra sitt lif på fosterlandets altare under lika romantiska som tragiska omständigheter.

Som bekant brukade de artiga ryska office-rarna tid efter annan inbjuda sina svenska kolle-ger till små trefliga picknicker för att förströ och pigga upp dem under den ansträngande flykten mot nordn. Vid ett af dessa tillfällen råkade baron Mauritz Adlerschantz, patriarken, njuta väl mycket af välfägnaden. Han besvarade utförligt sina höfliga värdars intresserade frågor om till-ståndet inom svensk-finska armén, vägarnas be-skaffenhet och befälets planer. Då baron Mau-ritz i becksvarta natten skulle rida tillbaka till de sina, lät han tyvärr icke hästen råda, hvilket är det klokaste i sådana fall, och följden blef att båda hamnade i en strid å och drunknade.

Baron Fredrik hade följt familjens militära tra-ditioner och under årens lopp kommit sig till öfversteafsked och en nätt samling stanislaikor, som beredde honom liflig tillfredsställelse. Det centrala i hans lif hade dock varit kvinnan. Han visste med sig, att om det en gång vid yttersta domen skulle bli fråga om hvad han skattade högst af allt det goda, som kommit honom till

del under jordelifvet, så kunde svaret icke bli mer än ett: kulminationspunkten, Faustögonblicket i hans lif inföll den majnatt, då han i dagryningen åkte öfver Paris' boulevarder med Cora Pearl vid sin sida, bara några månader efter det Hans Majestät kejsar Napoleon III för sista gången hedrat henne med sin allerhögsta gunst!

Nu var allt detta minnen blott, och baron Fredrik framlefde en torftig ålderdom med patienten som hufvudsysselsättning.

Dock klagade han ej. Minnets brokiga bilderbok var nöjsam att bläddra i, och blef längtan efter omväxling och spänning honom alltför stark, tog han fram en rulett och spelade djärfv mot sig själf enligt ett ofelbart system, som aldrig slog slint här hemma, fast det tyvärr hade händt honom i Monte Carlo.

God och glad, som människan bör vara, bidade baron Fredrik döden, ehuru han lifligt hoppades att det var långt dit ännu. Det smickrade honom att gå omkring som en af de sista representanterna för en gången tid. Med mycken vördighet uppbar han sitt vackra namn och sin s. k. podager, som ju onekligen var en af de fashionablaste i hela landet: förvärfvad därnere i Paris under andra kejsardömet!

Denna lördagskväll satt baron Fredrik som vanligt med sina kära kortlappar i handen. Genom slitningen hade hvarje kort kommit att få vissa individuella särmärken på ryggen, hvarigenom den gode baronen besparades smärtsamma öfverraskningar. Han höll just på att lägga Den kapriciösa markisinnan för tredje gången, då Asmodeus ringde på.

Asmodeus blef nästan imponerad af den gamla ädlingens grandezza. Han hade ganska svårt att komma fram med sitt ärende. Baronen hade visserligen med en vacker gest, som man numera bara ser på teatern, bedt honom sitta ner, men började snart visa tecken till otålighet, då han inte fick klart för sig hvart Asmodeus ville komma med alla sina slingerbultar.

— Hör nu, hvad fan vill herrn egentligen? utbrast han till slut för att göra slag i saken.

— Baron kommer strax att förstå mig, svarade Asmodeus vördnadsfullt.

— Vi befinner oss nu, fortfor han, i den undersköna månaden maj. Hela naturen vaknar till nytt lif, och äfven hos människan väcks känslor, minnen, tankar. Ungdomen jublar och begår dårskaper, men ålderdomen — hvad gör den?

— Den lägger till exempel patience, sade baron Fredrik afspisande.

— Alldeles. Ålderdomen får sitta i vrån och öfva sig i paciencens, d. v. s. tålmodets konst. Är det inte så?

— Jo, visst tusan är det så, men det kan inte fan hjälpa.

— Måhända ändå, invände Asmodeus med ett vinnande smålöje; och efter en liten paus fortsatte han:

— Ursäkta, men baron är väl religiös, som alla gamla militärer?

— Naturligtvis, svarade baron Fredrik. — Den som har sett döden i hvitögat måste tro på Vår Herre.

— Baron har alltså varit med i krig?

— Hm, tja, svarade baron Fredrik förargad öfver sin gästs närgångna frågor, inte direkt, precis, men det hade ju lätt kunnat bli krig medan jag tjänade. Då skulle jag naturligtvis ha varit tvungen att gå med och kanske blifvit sårad eller helt enkelt ihjälslagen. Därför anser jag mig så att säga indirekt ha sett döden i hvitögat, och i den situationen behöfver man lite gudsfruktan, ska jag säga herrn. På fan tror jag för resten också.

Asmodeus nickade.

— Jag kunde tänka mig det, eftersom baron så ofta tar honom till vittne.

— Jag vet ju nog, fortfor baron Fredrik, att det är omodernt. Nu för tiden knystar prästerna aldrig ett ord om djäfvulen och helvetet. Men jag säger: hvad blir det kvar af religionen om man tar bort djäfvulen? Bara pjoskeri och slaskvatten, som smakar liksom deras förbaskade pomril. Och hvad blir det af hela spelet om man tar bort den ena spelarn? Jag spelar visserligen ibland rulett med mig själf, men det beror bara på att jag absolut inte har någon att spela mot. När vi nu en gång har en djäfvul, så begriper jag inte hvarför man ska försöka förklara bort honom. Herrn hör kanske också till de där inbilska nyhetsmakarna?

— Inte precis, svarade Asmodeus. — Det är tvärtom just på grund af mina förbindelser med Underjorden som jag söker opp baron för att göra ett storartadt anbud.

Baron Fredrik smålog. Han trodde sig ha att göra med en stackars sinnessvag eller med en ovanligt fräck agent.

— Låt höra! sade han.

— Jo, jag kan gå baron till handa med ett

osvikligt medel, som återger hundraåringar en ynglings krafter och förmögenheter.

— Och botar lungsot, fräknar, kräfta, hemorrojder och vårtor och kostar bara femton mark burken! Nej, vet herrn, jag har gett ut alldeles tillräckligt med pengar på humbugsmedicin i mina dagar.

— Baron behagar skämta, anmärkte Asmodeus lugnt, — alldeles som i forna dar hos Cora Pearl.

— Hva fan! skrek baron Fredrik. — Hur i helsike kan ni veta — —

— Vi möttes en gång i hennes vestibul, men jag var betydligt äldre den gången, så det är inte underligt att baron inte känner igen mig. Jag tror jag kallade mig vicomte de Maizeroy eller någonting ditåt.

Baron Fredrik reste sig hastigt.

— Hör nu — — ni är väl inte själfvaste — —

— Nej, för all del, jag är bara en af hans tjänare. Jag har här en liten profflaska af min dekokt, som baron får till skänks. Om medlet inte hjälper, så är jag en svindlare, såsom baron först trodde; visar det sig däremot att jag har talat sanning, så antar jag att baron kanske vill inleda underhandlingar med mig. Jag bor hos

Edla Josefsson, men för öfrigt kan jag ju ta mig friheten att själf höra åt i morgon.

Baron Fredriks tvifvel vaknade åter.

— Ja, varsågod, sade han barskt. — Men det säger jag herrn, att om ni är en bedragare, så gäller det att akta baken i morgon.

— Min risk är lika med noll, svarade Asmodeus, och så tog han afsked och gick.

Den lilla flaskan stod kvar på bordet och sög till sig baron Fredriks blickar.

*

Asmodeus såg på sitt ur, som befanns visa half åtta. Han var nöjd med sin dag. Det var ett bra stycke arbete han utfört, för att inte tala om hvad han hunnit planlägga.

Han ansåg sig med skäl i behof af någon timmes hvila, särskildt med tanke på tolfslaget. Men ödet hade annorlunda bestämt.

I tamburen träffade han till sin stora förvåning tant Fatiniza, som dystert ställde sitt paraply i vrån.

— Det blef inget möte, sade hon harmset, Tuttu Pihlqvist hade öndt i magen.

— Så ledsamt! inföll Asmodeus deltagande.

— Oerrhörrdt! sade tant Fatiniza med en suck.

— Just när jag hade tänkt att vi skulle ha ett så härligt, fruktbringande möte. — — Vi skulle hitta på ett sätt att störta Plantin, medan han sitter på Monaco och pimplar. — — Och så går Tuttu Pihlqvist och blir sjuk! Det är oerhörddt! Tänk om plantinerna har förgiftat honom? Jo, naturligtvis är det på det sättet! En sådan åsna jag var, som inte förstod det strax! Inte blir en ung, rask karl plötsligt sjuk af sig själf, inte! De har försökt röja honom ur vägen, de skurkarna, men det lyckades inte den här gången.

Asmodeus undfick en idé.

— Det är någonting jag ville tala med fröken om, sade han med låg, hemlighetsfull stämma. — Vill inte fröken vara god och stiga in till mig, så att vi får vara ostörda?

— Jaa, men — — jag vet inte riktigt om det passar — —

— Bästa fröken! utbrast Asmodeus, jag är en gentleman! Dessutom har jag ett mottagningsrum, så att fröken kommer inte att såras af någon opassande anblick.

— Nåja, i så fall.

— Fröken Kingelin, sade Asmodeus högtidligt, sedan han omsorgsfullt stängt dörren bak-

om dem, — är ni i stånd att göra en stor uppoffring för den ideella sak ni tjänar?

— Och det kan ni fråga! utropade tant Fatiniza indignerad. — Det är oerrhörrdt!

— Så mycket bättre. Men hur mycket är ni beredd att offra?

— Allt! Appsolut allt!!

— Är fröken således beredd att testamentera sin själ till mig, om jag på ett eller annat sätt röjer Plantin ur vägen?

— Appsolut! ropade tant Fatiniza med entusiasm. — Men hvad ska ni göra med min själ?

— Det kan jag tyvärr inte säga alldeles bestämdt så långt i förväg, svarade Asmodeus, men jag får väl i alla fall betrakta det här som en bindande öfverenskommelse?

— Visst får ni det, appsolut! Men låt det gå fort, helst redan i afton, så att han får sitt straff samma dag han försökte förgifta Tuttu Pihlqvist.

Nu hade Asmodeus hört detta främmande namn upprepas så ofta, att det började irritera honom. Och han beslöt att bemäktiga sig Tuttu Pihlqvists själ.

Han försjönk i grubbel och antog ett mörkt ansiktsuttryck.

— Nej, sade han plötsligt, fröken får ursäkta, men jag tar tillbaks mitt anbud.

— Herregud! Men det är ju oerhörddt att lura mig på den fason!

— Lönnmord är en allvarsam sak. Tycker inte fröken det?

— Jo, naturligtvis, i allmänhet, men herregud, när det gäller Plantin så är det ju bara en afrättning!

— Tja, sade Asmodeus, jag skall stå vid mitt anbud på det villkor att herr Pihlqvist afger samma förbindelse som fröken, men inte annars.

— Jag kan fråga honom med detsamma, han har flyttat sin telefon bredvid sängen. För si, vi brukar prata ett par timmar hvarje dag, och nu orkar han ju appsolut inte stå.

— Men är det inte litet oförsiktigt att diskutera en sådan här sak i telefonen? Var så god och nämn åtminstone inte mitt namn i samband med mordet.

— Herr Asmodeus kan vara appsolut lugn. För resten har jag egen apparat inne i mitt rum, så att ingen kan höra hvad jag säger.

Så försvann tant Fatiniza på en stund. Vid återkomsten strålade hennes ansikte af glädje.

— Tuttu gick genast in på saken! Han blef så glad att han snyftade i telefon!

— Bra! sade Asmodeus. — Var vänlig och säg fru Josefsson att jag äter kvällsvard ute, men att hon kan ställa ett glas mjölk och några smörgåsar på mitt bord. Jag kommer antagligen att lägga mig sent i natt.

Därpå ringde Asmodeus efter en bil och åkte till restaurang Monaco.

IX.

— Finns herr Plantin här i afton? frågade Asmodeus rockvaktmästaren på Monaco.

— Ja då, han sitter ensam i lilla kaféet, svarade den store människokännaren.

Asmodeus gick in i lilla kaféet och varseblef ett kuvert omgifvet af ett läckert smörgåsbord. Ölet fradgade i glaset, men ingen människa syntes till.

— Ha! tänkte Asmodeus, du har aflägsnat dig i ett litet ärende, men detta skall bli din ofärd!

Med dessa hemska ord på läpparna tog han fram ett pulver och hällde lite hvitt i Plantins ölglas.

— Det skall väl hålla dig stilla ett par dar! mumlade han.

Och så slog han sig ner vid ett annat bord och ringde på servererskan.

Knappt hade Asmodeus hunnit beställa en por-

tion, innan herr Plantin återvände till sin väntande kvällsvard. Han spetsade en delikat graflaxbit på gaffeln och drack med välbehag en djup klunk öl.

När Asmodeus iakttagit detta, gick han fram till Plantins bord och sade med stark utländsk brytning:

— Goddag, herr Plantin!

Plantin lade förvånad sin graflaxskifva till hvila mot tallrikskanten.

— Herr Plantin icke kännas mig igen, min namn är Asmodeus, vi reser tillsammans Hamburg nach Köln fem, sex år tillbaka.

— Mycket möjligt, svarade Plantin, fortfarande något öfverraskad, — jag har så dåligt minne. Men var så god och slå er ner, om ni har lust.

— Jag tackar — tråkigt vara allena i ny stad — jag just komma Stockholm.

Någon verklig flykt kom aldrig öfver deras samtal, som man ju lätt kan förstå. De tärde sin aftonvard med ganska god aptit och blängde i smyg på hvarann. Sen kom kaffet och därtill hörande sprit.

— Tja, suckade herr Plantin och såg på sitt ur, hva fan ska man egentligen ta sig till. Ska vi spela lite hassis?

— Mit Vergnügen! svarade Asmodeus. —
Hvad sort?

Herr Plantin tog en nypa småpengar ur västfickan, slog dem i bordet och täckte öfver med handen.

— Krona eller klafve?

I afsaknad af triedern kunde Asmodeus inte se hvilkendera sidan som hade öfverhand bland de plantinska mynten, men det var ju en smal sak för honom att förvandla flertalet slantar till krona, hvilket han också gjorde.

— Krona! sade han därpå helt lugnt och strök till sig vinsten.

— Den spel jag icke spela förr, sade han. —
En bra spel!

— Nybörjarflax! anmärkte herr Plantin och tog fram portmonnän.

På föga mer än en kvart hade Asmodeus plockat honom på allt hvad han ägde af guld-, silfver- och kopparslantar. Denna procedyr kunde ha gått betydligt snabbare, förstås, men Asmodeus gissade ofta orätt för att inte väcka sin motståndares misstankar.

Herr Plantin blef inte så litet förargad öfver sin envisa otur och föreslog att de skulle öfvergå till sedlar och gissa på siffrorna i sedelnumret.

Den väntade revanschen uteblef naturligtvis. Inom kort var Plantins plånbok tom, men nu var han på allvar i spelpassionens våld, och så satte han upp sin klocka och sin vackra kravattnål mot alla de pengar Asmodeus vunnit af honom på ett så afundsvärdt enkelt sätt. Behöfver jag nämna att Asmodeus korpade åt sig både klocka och nål?

Nu blef herr Plantin arg, som hvar och en af oss hade blifvit det i hans ställe.

— Jo, det var trefligt! sade han något obehärskad. — Hur fan ska jag kunna betala min kvällsvard?

— Oh! den vara min sak! — Låta mig betala — jag bjudas! genmälde Asmodeus med artig ifver.

— Ja, men min klocka då! Jag kan ju inte reda mig öfver söndagen utan klocka!

— Herr Plantin hållas en gång till — vinna allt tillbaka! sade Asmodeus uppmuntrande.

— Hvad tycker ni jag skulle hålla med? En byxknapp kanske? Det är väl ungefär det värdefullaste ni godhetsfullt har låtit mig behålla.

Asmodeus tog den nyförvärfvade klockan om hand och undersökte den noga, öppnade båda boetterna, kikade sakkunnigt på urverket och stoppade belåten sitt rof i fickan.

— Vackra klockan! sade han förnöjd.

— Tacka fan för det, när den har kostat fyrahundra mark! grymtade herr Plantin.

Asmodeus gjorde en liten konstpaus.

— Nu jag veta en metåd! sade han plötsligt, tog fram ett kontrakt och skrapade sig bakom örat med reservoarpennan.

— Herr Plantin skrivvas under kontrakt — sen vi hålla — ni vinna allt tillbaka — klocka — nadel — gullpengar —

— Hvad är det här för smörja! sade herr Plantin otåligt och ryckte till sig kontraktet. — Jaså, ni vill ha min själ också! Ni tycks vara en riktig liten fan, ni!

— Nu ja — herr Plantin inte vill — nu bra, sen vi låtas vara —

Och Asmodeus gjorde min af att vilja återta kontraktet.

— Bort med tassarna! ropade herr Plantin. — Ni vill fara af med min klocka, tror ni inte jag begriper så mycket, men det var lügen, det! Ta hit pennan bara, så håller vi en gång till, och då ska ni få se på fan, om ni inte har gjort det förr!

Och så förskref den stackars herr Plantin sin själ, men behöll tillsvidare kontraktet.

Han tog fram sin sista femmarkssedel och beslöt att låta Asmodeus gissa på tredje siffran framifrån. En snabb blick upplyste honom om att siffran ifråga var en trea, hvarpå han skyndade sig att krama ihop sedeln i handen.

— Nå, alltså! Tredje siffran framifrån — udda eller jämnt?

— Jämnt! svarade Asmodeus med suveränt och berättigadt lugn.

En krampryckning af triumferande lycksalighet genomför herr Plantins kropp.

— Hit med klockan och pengarna och alltihop! Det är en trea, ha ha.

Hastigt vecklade han upp den skrynkliga sedeln för att verifiera sin uppgift. Han såg och såg och stirrade som en besatt. Ty nu stod där en fyra på treans plats.

Herr Plantin blef mycket blek. Plötsligt föll han baklänges i soffan som en död. Det var sinnesrörelsen som gjorde sin verkan i förening med Asmodei lilla krydda i ölglaset.

Asmodeus bemäktigade sig hastigt kontraktet och slog larm. Där blef en förfärlig uppståndelse. Hela restaurangen kom på benen. En läkare, som råkade befinna sig i matsalen, skyndade till, men kunde endast konstatera att lifvet flytt.

— Ach nej! inföll Asmodeus plötsligt, han icke varas död — riktigt sant — snart han lefva igen!

— Hör nu herrn! sade doktorn med Vetenskapens hela förkrossande auktoritet i ton och blick, — lägg inte näsan i blöt när ni ingenting begriper. Det här är ett ovanligt vackert fall af hämorrhagia cerebri med lethal utgång.

— Ach nein, herr doktor! — morgon afton han gesund igen. — Pari!

— Ni är bestämdt inte riktigt gesund själf! utbrast den uppretade eskulapen.

Asmodeus suckade och lämnade krogen efter väl förrättadt värf.

Men inom sig tänkte han: Min gode man! Din inbilska tvärsäkerhet hade lätt kunnat kosta dig din själ. Ty du hade naturligtvis med förtyjusning satt in den på din dåraktiga tro på vetenskapens ofelbarhet. Men det hade varit riskabelt för mig att fortsätta käbblet, polisen kunde ha blandat sig i saken och tagit min dyrbara tid i anspråk. Alltså får du löpa den här gången. Men jag skall ha dig i åtanke, det kan du vara viss på!

Klockan närmade sig elfva då Asmodeus åter öfverskred Edla Josefssons tröskel. Tamburen

var mörk, men i samlingsrummet brann en rosa-färgad låga. Inom dess trollkrets sutto tant Fatiniza och en herre, som Asmodeus på grund af föreliggande indicier identifierade med Tuttu Pihlqvist.

De reste sig samtidigt och ilade Asmodeus till mötes.

— Vi vet allt! hviskade tant Fatiniza dämpadt, men med en exalterad underton i stämman. — Jag hade just telefonbud från Monaco af en diskerska som hör till vårt parti. Hur ska jag kunna tacka er?!

— Mitt namn är Pihlqvist, sade hennes följeslagare vörtnadsfullt. — Jag har legat sjuk, mycket sjuk, men den glada underrättelsen gjorde mig genast frisk. — Nu börjar vi en ny tideräkning. Träldomen är förbi. När man en gång i framtiden går att hugfästa minnet af vår Saks heroer, kommer ert porträtt att hänga mellan fröken Kingelins och mitt.

Håren reste sig på Asmodei hufvud.

— Det vore visserligen en utsökt ära, mumlade han, men sakens beskaffenhet gör att jag ändå inte gärna ville se mitt namn

— Det är oerrhörrdt! afbröt tant Fatiniza. — Ni tycks inte alls förstå att det är ett hjälte-

dåd ni nu har utfört. Tror ni att Wilhelm Tell skämdes?

— Nej, för ingen del, han skröt tvärtom på ett ganska osmakligt sätt — om man får tro Schiller —, men jag vill inte göra mig skyldig till samma faute och föredrar därför att stanna i det obemärkta. Men nu till affärerna!

Med dessa ord öfverräckte han till enhvar af dem ett kontrakt.

I det ögonblick de skrefvo under, var det inte långt ifrån att Asmodeus ångrade sig så smått.

— Hvad de ska ställa till för ett lif därnerel tänkte han. — Adjö med husfreden när vi får dem på nacken!

Men nu var det för sent att ångra sig. Kontrakten lågo där med prydliga underskrifter.

Tuttu Pihlqvist tryckte ännu en gång Asmodei hand till tack och så gick han sin väg.

Asmodeus följde tant Fatiniza med blicken ända tills dörren slöts bakom henne. I hennes ögon brann något af den eld, som livvade och värmdde de första kristna i lejonkulorna, på arenans sand och Neros fackelpålar.

För egen del kände sig Asmodeus lätt om hjärtat och full af glada förväntningar. Han hade god tid att vidta sina förberedelser till rendezvouset.

Med välbehag iklädde han sig en superb pyjama med hallonfärgade snörmakerier, bestänkte sig med engelskt lavendelvatten, stoppade reservoarpennan och ett kontrakt i bröstfickan, slog sig makligt till ro i soffhörnet och mätte i blåskimrande rökringar minuternas långsamma frammarsch mot det betydelsefulla slaget tolf.

X.

När tolfslaget dallrat ut i matsalen, öppnade Asmodeus försiktigt sin dörr för att ljudlöst slinka ut i tamburen. Men den gamla dörren gaf ifrån sig en hel melodi af klagande knarrningar och hvinande gnisslingar, som med domsbasunens brutala tydlighet genomträngde det sofvande huset.

Asmodeus kastade en förfärad blick på tant Fatinizas dörr, ty därifrån hotade den svåraste faran. Och mycket riktigt! Inom några sekunder kunde han konstatera omisskännliga rekognosceringsförsök därinnanför, som kulminerade i en hastig, ljudlös gläntning. Tant Fatiniza var ingen fåvitsk jungfru, hon hade icke glömt oljan till gångjärnen och låset. Icke heller hade Plantins afrättning lyckats utrota den gamla Eva inom henne; hon hade kvar sin forna kunskaps-trängtan. Asmodei situation var uppenbarligen

förtviflad, ty han kunde absolut icke närma sig Ellen Bloms dörr utan att bli sedd. Här var räddningen lika svår att finna som en synål i en hölada.

Romantiken framläpar som nådehjon en ömklig tillvaro i de moderna bekvämligheternas tidevarf. Våra dagars Romeo möter många prosaiska och futtiga hinder på sin väg till Julia. Och stundom får han lof att anlita försiktighetsåtgärder, som sannolikt skulle ha beröfvat hans svärmiska prototyp aptiten.

Asmodeus tillgrepp nu i sin nöd en sådan åtgärd.

(Känsliga läsare uppmanas att hoppa öfver de närmaste raderna, ehuru det på sätt och vis kan vara nog så upplyftande att se, hurusom de moderna bekvämligheterna understundom nödgas tjäna romantikens syften.)

Skenbart lugnt och målmedvetet marscherade Asmodeus rakt in i den propra och luktfria och uppehöll sig där ett par minuter, hvarpå han drog i handtaget.

Denna brusande vältalighet öfverbevisade genast tant Fatiniza om rättmätigheten af hans förehafvanden. När Asmodeus åter kom ut, var hennes lyssnande öra försvunnet, och han kunde

obekymradt närma sig Ellen Bloms dörr. Han steg in, vred hastigt om nyckeln och tog en snabb öfverblick af den blifvande skådeplatsen.

Scenen var väl arrangerad.

Därute vällde månskenets occiderade silfverflöden bakom en rullgardin med springor på hvardera sidan. I en kristallvas på divanbordet prunkade hans tunga, mörkröda rosor. Framför spegeln brunno de två ljusen.

Själ f stod Ellen med ryggen mot dörren och fäste upp sina askblonda hårslingor, som dock genom sin korthet verkade i någon mån illusionsstörande. Hon vände sig icke om då dörren öppnades. Asmodeus gick sakta fram och ställde sig bakom hennes vänstra skuldra. Deras ögon möttes i spegeln.

Nu draga vi oss diskret tillbaka för att återvända några timmar senare.

Asmodeus sitter bekvämt bakåtlutad i gungstolen och blossar på en cigarrett. Ellen Blom släcker de båda ljusstumparna, som osat i piporna sedan elden nått fyllningspapperet. Så låter hon rullgardinen flyga upp, men hejdar den plötsligt på halfva vägen.

— Tror du att grannarna midtemot kan titta in? frågade Asmodeus.

— Nej, men jag blef så rädd för morgonljuset. Har du inte hört sagan om trollguldet, som förvandlades till vissna löf i soluppgången? Jag tror att kärleken är ett sådant trollguld.

— Det beror väl också litet på känslornas karaktär, svarade Asmodeus och knäppte cigarettaskan bland de mörkröda rosorna.

Och då teg flickan.

Det började verkligen dagas så smått därute. Glesa stjärnor flimrade matt som utbrunna båg-lampor. Ellen Blom tog sikte på en af dem. Den stod rätt öfver en orappad gafvel med svarta plåtskorstenar på krönet.

— Se, sade hon dämpadt, där är Aftonstjärnan.

Asmodeus kunde bekvämt se stjärnan där han satt. Han visste mycket väl att det icke var Venus, utan β i Tvillingarna, men han ville inte bryta hennes stämning med några obehagliga idéassociationer.

— Intresserar du dig för astronomi? frågade han i stället.

— Kolossalt! Hvad är all annan vetenskap vid sidan af kunskapen om stjärnorna...

— Det är väl Camille Flammarion du läser?

— Neej, de här sakerna känner jag egentligen genom Martin Bircks ungdom. Läs om den boken när du får tid. Där finns också mitt öde. Det var genom den jag lärde känna mig själf.

— Men är det verkligen så lyckligt att lära känna sig själf? Tänk om man får skämmas för bekantskapen?

— Du är en underbar människa, sade Ellen Blom tankfullt.

Hon gick fram till honom och satte sig på den hvassa gungstolskarmen och smekte hans hår.

— Jag visste strax att jag var i ditt våld, hviskade hon. — Du hör till dem som kvinnorna måste älska. Du har någonting nästan diaboliskt i ditt väsen . . .

— Nå nå, nu öfverdrifver du! invände Asmodeus blygsamt.

— Reser du i öfvermorgon? frågade flickan efter en paus.

— Ja, jag måste.

— Du får inte lämna mig så snart! Hör du det, du får inte!

— Jag måste. Men det är bara min kropp som lämnar dig, mina tankar, det bästa af mig själf blir kvar hos dig.

— Tag mig med! hviskade hon febrilt. — Tag mig med ut i världen! Jag kväfs här hemma. Här vågar man inte tala — hvarje ord är en bumerang som man får igen, i ryggen. Här får man inte tillhöra den man älskar utan att bli utsatt för spioneri och skvaller . . .

— Du märkte det? Tant Fatiniza?

Ellen Blom nickade.

— Så där gör hon alltid, undslapp det henne, men ännu har hon inga bevis.

Denna lilla lapsus undgick icke Asmodeus, men eftersom Ellen Blom inte ett ögonblick gett sig ut för ett oskrivet blad, afstod han å sin sida från alla närgångna palimpsestforskningar.

— Älskade, sade han, jag kan inte ta dig med, hur gärna jag än ville. I öfvermorgon är jag borta. Vi vänder båda ett blad i livets bilderbok, och ingen vet hvad som finns på det nästa. Kanske fula gubbar, kanske ingenting alls.

— Hellre då ingenting alls än fula gubbar! utbrast flickan med öfvertygelse. — Usch, när jag tänker på den där otäcka baron Adlerschantz som alltid glor på mig i trappan . . .

— A propos, inföll Asmodeus, du skall akta dig för honom de närmaste dagarna.

— Hur så? Är han farlig?

— Ja, för ögonblicket, men det går snart öfver.

— För resten är det bra fult af dig att tro att jag skulle tänka på någon annan man, nu när jag har dig.

— Det vill säga till i öfvermorgon.

— Nu är du stygg! Jag blir dig trogen hur länge som helst, ett helt år, nej, jag menar tio år, hundra år!

— Å, sade Asmodeus vemodigt, jag känner lifvet. — Du skall tillhöra andra män, liksom du tillhört mig . . .

— Aldrig! Du blir den sista mannen i mitt lif.

— Det vore inbilskt af mig att tro det. Men jag vill att du skall binda dig vid mig med ett oslitligt band, att du skall skänka mig din själ.

— Den är ju redan din!

— Ja, men jag måste be att få det skriftligt!

Och så fiskade Asmodeus upp skrifdonen ur bröstfickan.

Darrande af ifver läste Ellen Blom kontraktets text och skref under med drifven kontorsstil.

— Gud, så förtjusandel sade hon. — Har du hittat på det själf? Eller brukas det därute i stora världen, bland lyxmänniskorna som vi häruppe läser så mycket om och aldrig får se?

— Nej, svarade Asmodeus med själfkänsla, det är helt och hållet min idé.

— Det här är vackrare än i böckerna, fortfor flickan. — Man säger ju också att verkligheten är underbarare än dikten, och jag börjar nästan tro det. Tänk, att ingen författare har hittat på ett så härligt och tacksamt motiv! Jag borde verkligen själf begagna det . . .

Hon afbröt sig för ett ögonblick, men fortsatte beslutsamt:

— Jag skrifer litet själf, ska du veta.

— Jag har länge misstänkt det, fast jag inte ville fråga. Hvad är det om?

— En kontorsflickas roman. Jag vill visa hur mycket poesi det i själfva verket finns bakom hvardagslifvets gråaste prosa. Och så skall det bli ett väckelserop och en stridsskrift. Det är bara vi kvinnor som kan och vill skildra lifvets största orättvisor och mörkaste skuggsidor. Tänk på Onkel Toms stuga och Ned med vapnen och En förtappads dagbok!

— Alldeles riktigt, sade Asmodeus med en dundergäspning, men hvad finns det för pittoreska saker i kontorsflickornas lif, som kan jämföras med krig och slafhandel?

— Å! utbrast Ellen Blom, kontorsflickans lif

är både krig för tillvaron och ett fullständigt slafveri. Tidigt om morgonen, medan alla andra sofver, drifs hon ur sängen af väckarklockans obönhörliga pisksnärtar... Hon möter en likprocession af sorgsna tankar... Som visarn på ett ur går hennes lif rundt, rundt, en lång väg, och kommer ändå ingen vart — bara tillbaka till samma gamla siffror...

— Ja, sade Asmodeus matt, det finns ju människor som är predestinerade att hitta hår i lifvets soppa.

— Du talar så cyniskt hårdt som bara en man kan göra. Men just därför älskar vi kvinnor er, för att ni är cyniska, hårda och... män.

Knappt hade hon yttrat dessa ord, förrän fru Josefssons matsalsklocka slog fyra cyniska och hårda slag.

— Älskade, sade Asmodeus och reste sig, nu måste jag gå in till mig.

— Men det är ju söndag i morgon...

Commissynpunkten var Asmodeus främmande.

— För mig är söndagen ingen hvilodag, sade han.

— Vi träffas alltså inte mera...

— Hur så? I morgon kväll till exempel.

— En annan gång är en skälm, sade flickan med bortvändt ansikte.

Asmodeus fann sig föranlåten att kyssa henne med passion.

— Tror du mig nu?

— Ja, ja! Godnatt, älskling!

— Godnatt! Sof godt!

Han vände sig för att gå, men hon hejdade honom.

— Säg någonting! bad hon.

— Så gärna, men hvad då?

— Någonting som jag sedan kan tänka på, när jag kommer i håg dig.

Det dröjde innan Asmodeus' trötta hjärna lyckades klämma fram någonting passande.

— Du som älskar stjärnorna, sade han högtidligt, du vet, att om en stjärna slocknar i detta ögonblick, så lyser den för oss med oförsvagad glans ännu i många, många år. Så skall det också gå med vår kärlek.

— Så lyser den för oss med oförsvagad glans . . . mumlade Ellen.

Hon inristade hvarje ord i minnets vaxtafla.

— Så förtjusande! sade hon och föll honom om halsen. — Gud, hvad jag älskar dig! Men gör för säkerhets skull en liten afstickare, liksom

när du kom. Tant Fatiniza sofver aldrig, den draken.

— Åjo, svarade Asmodeus med handen på vredet, i natt sofver hon lugnt och stilla, för jag gjorde henne lycklig i dag på kvällen.

— Fy dig, hvad du skämtar fult! sade flickan skälmskt och gaf honom en kärleksfull afskedsklapp innan han försvann i den mörka tamburen.

XI.

Asmodeus väcktes af häftiga knackningar vid tiotiden på söndag morgon. Jungfrun anmälde att baron Adlerschantz befann sig i mottagningsrummet och nödvändigt ville tala med honom genast.

Det är alls inte angenämt att bli väckt innan man är utsöfd, men vissheten att få begynna dagen med en fet fångst försatte Asmodeus i ett ganska soligt humör. Han smålog belåtet, måhända af flere orsaker, medan han iklädde sig den klädsamma pyjaman. Till sin egen öfverraskning gjorde han till och med ett litet försök att gnola en glad slagdänga, men uppdagade därvid att han under förvandlingen glömt att förbehålla sig en njutbar sångröst. För den skull öfvergick han snart till hvisslingar.

— Jag ber tusen gånger om ursäkt! sade baron Adlerschantz lifligt, sedan hälsningarna

undanstökats. — Det är fan så oartigt af mig att störa er så här tidigt, men jag var så förbaskadt rädd för att ni möjligen kunde resa er väg utan att söka opp mig. Jag var ju lite grof i målföret mot er i går. Men nu har jag haft ordentligt med bevis på att ni inte är någon skojare, och därför kommer jag för att höra hur det blir med vår affär.

— Baron vill köpa mer af min dekokt?

— Jo, det kan herrn slå sig i backen på!

— Men det är en dyr vara, det måste jag förbereda baron på.

— Sjung ut!

— Jag kan leverera ett kvantum som räcker för barons återstående lif

— Men jag tänker lefva minst tjugu år till, kom i håg det! Nu börjar det ju bli trefligt igen!

— Vi säger alltså en obegränsad kvantitet, som utlämnas genast, om baron går in på att förskrifva sin själ till mig.

— Ni är alltså därnerifrån! sade baron Fredrik förtjust. — Nu får jag ju vatten på min kvarn, jag som alltid har hållit på fans existens. Det förargar mig alldeles förbaskadt att jag inte kan tala om det här för pastor Silvan. Han är en af de där moderna sirapsprästerna, som inte

vill höra talas om helvetet, utan bara om dödsriket, kantänka, och som inte tror på någon personlig djäfvul, utan det ondas princip, eller hvad det nu är för smörja han brukar prata om.

— Baron kan vara lugn, sade Asmodeus, pastor Silvan skall nog i sinom tid få göra min bekantskap och komma på bättre tankar. Men här är kontraktet. Skrifver baron under?

— Det finns tamme tusan ingen annan utväg för mig. Jag gjorde slut på hela profflaskan i går.

Medan baronen tecknade under kontraktet, gick Asmodeus in i sin sängkammare, tog fram en stor medicinflaska och fyllde den med vatten ur tvättkannan.

— Var så god! sade han, och så fick han kontraktet i utbyte.

— Jag hoppas baron inte kommer att ångra vår lilla affär.

— Aldrig i lifvet!

— Nej, men eventuellt efteråt.

— Tja, sade baronen eftersinnande, det kan ju så vara, men när jag riktigt tänker efter, så tror jag nästan att jag skulle ha hamnat därefter hos herrarna i alla fall. Så att egentligen är det en förbaskadt god affär jag gör.

— Belåtenheten tycks vara ömsesidig, anmärkte Asmodeus artig. — Men innan vi skiljs ville jag be er vara god och säga mig, hvar hofrådet Hahn vistas och på hvilket sätt han lättast kan förmås att teckna under ett likadant kontrakt.

— Hofrådet har flyttat ut till sin egendom Rudolfsberg, som ligger i Hyvingetrakten, men något kontrakt skrifver han inte under med mindre än att han blir baron. Jag har märkt, att det äcklar honom alldeles förbaskadt när folk titulerar mig, så att för det priset är han nog till salu.

— Sapristi! sade Asmodeus och knäppte med fingrarna, det blir ganska kinkigt.

— Gudskelof för det! inföll baron Fredrik, jag är inte alls angelägen att få honom till kollega. Men, à propos ruttna gurkor, hur är det möjligt att innehållet i den här flaskan skall räcka i evighet, den är ju inte så stor.

— Baron kan späda ut vätskan hur mycket som helst utan att den förlorar i styrka, försäkrade Asmodeus med öfvertygelse.

— Jaså, på det sättet. Det är förbaskadt fiffigt! Jag ber att få tacka er riktigt hjärtligt.

— För all del, ingen orsak i världen! Au revoir!

Asmodeus gjorde omsorgsfullt toalett till frukosten, som afåts klockan elfva. Han kände sig helt varm om hjärtat vid mötet med Ellen Blom. Hon tog sig helt enkelt bedårande ut med sina klara ögon, som liknade friska, pärlande källor.

Tant Fatiniza rannsakade bekymradt Asmodei uppsyn.

— Herr Asmodeus har visst haft en dålig natt, sade hon deltagande.

— Tvärtom, den var härlig! — Det vill säga, jag har sofvit aldeles förträffligt, tillfogade han efter en varnande sidoblick af Ellen Blom.

— Jassåå, sade tant Fatiniza sötsurt, då har jag väl misstagit mig. Jag hade annars tänkt rekommendera opium. Det hjälper alltid, app-solut!

— Oj oj, är det på det viset! inföll fru Josefsson. — Ja, det kan åtminstones inte bero på maten, för jag använder bara det färskaste och dyraste som finns på torget, så att det kan ingen komma och säga om mig, att jag har nån dålig mat.

— Men bästa fru Josefsson, det har ju ingen påstått, sade Asmodeus vänligt. — Fröken Kingelin har misstagit sig. Kanske det var en hör-selhallucination?

— Kanske det, ja! svarade tant Fatiniza men-
löst. — Eller också var det någonting annat.
Hvad tror du, lilla Ellen?

Ellen Blom ryckte märkbart till.

— Jag? Hur ska jag kunna veta det? Det
är ju alldeles omöjligt!

— Kanske det, ja. Vi ska hoppas det, söta
vän.

Ellen Blom blef alldeles röd.

— Det går ett rykte i stan, att tant och
Tuttu Pihlqvist besöker hvarann sent på kväl-
larna! högg hon till helt oförmedladt.

Sylen och pepparkornet sprungo fram i tant
Fatinizas ögon.

— Det är oerrhörrdt! sade hon. — Det har
plantinerna spridt ut för att skada oss. De kan
aldrig skilja på sak och person. De begagnar
smutsigt bakdanteri som vapen i en principstrid!

— Nå, anmärkte fru Josefsson förnumstigt, nu
är det i alla fall slut med den kommersen, för
det står i Hustasbladet att Plantin är död.

— Nej, verkligen? utbrast Ellen Blom. —
Nå, då tycker jag att tant kunde vara på lite
bättre humör.

— Mitt humör? Hvad är det med mitt hu-
mör? Oroa dig inte i onödan, söta Ellen! Tänk

hellre på att sköta dig själf! Det är bra mycket viktigare. Eller hvad tror herr Asmodeus?

— Jag är öfvertygad om att frökens närhet är en säker borgen för omgifningens dygd, svarade Asmodeus.

Och nu var frukosten till ända.

Asmodeus kunde inte få baron Adlerschantz' ord om pastor Silvan ur sina tankar. För den skull beslöt han att gå in i sin sängkammare och ta pastorn i närmare skärskådan förmedelst triedern.

Händelsevis föll det sig så, att pastor Silvan inte hade några förrättningar denna söndag, fastän han i allmänhet var en mycket eftersökt präst — den populäraste och mest anlitade i hela stan näst pastor Fallenius.

I det ögonblick Asmodeus tog pastor Silvan på kornet, var han ifrigt sysselsatt med att stufva om sitt universalgriftetal à fmk 50: — så att det kunde passa in på en gammal husjobbare och fähund, som han skulle jordfästa dagen därpå. Uppgiften var icke lätt, ty om den aflidne visste han ingenting annat än att denne med förkärlek skinnat änkor och faderlösa samt dessutom tyckt om småflickor, och det passar ju inte att beröra vid grafven.

Bredvid honom satt pastorskan i en bekväm korgstol och läste tidningen.

— Hör du Evert, sade hon med ens, har du sett att Plantin är död.

— Nej, verkligen? När hände det?

— I går kväll. Begrafningen blir på onsdag.

— Jaså.

Paus.

— Hör du Evert!

— Ja.

— Säg, tror du de tar Mikko Fallenius?

— Antagligen! Han ska ju ha alla rika lik. Numera är det ju så, att bättre folk här i stan uppskjuter att dö, om Fallenius råkar vara bortrest.

— Ja, det börjar bli riktigt löjligt. Som ingen annan skulle duga!

— Med det kortare formuläret döper jag som ingenting på åtta minuter och viger på tolf — och då är skålandet inberäknadt. Jag undrar om Fallenius gör mig det efter!

— Aldrig i lifvet! Han borde för resten inte ha blifvit präst, utan skådespelare. Alla fruntimmer i stan är ju som tokiga efter honom. Han lär ska ha tre oäkta barn.

— Nå nå, sade pastor Silvan ogillande, du ska akta dig för att sprida ut sånt där. Vi umgås ju i alla fall med Falleniuses.

— Ja, men jag tycker att man kan se det på Hélène, hon har blifvit så tyst och underlig.

— Månne man nu egentligen kan säga det? Jag tycker när ni talar i telefon

— Du sa ett ord! Vet du hvad jag gör?

— Nå?

— Jo, jag ringer opp Hélène och frågar om fru Plantin ren har beställt Fallenius.

— Det kan du ju göra, men fråga nu först hur de mår och lite sånt där, annars ser det så misstänkligt ut.

— Du tycks tro att jag är bra korkad! sade pastorskan föraktfullt och gick bort till telefonen.

Asmodei människokänedom i förening med pastorns halfkvädna visa sade honom, att han lugnt kunde lägga ner triedern på en half timme eller så. Det visade sig emellertid att han underskattat fruarna Fallenius och Silvan. Samtalet pågick i mer än tre kvart.

Pastor Silvan förstod af samtalets förlopp, att Plantins verkligen hade vidtalat Mikko Fallenius.

— Det kunde jag ha tagit gift på! apostroferade han sin återvändande maka.

— Ja, naturligtvis. Och tänk nu, jag har ändå varit klasskamrat med Emmi Plantin!

Nu visste Asmodeus allt hvad han ville ha reda på. Här var för resten ingen tid att förlora.

Beslutsamt stoppade han triedern i fickan och kastade på sig öfverplaggen.

Två minuter senare ringde han på hos Silvans och anhöll om ett enskildt samtal med den något förvånade pastorn.

De slogo sig ner bakom stängda dörrar i pastorns så kallade arbetsrum, som med större skäl hade kunnat kallas tupplursrummet, eftersom pastorn vanligen hvilade ut här efter arbetet, som ju mest förrättades utomhus.

Ett ögonblick tänkte sig pastor Silvan, att han möjligen hade inför sig en själ i anfäktelse som sökte stöd och tröst, men vid närmare rannsakan såg Asmodeus knappast särskildt hjälpbehöfvande ut.

— Med hvem har jag den äran — — —? frågade pastorn en hårsman otåligt, sedan han förgäfvets väntat på frivillig presentation från besökarens sida.

Asmodeus hade beslutit hålla sig till sanningen för att experimentellt utröna dess existensmöjligheter och anseende bland människorna i modern tid. På grund af tidigare erfarenheter

hyste han vissa dubier; i hvad mån de nu bekräftades skall framgå af det följande.

— Jo, sade han, jag är demonen Asmodeus, som under namnet Asmodi omtalas i Tobie bok.

— Förlåt, sade pastorn, jag måtte bestämdt ha hört galet.

Asmodeus upprepade långsamt sin presentation. Pastorn stirrade på honom.

— Fy sabeln! tänkte han. — Karl'n är ju tassig!

Men Asmodeus genomskådade honom strax.

— Pastorn tror visst att jag lider af religiöst dille, men det är ett misstag. Jag är faktiskt den jag ger mig ut för. Här på jorden anser man mig — löjligt nog, för resten — vara väl-lustens demon. Pastorn har väl läst Tobie bok?

Ändtligen fick pastor Silvan mål i munnen.

— Tobie bok, sade han med ett öfverlägset småleende, — den är ju apokryfisk.

— Det hindrar inte att jag är fullt autentisk invände Asmodeus. — Pastorn gör orätt i att utan skymten af bevis förneka Underjordens existens.

Åter teg pastor Silvan ganska länge.

Plötsligt brast han ut i ett skallande gapskratt.

— Hör nu, hur mycket har Mikko Fallenius

lofvat er för den här lilla komedien? För det är naturligtvis han, som har skickat er hit för att sätta mig på prof, den lutfisken, den svafvelpredikanten, den komedianten!

— Jag svär vid hvad som helst att jag talar sanning! utbrast Asmodeus emfatiskt.

— Hälsa pastor Fallenius och säg honom att jag inte är så dum som han tycks tro. I tjugonde seklet har prästerna inte mera rätt att vara okunniga narrar, som förnekar den vetenskapliga forskningens solklara resultat. Ni kan gärna säga honom, att jag anser det vara en skandal att det fortfarande finns efterblifna och förstorkade präster, som försöker skrämman människorna till gudsfuktan med löjliga sagor. Jag blir faktiskt rasande när jag tänker på den trafiken!

— Herr pastor! sade Asmodeus högtidligt. — Jag är inte utskickad af pastor Fallenius, jag kommer på eget initiativ för att förmå er att förskrifva er själ till mig.

Nu fick pastor Silvan ett nytt skrattskof, som hotade att förkorta hans vandring i jämmerdalen, där han — inom parentes sagdt — trifdes förbaskadt bra.

— Allt bättre och bättre! ropade han. — Kanske ni har ett riktigt kontrakt?

— Jo, det stämmer, svarade Asmodeus och öfverräckte ett exemplar jämte blodpennan.

Pastorns glädtighet snarare tilltog än minskades under lektüren.

— Och nu inbillar ni er antagligen att det här skulle skrämma mig? Inte sant?

— Jag förutsatte det verkligen som en eventualitet.

— Där ser ni! Hvad var det jag sa! Men vet ni hvad jag gör? Jo, jag skrifer under, och det på fläcken!

Man kan inte säga att han brister i tillmötesgående! tänkte Asmodeus, medan pastorn fortfor i helig ifver:

— Ni kan gärna offentliggöra det här dokumentet i tidningspressen, så att eftervärlden och kulturhistorien får veta, att det fanns åtminstone en upplyst och fördomsfri präst i Finland i början af nittonhundratalet.

— Jag vill inte direkt lofva det, svarade Asmodeus, men jag kan ju tänka på saken.

Och så skulle då pastor Silvan till att teckna under kontraktet. Men nu inträffade ett psykologiskt fenomen.

När pastorn ånyo genomläste den korta, men betydelsefulla texten och såg blodet kvälla fram

ur pennspetsen, drabbades han af ett atavistiskt bakslag. Han greps af en ångest, en oförklarlig räddhåga, som klart bevisar i huru hög grad äfven frigjorda själar äro bemängda med jordiskt stoft och affall från föregående generationers andliga hushållning.

Han afbröt sig midt i förnamnet; en förlägen paus följde. Här stod hans rykte på spel. Han hade gått för långt i öfvermodiga försäkringar nyss för att nu helt snöpligt kunna ta tillbaka. Men samtidigt kände han allt starkare denna oförklarliga, oresonliga, idiotiska motvilja för att skrifva namnet till slut.

Asmodeus höll andan af idel själsspänning.

Plötsligt, när nöden var som störst, fick pastorn en briljant idé.

— Får jag göra ett helt litet förbehåll? frågade han ansträngdt likgiltigt.

— Det beror på. Hur vill pastorn ändra texten?

— Jag vill bara göra ett litet tillägg, så här: „— sin själ till innehafvaren af detta papper, förutsatt att pastor Fallenius icke jordfäster herr Plantin instundande onsdag“ — går ni in på det?

Det kan inte bestridas att pastorn såg helt knipslug ut efter sitt lilla påhitt.

— Hvarför inte, det kan väl inte vara så farligt! svarade Asmodeus och såg ännu knipslugare ut.

Pastorn gjorde alltså det nämnda tillägget i kontraktet och skref sedan gladeligen under.

— Om ni publicerar det här i tidningarna, så lämnar ni naturligtvis bort mitt lilla förbehåll, som bara har privat intresse — eller hur?

— A la bonheur! svarade Asmodeus med en generös åtbörd.

De båda herrarna kände plötsligt en stark sympati för hvarann och skildes under öfversvalande vänskapsbetygelser, såsom fallet plägar vara efter affärstransaktioner, där hvardera parten inbillar sig ha lurat den andra.

Asmodeus stannade några ögonblick i trappan för att pusta ut efter den lilla sinnesrörelse pastor Silvan beredt honom. Umgänget med präster har nu en gång för alla den egenheten att försätta Underjordens representanter i en viss affekt. Inom kort var Asmodeus emellertid åter herre öfver sig själf.

Som Gustaf Eytzings dörr befann sig midt emot, beslöt han ringa på för att ta reda på hur häradshöfdingen skött sitt uppdrag vis-à-vis löjtantskan Winberg och fru Bladh.

Det dröjde onaturligt länge innan Gustaf Eytzing behagade öppna.

Flere omständigheter tydde på att häradshöfdingen kvällen förut eftertryckligt krympt sin utnämning till den lukrativa posten som Underjordens ombud. Hans andedräkt tydde på förtäring af jästa och brända drycker, och hans svar afgåfvos i ett hest morrande, som gjorde dem svåra att dechifrera.

Asmodeus fick emellertid klart för sig, att Gustaf Eytzing verkligen haft den planerade sammankomsten med de Bladhiska damerna på lördagseftermiddagen och därvid fått deras namnteckningar under kontrakten.

— De misstänkte alltså ingenting?

— I helsike heller! Jag lät dem skriva under sexton papper, gamla protokollkoncept och gud vet hvad. De var så heta på gröten att man kunde ha fått dem att stå på hufvet på Senatstorget.

— Skönt! sade Asmodeus och gaf sitt ombud en gillande klapp på skuldran. — Jag tror nästan att du är förtjänt af lite extra för besväret. Du hade visst någon annan sammankomst senare på kvällen, som kanske blef en smula dyr?

Häradshöfdingen grymtade uttrycksfullt.

Asmodeus lade en 500-markssedel på bordet och gick. Hans steg voro lätta. Tio kontrakt lågo nu i hans plånbok; de två sista voro visserligen undertecknade med vanligt bläck och sålunda i afsaknad af affektionsvärde, men ändå juridiskt fullt bindande.

— Nu kommer det besvärligaste af alltsammans, tänkte han. — Hofrådet Hahn blir ingen lätt nöt att knäcka.

Så gick han ut på gatan i det flödande solljuset. Staden låg längtansfull som en ny Danaë och bredde ut famnen mot guldregnet från ofvan.

XII.

Försänkt i djupa tankar flanerade Asmodeus neråt Gräsvikshamnen, inte alls därför att han skulle haft något ärende ditåt, utan helt enkelt emedan näsan råkade peka i den riktningen.

Omsider bar hans intensiva tankeverksamhet frukt. Beslutsamt gick han till en början och ställde sig bakom ett plank, där ingen kunde se honom. Han gjorde emellertid inte alls det som läsaren tänker på, utan han underkastade sig en ny förvandling, betingad af den strategiska plan han uppgjort för eröfringen af hofrådet Hahns själ. Denna gång tog han mandom i en äldre gentlemanyp af vördnadsbjudande utseende, iklädd automobilpäls och glasögon.

Därpå framtrollade han oförtöfvadt den tillhörande bilen, en liten förnäm elektrokupé med plats för två inom det glänsande karosseriet. Så satte han sig vid ratten och susade i väg utåt landsvägen till Tavastehus.

Strax bortom Vanda stannade Asmodeus och tog sig en titt genom triedern. Afståndet till Rudolfsberg var precis sju mil, hvarför bilden blef något suddig, men han kunde i alla fall urskilja en allé, som ledde från landsvägen upp till hufvudbyggnaden. Hofrådet själf promenrade omkring i sin köksträdgård; hofrådinnan åter hade dragit sig tillbaka till sängkammarens fridlysta mark och sysslade med någonting som företedde en fatal likhet med beskärning af liktornar, men vi kunna ju hoppas att här förelåg en synvilla.

Vid godt mod fortsatte Asmodeus färden i det strålande majvädret.

Ett stenkast från allén till Rudolfsberg saktade han farten, men styrde samtidigt rakt på en af de tjocka lindarna vid porten. En häftig skräll, klang af krossadt glas, och den dyrbara maskinen stod där illa ramponerad.

Asmodeus hoppade genast ur, kastade af sig pälsen och började spatsera uppför allén.

Hofrådet Hahn hade emellertid hört brakets vid kollisionen och skyndade strax neråt porten för att ta reda på hvad som händt. De båda herrarna möttes ungefär midt i allén.

— Min herre! utropade Asmodeus på franska.

— Hvilken olycka! Mitt lif var i fara! Automot-

bilen förlorade styrförmågan och rusade rakt på ett träd. Maskinen är illa skadad, den kan icke repareras på platsen. Till min ledsnad ser jag mig tvungen att anhålla om ert bistånd för att kunna komma till närmaste järnvägsstation. Tillåt att jag presenterar mig.

Härmed öfverlämnade Asmodeus ett elegant visitkort, likaledes på franska:

GRAF GREFVE ASMODEUS.

Öfverhofjägmästare.

Hofrådet Hahns stela rygg slaknade med ens och panaman flög som en påskjuten kråka från hans kala hjässa.

— Oändligt charmerad! sade han. — Mitt namn är hofrådet Hahn.

— Jag befinner mig på en liten turistutflykt, upplyste Asmodeus, men min tid är dyrbar. När kan jag vara tillbaka i Helsingfors igen?

— Det går visserligen ett tåg klockan fyra, svarade hofrådet, men jag bönfaller som en nåd att herr greffen ville hålla till godo med vår enkla middag. Vi äter klockan fem, nästa tåg går half åtta, och så är herr greffen i Helsingfors strax efter nio. Vågar jag hoppas?

— Å, ni är verkligen alltför älskvärd! sade Asmodeus med ett förbindligt leende. — Om jag kan vara förvissad om att icke störa, accepterar jag med tacksam förtjusning ert förslag, ty jag vill icke bestrida att den friska landluften väckt min aptit.

Den väluppfostrade läsaren kan själf bilda sig en föreställning om samtalets fortsättning. De båda ädlingarna öfverhöljde hvarann med franska språkets vackraste ord, hvilket som bekant inte vill säga så litet. Och när hofrådinnan hunnit klä om sig i siden och blifvit vederbörligen föreställd, höjde sig snart en ljuflig treklang mot Finlands vårblå himmel.

Efter den splendida middagen lämnade hofrådinnan de båda herrarna på tumanhand. De många och goda vinerna hade fört dem ännu närmare hvarann, och samtalet antog så småningom en nära nog förtrolig karaktär.

— Er familj är naturligtvis besläktad med baronerna och grefvarna Hahn i Estland? frågade Asmodeus helt en passant efter en tillfällig paus.

— Javisst! svarade hofrådet, som i denna punkt ställde tron framom vetandet.

— Hur kan det komma sig att ätten icke är friherrlig i Finland?

En sky drog öfver hofrådets nyss så solljusa anlete.

— Jag har förgäfves forskat efter orsaken, svarade han. — Antagligen har någon af mina förfäder helt enkelt lämnat bort titeln.

— Det var ett fatalt påhitt! anmärkte Asmodeus och ruskade ogillande på hufvudet.

— Javisst, för fan! utbrast hofrådet upprördt. — Jag måste väl bäst inse det själf, jag som får lida för hans enfald.

— Ett adligt namn är bra att ha, tvifvelsutän, fortfor Asmodeus, men jag, som från födelsen rört mig bland the upper ten, kan i förtroende meddela er, att man i våra kretsar hela världen rundt helt enkelt inte räknar med ograduerade personer, om jag så får uttrycka mig. Vi blir alldeles för många om simpla adelsmän räknas med, och därigenom försvinner exklusiviteten, som är idéns kärna. Det gör mig ondt att se en man som ni, herr hofråd, stå under strecket, utanför portarna, om jag så får säga. För att inte alls tala om er fru — hennes apparition formligen ropar på upphöjelse ur det vulgära!

— Herr grefve, utbrast hofrådet förkrossadt, hvad vill ni att jag skall göra? Jag begär ju

ingenting bättre, önskar ju ingenting högre här i lifvet, men det är inte så lätt!

— Har ni försökt?

— Om jag har försökt!

— Men tydligen inte tillräckligt energiskt.

— Jag har ännu aldrig låtit ett tillfälle att göra mig påmind gå mig ur händerna.

— Ni har kanske inte förstätt att hålla er framme vid höga besök och andra lämpliga situationer?

— Jag svär att jag gjort allt som stått i mänsklig förmåga, det vill säga utan att man direkt komprom — — —

— Ni har kanske — förlåt min frispråkighet — varit alltför styf i ryggen?

— Hur kan ni tro något sådant, herr grefve! Men jag skall säga er, att förhållandena här i landet gör saken ganska komplicerad. Människorna är så misstänksamma Ni förstår, man har så trång synkrets här gamla fördomar det går inte an att så där utan vidare

Asmodeus nickade.

— Jag förstår hvad ni menar. Men jag anser att ni inte bör uppge hoppet. Jag har fattat en sådan sympati för er, att jag gärna vill använda hela mitt inflytande till er förmån, och

utan att förhäfva mig kan jag påstå, att min rekommendation är af en viss betydelse, i synnerhet tack vare min gemål. Hon är nämligen en af Rasputins allra intimaste väninnor. Om ni följer mina råd, skall ni nå ert mål före årets slut.

— Herr grefve! hviskade hofrådet tillintetgjordt.

— Men ni känner ju ordspråket om tjänster och återtjänster? Jag ser mig tvungen att an hålla om — — —

— Hur . . . hur stor är summan? stammade hofrådet med en viss oro.

— Summan? sade Asmodeus och krökte lätt på öfverläppen. — Här är inte alls fråga om någon summa.

— Å, utropade hofrådet, jag är förtviflad! Jag vet inte hvad som kom åt mig! Ni måste verkligen ursäkta!

— Nej, fortfor Asmodeus utan att ta notis om hofrådets exklamationer, här är fråga om någonting helt annat. Det gäller en passion, en samlarmani hos mig, som kanske kommer att förefalla er något märkvärdig. Jag ber er komma ihåg, att jag tillhör en urgammal ätt, där rasförfiningen kanske medfört vissa psykiska degenerationsfenomen. Så har åtminstone läkarna för-

klarat saken. Alltnog, jag önskar att ni förskrifver er själ till mig. Jag har redan en ganska stor samling sådana förbindelser, och den bereder mig faktiskt ett utomordentligt nöje.

— Nej, så intressant! inföll hofrådet lifligt.
— Kanske herr grefven har på sig några stycken som jag kunde få se?

— Var så god! sade Asmodeus och sökte fram ett par kontrakt.

Hofrådet betraktade dem med tindrande ögon.

— Hur många generationer behöfs det för att frambringa en sådan här passion? frågade han med andakt i rösten.

— Fråga mig inte! svarade Asmodeus med en trött åtbörd. — Jag har aldrig orkat räkna dem. Men tiden lider, revenons à nos moutons! Skrifver ni under?

— Jag måste tala med min hustru först, svarade hofrådet tvekande. — Jag har nämligen för vana att fråga henne till råds i alla viktigare angelägenheter.

— Gärna för mig, men då måste jag också yrka på er frus lilla autografi.

Hofrådinnan inkallades och fick del af förslaget.

En röd fläck, stor som en tiopennisslant, steg

upp på hvardera kinden och bar vittne om svallningen i hennes inre. Men hon behärskade sig och frågade i kort, affärsmissig ton:

— Hvad bör min man alltså göra för att bli baron?

— Jo, min fru, svarade Asmodeus, saken förhåller sig så här: en häftig epidemi af mul- och klöfsjuka har utbrutit i de södra guvernementen, skadorna uppskattas till många miljoner och tillståndet förvärras från dag till dag.

— Ja, det är sant, tillfogade hofrådet, jag läste just om det i tidningen.

— Godt. Nu råder jag alltså hofrådet att med det första utrusta en flygande kolonn af veterinärer, som i ert namn skickas dit. Jag drar försorg om att saken blir vederbörligen inberättad, och i kraft af mina relationer garanterar jag att jag kan leda saken till ett lyckligt slut.

— Men kostnaderna? invände hofrådet svagt, fastän han redan var vunnen. — Jag kan inte uppoffra alltför mycket. Hvad tror herr grefven att det kan stiga till?

— Bästa hofrådet, ingen människa begär att ni personligen underkastar er oskäligen uppoffringar. Ni kan ju till exempel öppna en insamling bland era underordnade på byrån och andra per-

soner, som äro beroende af er. Hufvudsaken är att det går i ert namn, herr baron!

Det blef alldeles tyst.

Det ryckte i hofrådets mungipor, det blänkte vått i hofrådinnans ögonvrår. Snyftande föllo de i hvarandras armar. Asmodeus vände diskret sin blick från denna gripande familjescen.

— Det finns i alla fall en rättvis Himmel! sade hofrådinnan och snöt sig i sin lilla spetsnäsduk.

— Ja, svarade hofrådet med skälfvande stämma, tron på den belönande Försynen har alltid hållit mig uppe och skall förbli mitt rättesnöre, nu och allt framgent, amen!

De lyckliga makarnas händer darrade så, att de knappt kunde hålla i reservoarpennan. Hofrådet ämnade först, af gammal vana, bekräfta sin underskrift med ett sigill, men afstod vid tanken på de fattiga fem taggarna.

I själfva afskedets stund förstod Asmodeus att vinna de sista rottrådarna af hofrådinnans hjärta genom en oförliknelig gest: han skänkte henne sin havererade bil, som äfven i skadadt skick var värd något tiotusental.

Hofrådet själf åkte med sin oförgätliga gäst till järnvägsstationen.

Vid ankomsten till Helsingfors befann sig Asmodeus vid så briljant lynne, att han föll offer för människobarnens skötesynd lättsinnet. I stället för att allvarligt öfvertänka, hur han borde bära sig åt för att förvärfva den trettonde själen, bjöd han Ellen Blom på supé, drack mycket och lefde röfvare, tog föregående nattens äfventyr da capo och var med sig själf och hela världen oändligen wääl tillfreds.

XIII.

Klockan 9,⁴⁸ på måndagsmorgonen intågade en positivspelare genom porten till Tunnbindaregatan 13.

Han etablerade sig invid soплåren rakt under Edla Josefssons köksfönster och lät höra några af den moderna tonkonstens mest uppburna verk, från La Paloma till In der Nacht. Dessutom medförde han en markatta i röd kolt, ett par korsnåbbar i bur, gulnade och starkt punkterade fotografier af undersköna kvinnor, som verkat här på jorden mot slutet af förra seklet, samt en proppfull låda med Temperamentsblad.

Det var alltså en helt vanlig positivspelare, som på intet sätt skulle ha varit förtjänt af vår uppmärksamhet, om han icke af högre makter blifvit ombetrodd med en viktig roll i denna historias slutscener.

För det första ryckte positivets toner Asmodeus ur ett dvalliknande tillstånd midt emellan

dröm och halfvaka, hvarunder han bland annat tyckte sig undfå storkorset af Belzebubs husorden. Denna angenäma sensation fördunstade naturligtvis vid uppvaknandet, som till på köpet inträffade midt under O dolce Napoli, hvarvid idéassociationskedjan Neapel—Vesuvius—Underjorden—Aziel — förspild tid — förloradt vad helt osökt inställde sig och klirrade olycksbådande, speciellt med de sista länkarna. Asmodeus blef helt enkelt desperat. Lyckligtvis råkade programets följande nummer uppta en hurtig onestep, som tvang honom att hålla samma raska takt vid kalsongernas pådragande och för resten hela den ledsamma påklädningsceremonien igenom.

Sonen af solig söder räddade sålunda Asmodeus ur hans öfverhängande fara att försöfva sig. Men hans mission var icke uttömd härmed; han var förutbestämd att på ett afgörande sätt ingripa äfven i änkefru Edla Josefssons öde.

Fru Josefsson hade börjat sin dag med ett förfärligt gräl i köket, som på häfdvunnet vis slutade sålunda, att hon grät en liten skvätt och sade upp Engla. Men den förskräckliga människan svarade hånskrattande, att hon hade det bra som det var och inte alls umgicks med planer på flyttning.

Bedröfvad in i djupet af sin själ begaf sig Edla Josefsson upp på vinden för att sortera smutsigt linne. Hon tänkte med bitterhet på de vedermodor en stackars kvinna har att genomkämpa när det inte finns någon karl i huset.

Aldrig skulle hon ha behöft finna sig i Englas konstler om bara hennes man hade lefvat. Som kändt kunde han ryta åt pigorna så att det var en fröjd! Men nu stod hon ensam i världen, utan hjälp och beskydd, och kunde inte få Engla ur huset med egna krafter, och därför återstod ingenting annat än tuga och lida tills Döden-Befriaren kom och tog någondera af dem. Dock hoppades hon att förlossningens timme icke skulle slå — för henne själf, nämligen — innan hon fått hem tvätten och hunnit se om pelargoniorna skulle blomma, som hon köpt på torget för öfver tio mark.

Vid tanken på döden började tårarna ånyo tillra utöfver Edla Josefssons kinder, och hon stod just i beråd att snyta sig i en bordduk, då positivets första suck brast lös på gården och tonvågorna kommo inhoppande genom det träsiga vindsfönstret.

Änkefru Josefsson stelnade i attityden.

Detta var ett tecken från himmeln! Där

nere skulle hon söka svaret på sina förtviflade frågor.

Hon plockade fram en tiopennisslant ur sin portmonnä — en trotjänare, inom parentes sagdt, som vid kokning skulle ha afgifvit beaktansvärda kvantiteter såpa. Därpå skyndade hon nedför den branta vindstrappan utan hänsyn till lif och lemmar. Hon kom sig inte ens för att stänga dörren, fastän hon annars brukade vädra tjufvar i hvardendaste vrå.

Utan ett fåvitskt ord räckte hon slanten åt italienaren och pekade på den hemlighetsfulla lådan, som inom sina trånga, smutsiga väggar gömde på så många människors kommande öden.

En gång förut, som växande flicka, hade Edla Josefsson rådfrågat ödet på detta sätt. Och det var sannerligen underbart, hur allt fanns förutsagdt som sedan hände henne: den svåra skarlakansfebern, resan till Kuopio, förlofningen med Konrad, väninnornas afund och all världens falskhet och svek.

Sedan dess betraktade hon positivoraklet nära nog som en gudomlig institution, och hon ogillade skarpt den vanliga oseden att jämt och samt köpa Planet för de minsta orsakers skull och sedan grina åt spådomarna.

Det var därför med en känsla i släkt med andakten, som fru Edla nu betraktade den kloka korsnäbben. Efter lång och allvarlig begrundan tog den ett af de hopvikna bladen i näbben och räckte fram det.

Just i detta spännande ögonblick stack Engla ut hufvudet genom köksfönstret och skrek med vidtbärande stämma:

— Hej jessus! Ska frun köpa lyckan åt sig för tisikan!

Änkefru Josefsson rodnade af rättmätig förtrytelse. Hon beslöt att icke läsa sitt öde därute på gården, ett föremål för dussintals nyfikna blickar, utan drog sig hastigt in i kökstrappan. Med återhållen andedräkt läste hon

Draflets röst

från

Lyckans Stjerna.

Lycko- och framtidsblad.

Planeten tyder att du är gudfruktig och därtill mycket barmhertig och hjälpsam. Vid godt lynne är du en blygsam men äregirig brunette, eller undantagsvis en blondine med starkt färgat hår, hwilket förtrollar alla. Du har och får

ännu många motgångar, men war för
 nuftig och handla wisligen, så erhåller
 du lyckan, dock icke straxt, ty ännu är
 den afleggen men väntar dig.

Tillsvidare hade allt slagit in, men ännu hade
 Edla Josefsson icke funnit någon direkt anvisning
 hur hon borde begå för att „handla visligen“.
 Det var därför med stegrad sinnesrörelse hon
 öfver gick till senare afdelningen:

S w a r.

Du skall ätta dig för ett fyrfota djur.
 War ihärdig så öfwerwinner du din
 motståndare. Du har i ditt hus en elaf
 person som will dig ondt. Ditt företag
 skall swårligen lyckas. Dock genom en
 mörklett mansperson, en långwäga re-
 sande, skall du erholla det; förutsatt att
 du lyder honom och icke är oförnuftig
 eller enwis.

En darrning genomfor Edla Josefssons ge-
 stalt. Det verkade nästan hemskt att se med
 hvilken minutiös noggrannhet Planeten utmålat
 hennes belägenhet — inte ens katten saknades!

Men det gladdde henne oändligt att hon förstått försynens vink och följt den.

Ty nu behöfde hon inte längre misströsta eller ens sväfva i ovisshet om det håll, hvarifrån hjälpen skulle komma. Denna mörklätta mansperson, denna långväga resande kunde ju absolut inte vara någon annan än den fina, snälla herr Asmodeus. Om han nu bara ville vakna riktigt snart, så att hon kunde öppna sitt hjärta för honom!

Lyckan var Edla Josefsson alltigenom bevägen. På slaget $\frac{1}{2}$ 11 steg Asmodeus in i matsalen, där spritlågan ännu flämtade under morgonkaffet enkom för hans räkning.

— Det var ett himlaoljud som fördes här för en stund sedan! sade han retligt med tanke på positivspelaren, som han dock stod i så stor tack-samhetsskuld till.

Edla Josefsson missförstod honom.

— Ja, sade hon, här har varit så mycket tråkigheter hela morron, så att gud vet hur den här dagen riktigt ska sluta. Få si, få si, så blir det en sån där falbsdag för oss allihop. Först var det fröken Kingelin, som fick telefonbud från herr Pihlqvist, att det går ett rykte i stan att Plantin int var riktigt död utan bara si så där

skendöd, och så måstest hon ut för att ta reda på hur det riktigt må vara. Men hon är nog snart här igen, hon är ju så flinker och expedit åf sig.

— Tjänare! tänkte Asmodeus. — Hier ist meines Bleibens nicht!

Det sista var ett citat ur den tyska grammatik, hvarmed man i helvetet pinar fördömda fransmän.

— Och sen så hade jag ett sånt hiskeligt krakel i köket med den där Engla, så att herreduminskapare! Hon blir värre för hvar dag som gud ger, och jag är int stånd att få henne ur huset fast hva sku vara, för int bryr hon sig om hvad ett fruntimmer säger. Det måste vara en mansperson — — —

Edla Josefsson teg ett ögonblick och närmade sig försiktigt Asmodeus, som sörplade i sig det heta kaffet på ett ganska ociviliseradt sätt.

— Snälla herr Asmodeus, herr Asmodeus har varit så förskräckligt söt och rar, att jag riktigt blir vemodig när jag tänker på det, och nu tänkte sjag be om herr Asmodeus vill vara så innerlig näll och göra mig en stor tjänst och säga oppt Engla.

Asmodeus lystrade till.

— Det blir inte så lätt, sade han betänksamt.

— Nej, jag vet det nog, och det är ju förskräckligt illa att jag ska vara så skamlös mot herr Asmodeus, som är så rysligt fin och rar, men jag vet mig ingen lefvandes råd.

Återskenet af en inre blixtnö upplyste för en sekund Asmodei mörka anletsdrag.

— Fru Josefsson är således mycket angelägen om att bli af med köksan?

— Ja, herrijestandes, jag blir så glad att jag hoppar till mån, om herr Asmodeus skaffar henne ut ur huset i denna dag!

— Godt! sade Asmodeus. — Jag skall göra det, men på ett villkor. Fru Josefsson måste skriva sitt namn på det här papperet.

Han tog fram ett kontrakt och räckte det åt sin värdinna.

— Voi voi ändå! utbrast Edla Josefsson, ett rof för stridiga känslor. — Konrad aflidne — min man — han sa alltid: skrif int aldrig ditt namn på något papper, sa han, för då går det illa med dig. Papper är det farligaste som finns, sa han.

— Jag beklagar, anmärkte Asmodeus med en axelryckning, i så fall kan jag inte hjälpa er.

I detsamma drog sig Edla Josefsson till min-

nes, att oraklets röst tydligt ålagt henne att lyda den mörklätta mannen, att inte vara oförnuftig eller envis. Kontraktets text skrämde henne visserligen, ty hon var verkligen en gudfruktig kvinna, som Planeten mycket riktigt framhållit. Men å andra sidan ansåg hon sig obetingadt böra följa de vinkar, som gifvits henne från ofvan. Edla Josefsson var icke en af dessa trotsiga, själfkloka naturer, som gå till rätta med världsstyrelsen och inbilla sig kunna och böra kritisera försynens outrannsakliga vägar. För den skull plitade hon modigt sitt namn under kontraktet.

— Tack! sade Asmodeus med ett innerligt tonfall, som faktiskt kom från hjärtat. Ovisshetens tunga sten var aflyft från hans bröst. Kunde han bara expediera Engla och förfoga sig tillbaka till Belzebugia inom den knappa timme, som återstod honom, så hade han vunnit vadet med glans. Men här var ingen sekund att förlora.

— Nu kommer turen till Engla! utbrast Asmodeus, i det han stoppade kontraktet på sig. — Jag skall skaffa henne en annan plats. Hon kan till exempel få följa med mig när jag far.

— Nej, men i allande tider, nu ska herr Asmodeus inte gå och göra sig olycklig för min skull! Ta för guds skull och städsla hvem an-

nan som helst, men inte Engla, för det ska jag säga, fast fritt att herr Asmodeus är en hurudan karl som helst, så inte rör han på Engla!

Asmodeus kunde inte låta bli att småle.

— Säger fru Josefsson det? Nåja, då kan jag ju skänka henne som souvenir åt min vän Aziel, han har en fru som nog ska ta hund ur Engla.

— Det måste vara en rapper människa, då, den där fru Aziel, sade fru Josefsson med respektfull beundran.

— Jo, det kan ni lita på! sade Asmodeus småleende, och så sköt han kaffekoppen åt sidan och steg upp.

Skälfvande af glädje såg Edla Josefsson honom gå direkt ut i köket. Emellertid stängde han dörren så att hon inte kunde höra hvad som yttrades.

— Hör nu Engla, sade Asmodeus till den misstänksamma och kampberedda damen, det här är inte någon plats för er. Ni kommer ju inte öfverens med frun.

— Nä, svarade Engla med ett grin, för hon är ju ett sånt helsikes fån.

— Jag delar fullständigt er åsikt, och därför föreslår jag att ni flyttar nu genast. Hur mycket har ni i lön här hos fru Josefsson?

— Nå, int har ja mer som trettifem i mån, fast här är arbet så införbannadt.

— Godt. Jag kan skaffa er en plats med dubbelt så stor lön, men då måste ni följa med nu strax.

— För sjutti mark i mån följer jag med fast till helvetet! utropade Engla entusiastiskt och tog katten Sissi i famnen för att få ett föremål att placera sitt öfverskott af tillfredsställelse på.

— Bra! sade Asmodeus. — Nu går vi in till mig.

— Hva ska vi där och göra? frågade Engla förvånad.

— Det får ni sedan se.

— Hör nu, sade Engla och spände ögonen i Asmodeus, jag vill bara säga herrn, att int är jag nån sån därn, så att pass inga försöka med mig!

— Marsch, käring! vrålade Asmodeus så att luftrycket ensamt, utan förskräckelsens tillhjälp, kunde ha satt Engla i rörelse.

Englas förbluffning var emellertid ett intet mot den känsla som bemäktigade sig änkefru Josefsson, när hon såg Asmodeus tåga genom korridoren åtföljd af köksan, som fortfarande höll Sissi på armen.

Asmodeus förde Engla in i sitt sofrum.

— Öppna fönstret! befälde han. — Båda halvorna.

Och medan Engla utförde ordern, stälpte han en af de stora koffertarna på kant.

— Sätt dig på kofferten! sade han i samma kommandoton.

— Det var lögn, det! Har herrn blifvit tokig?

— Tig, drake, och lyd! röt Asmodeus så att knäna veko sig under Engla.

Med vidöppen mun sjönk hon ner på kofferten och pressade katten mot sin mäktiga barm.

Klockan i matsalen slog elfva.

I samma nu svingade sig Asmodeus grensle på kofferten bakom Englas rygg och slog armarna stadigt om hennes lif.

— Håll i dig ordentligt! skrek han, och Engla fick brådt att hala upp kjolen för att bättre kunna knipa om kofferten med knäna. Hon var stum af fasa och stirrade envetet ner på sina grå- och rödrandiga ullstrumpor.

Asmodeus mumlade hastigt några underliga ord. En blå låga fyllde rummet för en sekund, katten jamade jämmerligt, Engla skrek till som en gast, och med ett häftigt hväsande flög kofferten jämte passagerare rakt ut genom fönstret.

I svindlande fart bar det af mot söder. Den sällsamma farkosten steg högt i det blå.

En poliskonstapel nere i Sandvikshamnen hörde suset i luften och beslöt att titta upp. Men innan han kom sig för, hade kofferten redan passerat Gråhara, och snart stod den som en liten flugprick på vårens nystrukna himmel.

EN URTIDSVISION.

Solen dök just ner bakom de strykladsheta hustaken, öfverhopad med ovänliga yttranden af stadens alla medborgare. Men så hade de också i veckotal fått gå omkring i ett oafbrutet tillstånd af transpiration och erfarit alla Sadraks, Mesaks och Abednegos sensationer i den brinnande ugnen.

Sensommaraftonens skymning kom smygande öfver staden som en fin och hemlighetsfull dimma från hafvet, men den förde ingen svalka med sig. Luften var flimrande het och mättad med feber och ångest.

Trött och upprifven gick lilla fru Maggie omkring i sin våning på Skatudden. Hon hade öppnat alla fönstren i hopp om en fläkt från hamnen, hon hade försökt ta sin tillflykt till balkongen, men allt var förgäfves och nu sjönk hon förtviflad ner i en mjuk stol i sängkammaren. Genom de öppna dörrarna såg hon in i ett par rum, som det ännu inte lyckats henne att ställa

i ordning för vintern, fastän hon arbetat som en träl dag ut och dag in. Taflor och speglar voro ännu inte befriade från sina skyddsflor, och de betraktade henne med förebrående blickar.

Lilla fru Maggie gjorde i tankarna ett hastigt öfverslag af allt det arbete som återstod, innan hennes vackra våning åter befann sig i sådant skick att den kunde visas för människor. Det var ett perspektiv som kom henne att hisna, och hon kände sig plötsligt så trött och liknöjd, så utled vid allt.

Men från denna sin utsiktsplats kunde hon se någonting som irriterade henne mer än alla uppochnervända möbler tillsamman. Det var en stängd dörr. Och bakom denna stängda dörr satt den man hon i ett svagt ögonblick lofvat pastor Fallenius att älska i nöd och lust: docenten i nationalekonomi, fil. dr. Karl-Olof Södermarck. Han satt där som han suttit hela denna dag och alla andra, satt där orörlig som en Buddhabild, medan hon själf och jungfrun arbetade tills knäna sviktade under dem. Han rörde sig inte från sin plats, annat än då han godhetsfullt infann sig till måltiderna eller när han måste gå till biblioteket efter en bok. Medan hon fick lof att springa rundt i våningen och i staden, gräla med

fulla målare och oförskämda gårdskarlar, satt han där lat och vräkig och skref på en idiotisk artikel om företagarevinstens rättmätighet. Och till råga på allt hade han hjärta och panna att beklaga sig öfver att han blef störd af städningen! Hvad tjänade det öfver hufvud taget till att han bråkade så förskräckligt; professor kunde han ju ändå — mänskligt att döma — inte bli under de närmaste decennierna. Och inte förtjänade han en penni på sina skrifter — snarare tvärtom.

Ett par gånger om dagen klappade han henne nedlåtande vänligt på axeln och frågade hur hon hade det, men man såg tydligt på honom att det inte intresserade honom ett dugg. Där emot orerade han nog vidt och bredt om sitt eget arbete och påstod att det nödvändigt måste bli färdigt före terminens början.

Hans arbete! Som om ingenting annat funnits till i hela världen. Att hon och för resten hela deras äktenskap hastigt nalkades en kris, det hade han absolut inte öga för — — —

Lilla fru Maggies tankar svartnade allt mera.

Detta var alltså hennes öde!

Inte för att hon gjort sig några öfverdrifna

förhoppningar — herregud, hon kände ju människorna och lifvet! Men detta var ändå för mycket: öfvergifven, försmådd inom mindre än ett år. Och ingen nödhamn i sikte, inget surrogat att klamra sig fast vid; det skulle då möjligen ha varit böckerna, hennes gamla förtrogna. Men till och med böckerna sveko henne nu; de gäfvu henne ingen förströelse och glömska, ty i allt hvad hon läste fann hon något, som kunde tillämpas på henne själf, och så var det lika illa igen.

Det heter att en idealisk hustru bör kunna gå upp i sin mans arbete, och det var ju ingenting hon hellre ville. Men hvilken normal människa kan gå upp i företagarvinstens rättmätighet? Och ändå var hon bättre än de flesta skickad att bli en lärd mans hustru, hon som klarat pro exercitio i latin och åhört föreläsningar i konst- och litteraturhistoria under fem terminer.

— — Andra kvinnor hade sina barn, som de kunde ägna sig helt åt. Hon hade inget, fastän de redan varit gifta nästan ett år. Det grämde henne djupt, ty en hustru utan barn är bara en half varelse, en försats utan eftersats, kort sagdt en anomali.

Tanken på ett fosterbarn var icke längre ny för henne; hon hade till och med vågat fram-

kasta några antydningar i den riktningen, men då hade han bara skrattat och sagt: „Vi ska väl inte genast kasta yxan i sjön. Wait and see! säger man i England.“

Hvilken afgrund af råhet, af mannens eviga, outgrundliga själsråhet låg inte bakom dessa ord om yxan, gifna som svar på hennes själs innersta, bäfvande, skygga fråga! Förstod han då inte att hon absolut behöfde den lilla varelsen, och att hon behöfde honom nu, just nu, inte någon gång i framtiden, då årslångt lidande förvandlat hennes ensamhetskänsla och bittra besvikelse i stilla och förnäm resignation? Nej, naturligtvis förstod han det inte, ty när har en man verkligen förstått en kvinna, som vill vara något mer än en docka eller en odalisk? Några skalder ha visserligen gjort det, men dem träffar man ju inte i hvardagslivet och kan således inte gifta sig med dem. Och för resten äro dessa strålande, härliga undantag alldeles för få för att man af hänsyn till dem skulle kunna förlåta de oräkna-de miljonerna af själfbelåtna, inskränkta, outhärdliga män.

— — Nu var det bara ett par veckor till årsdagen af deras bröllop. Hur mycket rymdes inte

inom detta korta tidsspann, hur mycket af himlastormande förhoppningar, nya och underbara upplevelser och sist men icke minst af bitter missräkning. Detta ena år hade satt djupare märken än alla de tjugu föregående, det hade gjort henne till en fullkomligt ny varelse. Det var, trots allt, inte litet hon hoppats af den gemensamma färden genom lifvet, som de anträdde ombord på Titania. Och nu — nu satt hon där som en ny Job, sedan lifvet girigt plundrat henne på alla hennes fattiga illusioner.

Hon skrattade till, naturligtvis inte högt, ty det hade varit löjligt att sitta och skratta högt för sig själf, men inom henne genljöd ett skratt så hemskt och bittert som Pajazzons. Nu kände hon plötsligt att det stora beslutet började värka fram, det beslut som så många starka kvinnor före henne lidit sig fram till, Noras och Gertruds beslut: att kasta ifrån sig en tillvaro, som blifvit ovärdig och outhärdlig, kort sagdt att gå sin väg.

— — En kväll som denna skulle det ske. Utan ett ord skulle hon göra sig redo för den svåra vandringen. Hennes blickar skulle dröjande glida öfver väggarna kring detta hem som varit hennes, som gömt så mycket af det bästa

i hennes lif — — detta hem som hon en gång hjälpt till att bygga upp med sin kärlek, men som hon nu måste lämna enligt pliktens obönhörliga kategoriska imperativ, sedan det visat sig att det var byggdt på en lögn.

Så skulle hon då försvinna ur hans lif lika tyst och stilla som hon kommit. Han skulle inte sakna henne förrän det led mot tedags. Då skulle han ropa hennes namn, först likgiltigt, sedan otåligt, och så med förvåning — oro — — ängslan — — förtviflan, tills ekot af hennes namn i snabbt och vildt crescendo skulle genljuda i de tomma rummen som en förtviflad människas nödrop, som en själfanklagelse och en bön om förlåtelse, som, ja alldeles som i Söderbergs „Gert-rud“.

Dessa bitterljuftva tankar fyllde fru Maggie med ett sällsamt välbehag, som växte till ett ändlöst, dyningsfåradt haf, där hon lät sig drifva allt längre och längre bort, tills hon greps af ett slags själens agorafobi. —

Just i detta ögonblick hördes en häftig nysning från det stängda rummet och återförde hastigt fru Maggie till verklighetens fasta mark.

I och med detsamma låg hela det härliga luft-

slottet i spillror. Och denna nysning — en efterdyning af doktors svåra hösnufva — förmådde mer än så; den sade henne hur slutsce- nen i deras drama skulle komma att gestalta sig i verkligheten. Han skulle inte alls söka henne i alla rum, utan ringa på jungfrun, och med den lilla nasala bitonen, som hon kände så väl och som irriterade henne så oerhördt då hon var nervös, skulle han fråga Lovisa om hon visste hvart frun tagit vägen. Och då skulle naturligtvis Lovisa, den åsnan, svara något om visit hos gamla frun eller något annat hvardagligt och tråkigt. Och så skulle Karl-Olof helt lugnt sätta sig ner och läsa aftontidningen och inte oroa sig alls.

En annan profan, nästan ovärdig tanke for genom henne. Det var ju inte nog med detta att bara gå och gå. Man kan ju inte gå bort från någonting utan att gå till något annat.

Hvart skulle hon alltså gå? Hvart gingo Nora och Gertrud? Det ha författarna skamligt nog behållit för sig själfva, så af dem kunde hon inte få någon vägledning. Kanske Gertrud hade sin mamma i lifvet; lilla fru Maggies var tyvärr död, och till sin svärmor kunde hon ju inte gå i ett fall som detta, fastän hon nog annars stack sig in till gumman för nästan hvarje småsak.

Hvart alltså? Till Societetshuset kanske, eller pastorskan Ollongrens resandehem, där hon en gång bott som flicka. Och sedan, hvad skulle hon sedan ta sig till? Hon visste visserligen när Gottsched dog, men det kan man inte lefva af.

Där låg knuten! Där var den sjuka punkten. Så skamligt och orättvist är lifvet inrättadt, att man måste ha pengar för att få vara en stark och hel kvinna, som inte går på ackord med sig själf. Tack vare sina pengar ägde Karl-Olof henne, hon var ohjälpligt i hans våld, och han visste det. Därför satt han där så lugn och öfverlägsen och frågade inte efter om hon lefde eller dog. Där satt han, stora långa karlen, som ansågs så begåfvad af sina kamrater och mest af sig själf, och gjorde inte mera nytta än en femårs pojke. Medan hon fick förgås i hettan och slet ut sig med sådana afskyvärda saker som flyttningar och storstädningar och reparationer.

Nu fick hon bekräftelse på hvad hon redan som ung flicka anat, nämligen att hon inte var född till ett lugnt och trygghadt hvardagslif med alla dess futtiga fröjder och, framför allt, tarfliga bekymmer, vid sidan af en man som hon visserligen tyckte helt bra om, ganska mycket till och

med, men som hon aldrig älskat, om man mätte med den stora lidelsens mått. Inte ens den första tiden hade hon för hans skull t. ex. kunnat begå ett brott. Hvad är en sådan half känsla egentligen värd?

Nu visste hon också hur tungt och nesligt det är att vanka i tamgåsfloeken, då man inom sig känner att man egentligen tillhör vildgässens friseglarfylking, men af feighet eller bekvämlighet sålt sin frihet för en grynvälling.

Hvarför skulle också alla människor absolut öfvertala henne att ta Karl-Olof? Om de inte tubbat och lockat utan återvändo, så hade hon kanske inte gift sig med honom. De tyckte förstås att han var ett så utmärkt parti, och det var han ju, men herregud, människan lefver ju icke af bröd allena . . . Utan deras inblandning skulle hon kanske förblifvit ensam och brutit sig en egen väg genom lifvet genom att följa sin innersta kallelse: författarskapet. Eller åtminstone gift sig med en man, som behöfde henne till något annat och mer än att sy ihop en sprucken handske.

Karl-Olof var ju gunås så visst inte den enda som varit kär i henne.

Löjtnant Hedström till exempel. Honom ha-

de hon gått och stekt mört med redan som liten flicka, då han ännu bar uniform — visserligen under slitningsrespiten. Senare hade hon blifvit „riktigt“ bekant med honom. En kväll på landet hade de suttit i ett lusthus; hon hade nästan väntat en förklaring från hans sida, men han hoppade helt enkelt öfver preliminärerna och kysste henne genast. Han var en af de första, och hon mindes ännu hans kyssar. Om han hade några allvarliga afsikter visste hon inte säkert, då han ingenting yttrade i sak. I hvarje fall hade mamma nog aldrig gått in på en sådan „dårskap“, ty som en dårskap måste det ju te sig för ett filistersinne. Löjtnant Hedströms affärer hade varit skrala redan vid militärens upplösning, och sedan gick det allt mera neråt. En tid hade han haft plats på något kontor. Sedan hade hon nästan förlorat honom ur sikte. Genom tidningsannonser visste hon att han var generalagent för en champagnefirma.

Han var således en olycklig man, en af de ödesmärkta. Men hvem vet, måhända hade hon kunnat ge hans lif en annan riktning; kanske hade han vid hennes sida blifvit en stark och lifsduglig man, som förmått länka sina öden an-norlunda. I hvarje fall skulle han nog behöft

hennes långt bättre än Karl-Olof, som fått allting till skänks här i världen.

Senare på kvällen, efter det där i lusthuset, hade löjtnanten sjungit till luta. Ännu kunde hon höra hans stämma:

Hver Glædesstund du fik paa Jord
betales maa med Sorg.

Om flere følges ad, saa tro,
de gives kun paa Borg — — —

Å, dessa underbara ord! Det var som om de blifvit skrifna just med tanke på henne. Öfverhufvudtaget hade hon gjort den erfarenheten, att de starkaste sensationerna och de märkligaste själsupplevelsorna i hennes lif nästan alltid ägde motsvarighet i någon af hennes favoritböcker, rentaf som om författaren tagit henne till modell.

Det gick så långt, att hon ibland inte riktigt kunde skilja på hvad hon verkligen upplefvat och det som hon bara läst. Likaså hade hon afstått från att publicera sina noveller hufvudsakligast därför att hon så ofta återfann samma tankar och uppslag hos den ena eller den andra berömda författaren, och då låg det ju så nära till hands att beskylla henne för plagiat. Ibland visste hon för

resten inte säkert, när hon skrivit ner ett bra infall, en elegant replik, om den verkligen var hennes andliga egendom, hvilket naturligtvis var förfärligt retsamt. Så hade det t. ex. händt att hon i en novell gärna velat använda sin vackra afskedsreplik till löjtnant Hedström: „Jag vill att ni skall minnas mig som en sommarsaga då solen sjönk röd bakom talltopparna“. Men så tyckte hon sig minnas, att hon läst dessa ord hos Nils Wilhelm Lundh eller någon likasinnad. Trots ifrigt sökande kunde hon visserligen inte återfinna dem, men osäkerheten satt kvar i alla fall och gjorde att hon nästan förlorade lusten att skriva.

*

Vakten i Brandtornet, han som går omkring där uppe och tittar efter om vi äro vårdslösa med elden, slog åtta klingande dubbelslag på sin järnstång. Trafiken på hufvudstadens gator var icke mera öronbedöfvande än att fru Maggie tydligt och klart kunde räkna klockslagen. De återförde henne från Drömlandet — alldeles som Karl-Olofs nysning en stund förut — till status quo.

Hon kände sig plötsligt så liten och så trött

och så öfvergifven, och det kom öfver henne en sådan våldsam lust att skynda in till Karl-Olof och slå sig ner i hans knä, riktigt krypa ihop i hans famn och låta sig tröstas och beskyddas. Han kunde ju vara så präktig och rar och snäll, om han bara ville.

Om han bara ville, ja — — — Men han ville ju inte. Han tänkte inte alls på henne, han hade totalt glömt bort att hon öfverhufvudtaget fanns till.

Andra män brukade vara artiga och uppmärksamma mot sina hustrur, kela med dem när de voro trötta eller nedstämda, fråga dem hur de mådde, om det inte var någonting de saknade eller gärna önskade sig, bjuda dem på teatern eller varieté, fara med dem till Klippan eller Brunshuset — —

Aldrig, aldrig i lifvet skulle något sådant ha fallit Karl-Olof in. Inte en enda gång hade han tagit initiativet till någonting roligt — alltid var det hon som fick föreslå och öfvertala.

Tänk, hur bra hennes väninnor ändå hade det! Greta Locrantz hann knappast peka på en sak förrän Henrik redan hade skaffat den. Han formligen njöt af att försöka gissa sig till hennes nästa önskan.

Och Rose-Marie Livijn. Visserligen påstods det att Otto inte var henne absolut trogen, men hur artig och gentil var han inte mot henne, både hemma och ute! Hur hade han inte öfveröst henne med smycken, och han hade ändå bra mycket sämre råd än Karl-Olof.

Nej, Karl-Olof ville inte, det var just saken.

Nåväl, då behöfde hon inte heller känna sig så absolut bunden. Om han inte brydde sig om att gå ut med henne, så kunde hon ju gå ensam — — eller med någon annan — — Det fanns många som skulle ha gett bra mycket för en supé på tumanhand med henne — — Gustaf Eytzing hade en gång sagt, att hon var en af dessa kvinnor som man är stolt öfver att få visa för andra, fastän han inte var säker om att Karl-Olof förstod det — — Och under själfva bröllopsmiddagen hade Otto Livijn hviskat till henne att Karl-Olof var den afundsvärdaste människa på jorden — —

Här steg hon upp och rätade på sig. Ett beslut hade utkristalliserat sig ur det kaos af tankar, reflexioner, minnen, som hvirflat om i hennes hjärna hela eftermiddagen.

Utan tvekan och utan att knacka gick hon

in i Karl-Olofs rum för att söka dagens Hufvudstadsblad.

— Hvad är det? frågade Karl-Olof och tittade upp öfver pincenezen, hvilket alltid retade Maggie alldeles särskildt.

— Ingenting, svarade hon kallt.

Slutligen fick hon fatt på tidningen och slog sig ner i en af klubbstolarna kring det imiterade turkiska rökbordet, som icke användes annat än under bjudningarna, ty själf rökte Karl-Olof aldrig. Detta var också en omständighet som förargade Maggie; hon höll styft på att en riktig karl måste röka, åtminstone efter middagen.

Nöjen i dag, läste hon. Brunshusvarietén kl. 8. Cirkus kl. 8.

Hvarför inte cirkus? Hon hade alltid tyckt om att gå på cirkus någon gång om året. Nu hade hon inte fått tillfälle att göra det på mycket länge — inte sedan året förut, i Berlin — — på bröllopsresan. Hur annorlunda var inte Karl-Olof den gången! — — De hade superat efteråt — — på Hiller, där allt var så förfärligt fint och dyrt — — skrattat och pratat om gud vet hvad — — och tryckt hvarandras händer under bordet — för att ingen skulle se att de voro nygifta. Och så hade de druckit mycket champag-

ne — — tysk champagne, men ändå — — hofmästaren såg ut som en lord — — och en gardesofficer vid bordet midtemot försökte hela tiden ge ögon, fast Karl-Olof inte märkte det — han var civilklädd, men det var säkert en gardesofficer — — monokel bar han, och hela hållningen — — ett par gånger måste hon titta tillbaka — — bara helt, helt lite — —

En härlig kväll hade det varit.

Tårarna höllo på att tränga sig fram vid alla dessa minnen, och det sved som eld i halsgropen.

Men nej, ingen svaghet! Det som har varit är dött och kommer inte igen. Nu skulle Karl-Olof få ligga som han bäddat.

— Adjö så länge, sade hon onaturligt lugnt och stack in Hufvudstadsbladet i tidningshållaren. — Jag går på cirkus i kväll.

Karl-Olof lade ner pennan.

— Förlåt, jag hörde inte riktigt. Hvad var det du sade om cirkus?

— Att jag åker dit nu med detsamma.

— Du?

— Ja, just jag!

— Hvad menar du egentligen?

— Det jag säger.

- Hvad ska du göra där?
- Se på programmet naturligtvis.
- Men klockan är ju snart nio.
- Jag kommer litet sent, men det kan inte hjälpas.
- Hvad är det här för vansinniga idéer?
- Det är inte alls något vansinne, utan en helt naturlig sak.
- Du mår väl inte illa? Kanske du har öfveranstängt dig med flyttningen? Kanske —
- Jag mår alldeles utmärkt. Säg åt Lovisa att hon låter kvällsvarden stå kvar på bordet, jag kommer väl så där vid halftolftiden.
- Karl-Olof reste sig med en mäktig bekymrad min.
- Ämnar du verkligen gå ut i afton — alldeles ensam?
- Om jag ej får med andra gå, får jag väl ensam gå.
- Citatet föll henne in just då det bäst behöfdes, det fyllde henne med tillfredsställelse och bräckte fullständigt Karl-Olof.
- Lilla Meg, sade han med en röst som nästan ljud en smula ångerköpt, om du hade en sådan lust att roa dig i dag, hvarför kom du inte litet tidigare in till mig och föreslog att vi skulle gå ut tillsammans?

— Hvarför skall jag alltid vara den som föreslår och bönar och ber? Om du inte har lust att gå ut med mig, så reder jag mig nog ensam. För resten, kanske det också finns andra, som ganska gärna — —

Hon fann det verkningsfullast att icke fullfölja meningen.

— Har du ett rendez-vous eller tillåter du att jag gör dig sällskap? frågade Karl-Olof med ett malplaceradt försök att skämta.

— För all del, gör dig inget besvär. Jag kan nog gå allena.

Karl-Olof såg litet nervöst på sitt ur.

— Vi får lof att raska på, sade han, och så ringde han efter en bil — han, som annars knusslade så förfärligt med åkarpengar.

— Han ångrar sig, och det är rätt åt honom, tänkte Maggie medan bilen guppade iväg längs Västra Chaussén.

Utan ett ögonblicks tvekan köpte Karl-Olof logeplatser — han ville tydligen aflana sina synder snart sagdt till hvilket pris som helst.

I logen bredvid satt en rysk officer med en dam, som till och med den samvetsgrannaste domare kunnat fälla vid blotta anblicken. Patschouliemanationerna från hennes bugnande barm före-

nade sig med doften af fuktig jord, sågspån, svett, smink och hästspillning till en betagande cirkusluft enligt alla den moderna novellistikens kraf och försatte genast fru Maggie i den rätta stämningen. Hennes näsborrar vidgade sig, och med halfslutna ögon genomlefde hon på en minut Edvard Brandes' Vera.

Första pausen var just förbi och programmets sjunde nummer pågick som bäst.

Hundar af alla raser och storlekar jagade under öronbedöfvande, nervuppslitande skall rundt arenan och hoppade öfver hvarann då de möttes. Hästar med brokiga fjäderbuskar på hufvudet och bukjorden cirklade i eleganta åttor, och som pistolskott ljödo mr Crastons piskklatschar.

Lösryckta scener ur Herman Bangs Fyra djäflar, enstaka repliker ur Les frères Zemganno tumlade om hvarann i fru Maggies hufvud och trängdes hastigt undan af andra — där voro elefaterna från Salammbô med snablar som jätteormar — där borta vid ryttargången poserade med korslagda armar och sammanpressade brutala läppar den förföriska stallknekten från en Betty-Nansenfilm — —

Sålunda förflöt den första timmen angenämt

nog, och Maggie tyckte sig rent af ha haft andligt utbyte af representationen, hvilket säkert var mer än den öfriga publiken kunde påstå.

De följande numren voro däremot ganska tråkiga, både clownen Tom Bellings komiska entré och miss Cashmores sportakt. Systrarna Prices produktioner på ståltrådslina gjorde heller ingen glad, åtminstone inte den som besökt kontinentens förnämsta cirkusetablissemang.

Karl-Olof började skrufva sig på stolen.

Det gör honom godt att pinas litet, tänkte Maggie.

— Tycker lilla Meg att det är roligt? frågade Karl-Olof med sin blidaste röst, men frågans karaktär af försöksballong var omisskännlig.

— Här är förtjusande, svarade hon. — Minns du Cirkus Busch och supén på Hiller? Ska vi inte gå ut och supera efteråt, som vi gjorde då, och upplifva alla våra minnen?

— Gärna, svarade Karl-Olof med en uppsyn af slocknadt hopp och stilla resignation.

Programmets sista afdelning föreföll oändligt lång med dessa evigt samma dresserade hästar, fångt småleende skolryttarinnor och platta clownupptåg.

— Ska vi inte ta en bil och fara till Kapellet? föreslog Karl-Olof nästan bedjande.

— Nej, svarade Maggie, jag vill absolut se sista numret, jag har hört att det skall vara så utmärkt.

Naturligtvis hade Maggie aldrig hört ett ord om signor Cardinale, romaren till häst, men hon ville utnyttja segern till det sista.

Ändtligen öppnade de rödfrackade stallknektarna arenans låga portar för signor Cardinale. Han flög ut ur ryttargången som en befriad fågel och i samma ögonblick klämde orkestern i med en marsch af Sousa.

En susning af beundrande mummel drog genom cirkus.

På den breda, platta ryggen af ett osadladt mjölkhvitt sto balanserade en bildskön yngling iklädd romersk rustning, men för öfrigt nästan naken. Balanserade är för resten ett vilseledande uttryck, ty han rörde sig med en så fullkomligt otvungen ledighet på den guppande hästryggen som om han stått på ett salongsgolf. Hans härliga kropp var utan minsta lyte, hans bollkastning med tunga järnkulor vittnade om en oerhörd styrka, och ändå förde han sig med oförliknelig elegans, då han hoppade ner på arenans

sand för att med ett smidigt språng ånyo svinga sig upp på hästryggen.

En strålkastare någonstans uppe under taket göt öfver honom en flod af växlande färger. I hvarje ny skiftning tog han sig om möjligt ännu präktigare ut än i de föregående.

Fru Maggie släppte honom icke ur sikte för en sekund.

Så skall en man se ut, en verklig man.

Det var som en vision från urgrå forntid, då den första mannen lärde sig betvinga och tämja den första hästen — den skönaste syn som världen skådat.

En man och en häst, for det genom hennes upphettade hufvud, det är bara en man och en häst, men hur vackert är det inte!

I kraft af sin mäktiga fantasi lät hon den präliga miljön och cirkusattiraljen försvinna, hon såg dem båda, mannen och hans första tjänare och vän, den oförlikneliga hästen, flyga fram öfver en grönskande slätt mot bakgrunden af urtids-skogens ogenomträngliga liansnår, där jätteödlor och tandbeväpnade fåglar kämpade om bytet.

Genom en ofrivillig idéassociation såg hon

samtidigt för sig Karl-Olof till häst, och den absurda tanke bilden kom henne att småle.

Karl-Olof är en begåfvad man, tänkte hon, en rik man och en lärd man och en ansedd man — men han är inte hvad man kort och godt kallar: en man.

Urtidskvinnan valde inte sin make efter tanter råd; den starkaste mannen fångade in henne och bar henne med våld till sin hydda. Den första kyssen föddes när kvinnan bet ifrån sig till försvar, det visste Maggie genom Johannes V. Jensen.

Signor Cardinale hade kastat bort järnkulorna och jonglerade nu med handtlar i form af rhenvinsflaskor.

— En man och en häst, mumlade Maggie, det är bara en man och en häst — —

Hon visste inte af att hon sagt det hörbart, men Karl-Olof hade i alla fall uppfattat orden.

— Hvad är det för märkvärdigt i det? sade han. — Tycker du att det borde vara 36 man och 6 hästar?

Maggie rodnade af förtrytelse och kanske ändå mer för att hon låtit gripa sig in flagranti.

— Du hör till dem som aldrig ser någon-

ting bakom det yttre skalet, sade hon stridslustet.

— Har lilla Meg någonting skönlitterärt i faggora? frågade han med sitt otäcka småleende.

— Du anser det naturligtvis som ett fel att jag har läst litet mera än du.

— Nå, jag vet inte precis om det är mera, men vi läser ju ganska olika saker — —

— Det finns väl annat till här i världen än nationalekonomi och statistik. Jag har säkert lika stort utbyte af min läsning som du af din, kanske större, åtminstone från allmänmänsklig synpunkt. Jag kan till exempel få fram mycket ur ett cirkusnummer där du inte ser mer än gatpojkar på galleriet.

— Är det den där nakna karlen som har satt din fantasi i rörelse?

— I sitt fack är han minst lika framstående som du i ditt, och från evighetssynpunkt är en nationalekonom knappast förmer än en jonglör. Man ska vara rättvis och bedöma hvar sak efter sin art.

— Herregud, det där är väl ingen konst, sade Karl-Olof med en föraktfull sidoblick på jonglören.

— Jaså inte? Försök att ställa dig på en

springande häst — eller bara att jonglera med några vinflaskor, så får du se om det är någon konst.

— Du tycks riktigt ha förälskat dig i den där figuranten.

— Jag tror du är afundsjuk? Nåja, det har du för resten allt skäl till.

— Menar du att jag skulle vara svartsjuk på den där ... den där cirkusmänniskan ... den där clownen? utbrast Karl-Olof och blef het om öronen.

— Han må vara cirkusmänniska eller clown eller hvad som helst, det är i alla fall roligt att en gång se en verklig man.

Den kulan visste hur den tog! Karl-Olof blef först ganska blek och sedan blossande röd.

Lyckligtvis var programmet förbi några ögonblick därpå. Vid slutmarschens första toner bröt ragnarök lös bland publiken. Några stannade kvar på sina platser och flådde skinnet af handflatorna under sina frenetiska applåder till signor Cardinales ära, men de flesta flögo upp som om de plötsligt kommit underfund med att de suttit i en myrstack. Vid utgången kämpade man som hade det gällt att få plats i den enda räddningsbåten på ett sjunkande fartyg. Fru Maggie

och Karl-Olof rycktes med af strömmen, knuffades hit och dit och skildes åt för en god stund. Det sistnämnda hade Maggie egentligen ingenting emot, ty hon kunde inte i fluxen besluta hur hon borde behandla Karl-Olof efter det dråpslag hon tilldelat hans manliga stolthet nyss.

På sätt och vis ångrade hon sina hånfulla ord. Det var ju inte hennes mening att såra honom, men när han började kritisera och reta henne, så måste hon ju ge svar på tal.

Nu fick hon visst säga adjö till supén på Kapellet och i stället fara hem till den heta och dammiga våningen, där alla möbler stodo huller om buller — —

Men nej! Till sin stora förvåning hörde hon Karl-Olof säga till chauffören:

— Kör till Kapellet!

Det var de enda ord Karl-Olof yttrade under hela färden. Maggie hade aldrig sett honom sådan.

Ängslig för hvad som komma skulle beträdde Maggie Kapellets nötta golf. Det fashionabla skjulet var fullt af kräftätande människor, men gudskelof syntes inga bekanta. Det hade just varit treffligt om någon af deras närmare vänner råkat dem nu! Det hade varit stoff för syföreningarnas verksamhet under höstterminen.

Karl-Olof beställde två supéer och en hela Røederer.

En hela Røederer!

Den sista hårdnaden i Maggies hjärta smalt ner som tenn i en stöpslef. Hon fick lust att gråta och måste riktigt lägga band på sig för att inte flyga honom om halsen.

Det blef en sorglig parodi på den glada kvällen på Hiller. Karl-Olof stirrade envist förbi Maggie på den kompakta massan af folkets djupa led som vankade af och an framför musikpaviljongen.

För att måttet riktigt skulle rågas saknades inte heller en parodi på den vackra gardesofficeren. Vid ett bord i närheten upptäckte Maggie med vämjelse ett ansikte, som en gång varit henne nästan alltför välbekant, fastän det sedan förändrats nära nog till oigenkännlighet — löjtnant Hedströms.

Han satt där och pöste af blekfet plussighet, hans ögon voro druckna och blodsprängda. Midt emot honom tronade en dam, en riktigt otäck buffa med svajig hatt. Hon såg ut att på sin barm kunna bära en fullvuxen karl och två barn, liksom den starka madame Garilly på cirkus.

F. d. löjtnanten, numera spritagenten Hed-

ström hälsade ostentativt på Maggie, som rodnade under grannbordens forskande blickar.

Den feta buffan lutade sig fram och frågade någonting af sin kavaljer — naturligtvis hvem Maggie var. Nu svarade löjtnanten — men det var mer än ett namn — han berättade någonting — beskref med gester och öfverdrifvet liflig mimik — skröt kanske med att han kysst henne den där gången i bersån — antydde kanske gud vet hvad — han var ju alldeles full — talade kanske så högt att det hördes till nästa bord —

Hu! Maggie skakade af frossa i den kvalmiga röt månadskvällen.

Så såg han alltså numera ut, hennes stora kärlek från anno dazumal! Tänk, om han hade friat den där kvällen, då skulle hon ju vid det här laget — — Fy, det var riktigt otäckt att tänka sig.

Lifvet är ändå bra underligt! Hur lätt hade inte slumpen kunnat kasta hennes tärning så, att hon nu skulle ha suttit på den feta buffans plats — och till på köpet utan möjlighet att gå sin väg när hon fått nog.

Tänk, att vara fastkedjad för lifvet vid en sådan där spritfylld padda — —

Maggie kände sig plötsligt uppfylld af tack-

samhet gentemot Karl-Olof och kastade för ytterligare jämförelse en kärleksfull blick på hans fina herrskapsansikte.

Så blek och bekymrad han såg ut — — Det var nog hennes fel — — men hvarför skulle han också börja reta henne — — och så hade det ju varit så hett de sista dagarna att man kunde bli tokig — —

När supén serverades hade Maggie absolut ingen aptit. Hon rörde knappast maten, och af den dyra champagnen, som Karl-Olof bestod henne, kunde hon inte få ner mer än ett glas.

Karl-Olof fick ensam dricka resten. Han gjorde det också mycket samvetsgrant; det stred alltför mycket mot hans ekonomiska natur att lämna kvar så mycket af den dyrbara varan.

Det är bra att han dricker, tänkte Maggie. Kanske blir han litet gladare af champagnen, han är ju så ovan vid starkt, i synnerhet nu efter ferierna.

Men hon misstog sig. Hemfärden var trist som en begrafning. Karl-Olof talade icke, svarade icke. Stum som sparfven med den klippta tungan klädde han af sig och gick till sängs.

Fru Maggie låg länge vaken och vred sig från den ena sidan till den andra. Karl-Olof låg visserligen orörlig, men hon var öfvertygad om att han inte sof.

Säkert låg han där med vidöppna ögon och stirrade in i det stora mörkret, som omgaf dem båda — — —

Hon kände sig så förkrossad och trött till kropp och själ — — det lönade sig inte att grubbla på tråkiga saker numera — — hon orkade inte — — i morgon blir allting bra igen — — i morgon — —

Plötsligt for Maggie upp i sängen med en våldsam ryckning. Hon hade sofvit, men hur länge? Hon hade hört smygande, tassande steg, — eller var det bara en hemsk dröm? — en duns, ett förfärligt skramlande någonstans borta i våningen.

Hon famlade efter elektriska lampan på nattduksbordet, fann den, vred om kontaktknappen och såg sig omkring med yrvakna, förfärade ögon.

Karl-Olofs säng var tom.

Fru Maggie lyssnade några ögonblick efter nya steg eller röster, men förgäfvades. Det var fullkomligt tyst.

Han är borta — han har gjort sig illa för min skull — han har begått självm — —

Nu blef hon verkligen rädd, så ohyggligt rädd, att hon inte för sitt lif skulle ha vågat stanna kvar i det öfvergifna rummet. Hon gaf sig inte tid att ta på sig tofflorna, utan störtade som en besatt ut ur sängkammaren.

I salongen och i förmaket var det mörkt, men genom dörrspringan till matsalen trängde en smal, orörlig strimma af likgult elektriskt ljus.

Maggie stod länge — som det tycktes henne — och stirrade på detta gåtfulla och samtidigt så krassa och påtagliga ljus.

Det var det hemskaste ögonblicket i hela hennes lif.

Liksom ormens blick på en gång skrämmer och lockar till sig fågeln, så drogs, drefs, sögs fru Maggie oemotståndligt framåt mot den lysande springan, fastän blodet stockade sig i hennes ådror.

Nu dunkade det igen i golvet, det knastrade af krossadt glas, och så hördes en hes, undertryckt svordom.

Det är tjuftar — de har brutit sig in genom tamburen — de har mördat Karl-Olof —

I ett ryck slängde hon upp matsalsdörren på

vid gafvel, den träffade en antik stol som bråkande föll omkull och lossnade i limningarna.

En sällsam, skrämmande, otrolig syn mötte hennes ögon.

Midt på golvet stod Karl-Olof, barbent under nattskjortan, och gjorde de mest förtviflade och hopplösa ansträngningar att jonglera med tre ölflaskor. Flere lågo redan krossade på golvet, och två stodo ännu i beredskap på matbordet. Han hade trampat i glasskärfvorna och skurit sig i stortån; blodet rann friskt öfver parketten som en biflod till ölets mäktiga strömmar, men allt gick Karl-Olof på som för betalning. Hans blick föreföll en smula oredig och svetten pärlade i pannan.

— Han har blifvit galen! tänkte Maggie med förfäran, men i detsamma hade Karl-Olof varseblifvit henne och upphörde strax med sitt underliga förehafvande.

— Ser du jag — jag ville bara se om det skulle — om det är så svårt att jonglera, sade han något suddigt och ställde undan ölflaskorna.

— Du hade rätt, fortsatte han, det är förfärligt svårt.

Det gick inte så alldeles i blinken för Mag-

gie att orientera sig, men slutligen trodde hon sig förstå.

Så oändligt mycket höll han då af henne, att han för hennes skull ville bli inte bara en berömd nationalekonom och statistiker, utan — om så fordrades — en jonglör, eller en man som vågar sitt lif på ryggen af en skenande häst!

Hur hade hon inte misskänt honom, hånat honom, förebrått honom i ord och än mer i tankar — han som älskade henne så gränslöst, att han ville försätta berg om hon bad honom om det!

Med ett jubelskri sprang hon fram genom öl och blod och skärfvor och slingrade sina armar om hans hals.

The rest is silence.

KUNGSÖRNEN.

Ändtligen kunde våren inregistreras bland anmälda resande i Helsingfors.

Dess ankomst firades den 1 maj på det häfdvunna spirituella sättet. Med dödens lugn i minnen och konfettipåsar i hand vandrade tout Helsingfors af och an på Esplanadgatan och tömde samvetsgrant och energiskt påsarnas innehåll i nacken eller allra helst i munnen på mötande personer, som därvid utropade antingen „Fy fan!“ eller „Perhana!“ och sålunda avslöjade sitt nationella inkognito.

Samtidigt rörde sig en oändlig likprocession utan lik på stadens centrala gator. Spes patriæ fyllde droskor och biler till bräddarna. De hurtiga studentskorna sutto i famnen på sina manliga kolleger, som redan hunnit få tillräckligt i sig för att lämna bort den valhända oföretagsamhet i flirten, som tyvärr annars är så karaktäristisk för vår kulna nord. I hvarje droska hade den trefligaste af ynglingarna dessutom placerat

sin studentmössa på den djupt smickrade hyrkuskens hufvud och i utbyte erhållit hans uniformsmössa. Den svett, hvori kuskarna förtjänat sitt dagliga bröd, rann i strida floder utför ynglingarnas högröda kinder.

Med en flygande korf mellan läpparna och handen full af konfetti från rännstenen drog Prins Karneval genom Helsingfors' gator.

På Svenska teatern gick det denna gång stillsammare till än ritualen från fordom egentligen skulle ha kräft. I stället för att bjuda på operett hade teatern nämligen vågat det djärfva experimentet att för maj månad engagera den berömda norska skådespelaren Asbjörn Oslo.

Egentligen var Asbjörn Oslo tragiker, men då gästspelet började den 1 maj, måste han naturligtvis göra sin entré i en komisk roll.

Spänningen i salongen var ganska stor, ty det var första gången Asbjörn Oslo uppträdde i Helsingfors. Ryktena om hans skönhet, hans excentriska lif och hans otaliga erotiska äfventyr hade gifvit mäld åt många tomma hjärnor och satt fart på många sysslolösa tungor under de närmast föregående veckorna, alltsedan den första blänkaren blef synlig i tidningarna.

Redan under första mellanakten enades parretten och första raden om att alla rykten förbleknade inför verkligheten. Asbjörn Oslo var helt enkelt bedårande.

Han var hög och imponerande som en fjälltopp, hans blick djup och outgrundlig som en fjord, och hans stämma var rik på både malm och silfver som bergen därborta i hans hemland.

Efter andra akten proklamerade parterrlögen och länstolarna, att Asbjörn Oslo var söt. (Publiken bestod som vanligt till tre fjärdedelar af damer.) Härmed var segern fullständig. Hvad andra och tredje raden vidkommer, så var det ju alldeles likgiltigt hvad de tyckte. För kuriositetens skull kan dock nämnas att äfven de applåderade.

Fru Maggie Södermarck poserade behagfullt i en parterrlöge tillsammans med sina bästa vänninnor, Greta Locrantz och Rose-Marie Livijn. De bakre platserna i logen upptogos af damernas respektive män.

Fru Maggie hade med mycken svårighet lyckats öfvertala Karl-Olof att gå med. Han såg ut att ha ganska tråkigt, men det bekom inte fru Maggie ett spår. Själf njöt hon nämligen alldeles ofantligt. Hon deltog visserligen inte i

sina väninnors exklamationer öfver Asbjörn Oslos fysiska företräden, men när ridån gått ner efter tredje akten, vände hon sig om mot sin man och sade med en liten undervisande gest:

— Det här är en äkta konstnjutning!

— Såg ni hans ögon? utbrast Greta Locrantz.
— Och en sådan figur han har! Gud, hvad det vore roligt att bli bekant med honom!

— Det är visst bra svårt, suckade Rose-Marie Livijn.

— Tvärtom, invände Karl-Olof Södermarck, det går som en dans. Ni behöfver bara skicka era kort till honom och bjuda honom på supé — han kommer nog, ska ni få se.

— Usch, hvad du är elak, sade Rose-Marie Livijn mycket onådigt, och fru Maggie sände sin man ett ogillande ögonkast.

— Det vore verkligen bra intressant att en gång lära känna en stor konstnär, sade hon. — Tänk, hur rikt deras lif ändå måste vara i bredd med vårt.

— I hvilket afseende? frågade den obotfärdiga doktorn.

— Om du inte begriper det själf, så får du vara utan, svarade Maggie skarpt.

— Känner du ingen vid teatern eller i direktionen? inföll Greta Locrantz ifrigt.

— Nej, svarade Maggie, men kanske det blir en allmän kollation för honom.

— Motsatsen skulle förvåna mig, anmärkte ingenjör Locrantz. — Så snart en utlänning kommer hit och gör något slags konst, arrangeras det strax medborgerliga fester till hans ära. Positivspelarna har vi ännu inte hunnit med, men det dröjer nog inte länge.

Häradshöfding Livijn kom till damernas undsättning:

— Jag har hört berättas att föreningen Scenkonstens vänner kommer att ha något slags hippa för honom i öfvermorgon.

— Men vi hör ju inte till Scenkonstens vänner, invände Greta Locrantz.

— Ingenting hindrar att vi skrifer in oss i morgon, svarade den knipsluge advokaten, som af kamraterna kallades Flugan på grund af sin förmåga att göra hvitt till svart och svart till hvitt, allt efter behof. Han sysselsatte gärna sin fru med oskyldiga nöjen för att själf kunna ägna sig åt mindre oskyldiga.

— Årsafgiften är bara fem mark, fortsatte han, och det kan vi ju gärna offra på — konstens altare.

Föreningen Scenkonstens vänner hade alltid haft att kämpa med stora svårigheter och rönt ringa anslutning. Under de två följande dagarna inskrefvos egendomligt nog närmare trettio nya medlemmar.

Festen för Asbjörn Oslo fick ett glänsande förlopp. Den frejdade gästen hyllades på både vers och prosa. Själf höll han under kvällens lopp tre större och två mindre tal — blygsamma siffror för en berömd norrman.

Fru Maggie infann sig i sällskap med Livijns och Locrantzarna. Karl-Olof hade bestämdt vägrat att följa med, och den här gången gjorde hon inga försök att öfvertala honom.

Styrelsemedlemmarna i Scenkonstens vänner hade verkställt placeringen vid supén och för egen del lagt beslag på platserna närmast Asbjörn Oslo. Fru Maggie och hennes väninnor fingo nöja sig med att betrakta honom från sina aflägsna platser vid hästskobordets ena spets. Greta Locrantz hade till och med blifvit placerad med ryggen åt hedersgästen, och måste följaktligen vrida på hufvudet så att nacken värkte. Hon var påfallande djupt dekolleterad; hennes man visade sig från början nervös och kunde inte alls lägga band på sin svartsjuka.

När den oundvikliga vaniljglacen äntligen var undanstökad, steg en lättnadens suck ur djupet af Greta Locrantz' välformade barm, och fru Maggies pulsar ökade på takten.

Man förflyttade sig till ett angränsande rum för att dricka kaffet, och nu började damernas tysta, förbittrade strid om platserna närmast Asbjörn Oslos stol.

Till en början lyckades öfverstinnan Herrlin genom en energisk offensiv få aftenens hjälte inringad och ställd i en vrå, där all konkurrens bokstafligen var utestängd genom hennes svällande gestalt. Alla sköna kvinnoögon, som längtansfullt gingo på spaning efter Asbjörn Oslo, led oömkligt skeppsbrott mot detta berg af fläsk, siden och löshår, som bar kollektivnamnet Eugenie Herrlin. Under den hårdt snörda midjan hvälfde sig ett mäktigt akterparti, som kunde ha tjänat som en bekväm sittplats för en småväxt person. Hennes röst ljöd mild och honungslen, men den bar fram en outsinlig ström af inkvisitoriska frågor, och hennes ögon klibbade som flugpapper vid Asbjörn Oslos manligt vackra drag.

Öfverste Herrlin — det fanns nämligen en sådan, fastän man i allmänhet var benägen att

glömma bort hans existens till förmån för hans mera påfallande fru — var en liten finurlig gubbe, som i dagligt bruk använde interjektionen *Vasserra!* och därigenom tillvann sig ungdomens intresse.

På ett tecken af öfverstinnan stultade han fram till vrån där Asbjörn Oslo hölls inspärrad, drog fram ur barmfickan en bok med läderpärmar och räckte den åt sin fru.

Den hemlighetsfulla boken befanns vara ett minnesalbum. Öfverstinnan Herrlin var specialist på berömda män — och kvinnor med, för resten. Höfligt, men bestämdt uppfordrade hon Asbjörn Oslo att skriva några rader.

Asbjörn Oslo såg ingen möjlighet att komma undan. För den skull fiskade han hastigt upp sin Waterman ur västfickan, skref ett par rader och öfverräckte albumet med en liten bugning.

Darrande af sinnesrörelse läste öfverstinnan:

Ars longa, vita brevis.

Helsingfors den 3 maj 19—

Asbjörn Oslo.

— Det är förtjusande! utbrast hon. — Så kort och ändå så träffande! Det är helt enkelt genia-

list. Är det — är det landsmål? tillfogade hon något osäkert.

Asbjörn Oslo stirrade oförstående.

— Jag menar bara, att herr Oslo naturligtvis måste intressera sig för målsträvet, det är ju en så intressant rörelse, hela Norge är ju deladt i två partier, jag läste nyligen en artikel i Finsk tidskrift, eller var det i Bonniers månadshäften, mitt minne har blifvit så dåligt på senare tider, nej, det var nog i Finsk tidskrift, vi har prenumererat på den allt sen den började komma ut, min man var ju så intim med Estlander, och han säger att det är högst sällan man numera kan komma öfver en komplett — hur är det nu man säger, en komplett svit, och där fanns en artikel om målsträvet af, ja, nu kommer jag rakt inte ihåg af hvem det var, hvem i all världen kan det ha varit, kanske var det professor — nej, nu blandar jag, det var en helt annan sak som jag kom att tänka på, men tack så rysligt mycket i alla fall, det var förfärligt snällt af herr Oslo, Ni måste absolut komma ut till vår villa i Ingå, vi flyttar ut om en vecka, det är bara två timmar med järnväg och en timme med häst, hjärtligt välkommen, jag ringer på till hotellet och bestämmer dagen, det blir bara ett litet utvaldt sällskap.

Asbjörn Oslo bugade mekaniskt och förde ett par gånger handen till pannan.

Emellertid hade de öfriga damernas ovilja mot öfverstinnan Herrlin antagit sådana proportioner, att en af festarrangörerna med icke alldeles mildt våld nödgades skjuta henne åt sidan, dra fram hedersgästen och placera honom i den reserverade stolen vid ändan af ett långt bord, där sällskapet satt flockadt och väntade på honom.

När någon af damerna suttit mer än en kvart bredvid Asbjörn Oslo, såg hon sig på grund af de andras hotfulla uppträdande tvungen att afstå platsen åt en af de väntande.

Till fru Maggies obeskrifliga harm såg hon sig förbigången af både Greta Locrantz och Rose-Marie Livijn.

Greta Locrantz' konversation med Asbjörn Oslo ville inte riktigt ta fart. Maggie hade placerat sig så att hon kunde höra hvart ord som yttrades.

— Hvad tycker herr Oslo om Helsingfors? ljöd Gretas röst med en ängslig darrning.

Gud! en sådan idiotisk fråga. Nåja, det visste man ju redan i skolan, att hon är enfaldig, och inte har hon lefvat till sin förbättring i det af-

seendet, fast hon har blifvit ganska vacker, det måste man medge, utom munnen, för den är stor och sinnlig, det säger hela stan.

Asbjörn Oslo spratt till. Han hade icke uppfattat Gretas fråga.

— Jag frågade bara hvad herr Oslo tycker om Helsingfors, sade Greta Locrantz och blef röd.

— Ja, hvad den saken beträffar, så måste jag bekänna att jag inte har sett just någonting af staden, men jag är alldeles förtjust i det jag råkat få se.

Greta Locrantz förstod icke ett ord. I sin ängslan för att den efterlängtrade tête-à-tête med Asbjörn Oslo skulle resultera i ett fullständigt fiasko, lutade hon sig närmare honom för att bättre kunna lyssna.

Men Asbjörn Oslo kastade en blick nedåt dekolletagen och efter detta sade han inte ett smack. Af ansiktsuttrycket att döma föreföll han att vara mest tillfreds med denna fas af samtalet.

Nu kunde fru Maggie inte längre lägga band på sig. Med ett älskvärdt småleende reste hon sig och gick fram till Asbjörn Oslo.

— Lifvet i kulissernas värld måste i alla fall ha en förfärlig charm, eller hur? sade hon i en

lätt, otvungen ton, men dock med allvar bakom orden.

— Nå, det beror på tycke och smak, svarade Asbjörn Oslo och vände sig ånyo mot Greta Locrantz.

Men i detsamma lade ingenjör Locrantz sin hand på Gretas skuldra.

— Förlåt att jag afbryter, sade han ironiskt höfligt, men det är någonting jag ville tala med dig om.

Greta Locrantz reste sig med en förbittring som hon hvarken kunde eller ville dölja och följde sin man in i rummet bredvid.

Fru Maggie var icke sen att inta den lediga stolen. Och hon behöll den, längre än någon af företrädarinnorna vågat och kunnat.

Ju längre det led, desto tydligare kände hon på sig, att Asbjörn Oslo inte bara var intresserad af att samtala med henne, utan också helt gärna såg på henne, såg med sina underbara, uttrycksfulla ögon —

Plötsligt tränger genom det glada sorlet och stimmet Greta Locrantz' röst i högsta diskant, då och då afbruten af en hetsig mansröst. Fru Maggie spetsar öronen för att lyssna, men i detsam-

ma dyker Greta Locrantz upp som en vålnad på tröskeln till matsalen. Hon är klädd i kappa och pampuscher, ansiktet är blekt under den fina spetslöjan, och hon vinkar hastigt till afsked. Längst borta står hennes man med cylindern i handen, en dyster, rufvande gestalt.

*

Efter denna välkomstfest utvecklade sig Asbjörn Oslos vistelse i Helsingfors till ett mellanting mellan triumftåg och martyrium. Några energiska, handfasta personer, som icke tålde motsägelser, togo honom på entreprenad, uppdelade hans lediga tid i portioner, som sedermera utminuterades till spekulanterna efter pröfning.

Mer död än lefvande släpades han från morgonrepetitionerna till festfrukostarna och därifrån till festmiddagarna, som tyvärr måste afbrytas onaturligt tidigt då Asbjörn Oslo begaf sig till teatern för att spela. Men innan ridån ännu gått ner för sista akten, körde en bil fram till sceningången, och i denna forslades Asbjörn Oslo till festsupéerna. Man bör icke tro att festligheterna afbrötos då restaurangerna stängdes, nej, först då kom det verklig fart på gasken. Kraftiga och långvariga nachspiel arrangerades hos någon af

vårdarna. Först i morgongryningen tilläts hedersgästen bege sig hem till sitt hotell.

Många rörande legender bekräfta de lidanden Asbjörn Oslo hade att genomgå och faktiskt bar som en man.

En dag i slutet af maj uppsöktes han sålunda på hotellet af en deputation från personer, som tills vidare icke under någon förevändning lyckats göra hans bekantskap och därför sammanslutit sig till en korporation, som genom dessa sina delegerade ville inbjuda honom till en liten middag.

Deputationen ombads af portiern att stiga in i Asbjörn Oslos mottagningsrum; den väntade tåligt en kvart timme, en half. Slutligen brast ordförandens tålmod. Han tillkallade städerskan för att få visshet om att herr Oslo verkligen var hemma.

— Herr Oslo är nog hemma, upplyste städerskan, men han är där, tillade hon med lägre röst och pekade på den eleganta, hvitlackerade dörren till toaletten.

Strax därpå öppnades den hvita dörren och Asbjörn Oslo trädde ut.

Deputationens ordförande grep tillfället i flykten och framställde en orolig fråga, om herr Oslos

hälsa möjligen lidit men af det ansträngande gästspelet.

— Nej, svarade Asbjörn Oslo, jag mår efter omständigheterna utmärkt, men ser ni, det är det enda ställe där jag kan få vara ensam en halftimme och inte behöfver skåla. Jag sitter där hvarje dag, läser öfver mina roller och tänker; det blir jag annars inte i tillfälle till.

— Ja, sade ordföranden, intresset för konst i allmänhet och teater i synnerhet har alltid varit stort här i Helsingfors, och så framförde han inbjudningen.

Asbjörn Oslo accepterade med tacksamhet. Härigenom blef hans sista lediga dag upptagen, och han undgick sålunda öfverstinnan Herrlins ofta upprepade hotelse att i automobil föra honom ut till villan i Ingå, dit så många andra stackars värnlösa celebriteter under årens lopp blifvit släpade.

Fru Maggie och Rose-Marie Livijn hade varit med om de trefligaste tillställningarna för Asbjörn Oslo. De hade också hållit hvar sin middag för honom. De hade skaffat sig fotografier af honom i sexton olika roller. Hvarannan kväll sutto de på teatern. De gingo som i feber.

Hela staden talade, tänkte, andades bara Asbjörn Oslo.

Det Locrantzska hemmet stod inför en katastrof, det var man öfverallt på det klara med. Minsta barn hade ju hört om Gretas våldsamma kärlek till Asbjörn Oslo, mannens svartsjuka, de upprörda scenerna —

Så randades den sista maj. Asbjörn Oslo hade beslutit afresa dagen efter afskedsföreställningen. Hans krafter voro uttömda, han led af nervösa hjärtklappningar och kunde inte ta i ett kärl af hvad slag det vara må utan att säga skål!

En liten skara af hans hängifnaste beundrare hade abonnerat honom för den sista kvällen. Afskedsscenerna utspelades i Rosenrummet på Fennia med mycket förlängda rättigheter.

Livijns voro anmodade och — naturligtvis — fru Maggie, som af Karl-Olof anförtroddes i Livijnersnas vård. Herrlins kunde tyvärr icke undvikas. Däremot väckte det förvåning, ja sensation, när Greta Locrantz anhöll att få vara med. Icke ett ord om mannen — nå, den skilsmässan var då ganska säker.

För Maggie innebar Gretas anmälan en an-

ledning till djup oro. Hittills hade hon obestriddligen stått främst i Asbjörn Oslos gunst. Skulle hon nu bli tvungen att ge vika för Greta?

Hennes farhågor befunnos dess bättre obefogade. Det visade sig att Asbjörn Oslo inte alls kände igen Greta. Han hade nämligen under mellantiden hunnit bli presenterad för så många dekolleterade damer.

Gråtfärdig tryckte Greta Locrantz i en vrå. Ingen tog någon notis om henne, utom öfverstinnan Herrlin, som slog sig ner vid hennes sida och vänligt frågade hur hennes man mådde, om det var sant att hon snart skulle resa bort för en längre tid, o. s. v.

Stämningen blef småningom ganska hög och steg än mer då öfverstinnan Herrlin vid tvåtiden under många absolut öfverflödiga ursäkter bröt upp och tog sin man med sig, dock icke innan hon förmått Asbjörn Oslo att skriva sitt namn på ett vykort där han fanns afbildad som Hamlet.

Något senare fann Asbjörn Oslo tidpunkten lämplig för ett afskedstal. Mot förmodan blef det ganska kort, men så mycket lättare kunde åhörarna inpräglade hvarje ord i minnet.

Konstnärens lifslånga sträfvan att stiga allt högre uppåt i den sanna konstens rena, solmät-

tade luft, yttrade han bland annat, är lik örnens kamp mot stormen. Men själfva örnen behöfver stundom hvila och vederkvickelse för att samla krafter till förnyad himlastormande färd, och han ville därför tacka dem för alla de angenäma stunder de beredt honom.

Därpå skålade han med hvar och en af sällskapet. När turen kom till fru Maggie, höjde han sitt skummande och sjudande champagneglas mot hennes.

— Se, sade han, sådant är också mitt sinne.

Och han såg henne djupt in i ögonen, så att hon kände en lätt svindel.

När uppbrottet slutligen kom, blef hon alldeles händelsevis ett ögonblick ensam kvar i rummet med Asbjörn Oslo.

— Nu reser jag ut i världen, sade han och kom tätt inpå henne. — Jag önskar att jag kunde ta er med!

En het blodvåg vällde uppför Maggies kinder, och nästan utan att veta det hviskade hon:

— Jag önskar att jag kunde följa er.

— Gör ni? ropade han vild af förtjusning — han hade också druckit en del — och inom en sekund hade han lyft henne högt upp i luften, som en liten baby. Långsamt lät han henne

sjunka, och innan hon nådde golfvet kysste han henne hastigt.

— Nej tusan, nu måste vi visst gå, de andra väntar, sade han därpå helt lugnt och hvardagligt. — Farväl och tack för all er vänlighet. Om ni vill så skall jag skicka några vykort från min resa.

Fru Maggie kunde inte få fram ett enda ord.

*

Solskifvan höll just på att förlora sin sista position i väster, men var ännu i undergångens timma stark nog att hålla den påträngande skymningen på afstånd.

Det var en afton i början af juni. Södermarcks hade nyss flyttat ut på landet, och nu vandrade fru Maggie vid Karl-Olofs sida på en smal gångstig längs stranden.

Man kunde ha trott att jorden stannat i sitt lopp och lifvet slocknat ut, så stilla låg allt omkring dem.

I och för sig behagade den stora tystnaden fru Maggie. Så här i kvällningen gick hon fortfarande omkring som en bergtagen; Asbjörn-Oslo-rusets sista dimmor hade ännu inte lättat.

Men samtidigt kände hon sig litet orolig.

Karl-Olof gick där som en sluten bok. Hvad tänkte han på? Var han ond? Hade han hört några dumma rykten i stan?

Det är det tråkiga med honom, att man aldrig riktigt vet hvar man har honom. Det kan hända att han går och grubblar öfver Frankrikes sjunkande nativitetssiffra eller bostadsnöden i Englands industrisamhällen, men det kan också hända att han plötsligt kommer fram med närgångna frågor, till exempel om afskedsfesten på Fennia —

Asbjörn Oslos kyss brände ännu i fru Maggies minne, men också en liten, liten smula i hennes samvete, hur hon än sökte öfvertyga sig själf om att ånger i detta fall var ett utslag af gammalpigsmoral.

Asbjörn Oslo . . .

När hon tänkte på honom var det numera nästan alltid som Giulio Scarli i „Stulen lycka“.

Den sortens lycka kände han visst bättre än någon annan! Hur många män måste han inte ha låtit genomlida alla svartsjukans helveteskval för att själf kunna ge den rollen en sådan ohyggligt öfvertygande illusion!

Med en lätt rysning tänkte fru Maggie på att

också hon fått en aning om den förbjudna fruktens sötma.

Men det var också först nu hon fullkomligt, med hvarje fiber i sin varelse förstod den djupaste innebörden af de ord hon så ofta tanklöst citerat:

Den sång är skönast som aldrig ljud
i toner, men härlig drömdes.

Den dryck är ljufvast som bjuden sjöd
i bågarn, men aldrig tömdes.

Det ord är skönast, som ej blef sagdt,
men endast skälfvande anadt — — —

Så skulle det vara. Inga dumma, öfverflödiga ord, ingen banal afslutning. Ett minne att ta fram i lifvets helgdagsstunder och njuta som ett vackert smycke.

Mellan täta murar af klibbal och blommande hägg vandrade de ut på en långsträckt udde. Vid stranden stannade de och sågo ut öfver vattnet.

Längst borta vid horisonten stryptes fjärden ihop till ett smalt sund, blockeradt af en skogklädd holme, så kraftig och ädel i linjerna som

en dreadnoughtkryssare. Där bakom skymtade öppna hafvet, lifflöst som en teaterfond.

Tätt invid vattenbrynet varseblef Maggie en brun- och hvitspräcklig fjäder. Hon böjde sig ner och tog upp den.

— En örnfjäder, tänkte hon och blef i det samma så underligt varm om hjärtat. Hon minnes hans ord om örnens kamp mot stormen.

En kungsörn har rastat här några ögonblick, innan den trotsiga färden gick vidare på starka vingar.

Det är hans afskedshälsning till mig, tänkte hon och smekte den lilla fjädern.

Hon väcktes af Karl-Olofs nasaltoner.

— Hvad är det du står och petar om?

— En örnfjäder, svarade Maggie så likgiltigt hon förmådde.

— Får jag se.

Motvilligt lämnade Maggie fjädern ifrån sig. Hon höll handen ängsligt utsträckt för att hastigt kunna återfå den dyrbara symbolen.

— Den här fjädern har aldrig suttit på någon örn, det kan vara nog med en liten hök, sade Karl-Olof och lät fjädern falla till marken.

— Du kan själf vara en hök! utbrast fru Mag-

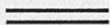
gie med en häftighet, som fullständigt konsternerade Karl-Olof.

Ånyo plockade hon upp fjädern, gjorde hastigt helt om och gick med raska steg inåt skogen.

En hög! Kan man tänka sig! En hög! Å, en sådan oförsämndhet! . . .

Men måttet var ännu icke rågad. Bakom sig hörde hon hans själsäkra skratt och de cyniska orden:

— I dag har lilla Meg bestämdt stigit opp med stjärten förut!

EN SPARF I TRANEDANSEN.

Tre mark hade Erik i månadspengar; för dem skulle han hålla sig med häften, pennor och dylika småsaker — och det är inte litet man behöfver af den varan när man har hunnit så högt som till sjätte klassen.

Återstoden fick han använda efter behag, till biograf eller snask eller hvad som eljes kunde falla honom in, men det var ytterst sällan han unnade sig några nöjen. I stället sparade han ängsligt hvarje öfverblifven slant för att sedan kunna förfoga öfver en större summa på en gång, som förslog till ett par böcker eller en „sak“.

Sålunda kom det sig att Erik i slutet af januari disponerade öfver åtta mark i hopsparda medel. Det var en rund summa, en vacker summa; han tyckte sig snart ha råd till nästan hvad som helst, men han hade ännu inte hittat på någonting riktigt bra, något som han alltid skulle komma att ha nytta af eller åtminstone inte behöfva ångra. Mest lutade det emellertid åt Ljungars saga eller Fribytaren på Östersjön.

Flere af hans klasskamrater, både Friti Holm och bröderna Almroth, hade väldiga månadspengar, tio, tolf mark och mycket extra däremellan, och ändå voro de alltid pank tredje eller fjärde dagen i månaden. De mojade sig hos Fazers och sprungo på bio med flickor ända tills hvarje fyrk var förskingrad; då började de jämra sig och lånade från höger och vänster.

Erik kände sig som en liten miljonär då han hörde dessa rikmanspojkar bönfalla kamraterna om tjugufem penni och samtidigt tänkte på sina åtta sköna enmarksslantar. Men han aktade sig noga för att låta någon få en aning om detta kapitals existens, ty då skulle han säkert bli ansatt af Almrotharna, och det påstods om dem att de inte alltid kommo ihåg att betala sina skulder.

Den enda människa på jorden som Erik skänkt sitt förtroende i denna sak, liksom i alla sina öfriga hemligheter, var Robert Montin. De hade följts åt klass efter klass alltifrån primärskolan som vänner från första ögonblicket, och det fanns numera ingenting som de dolde för hvarann.

En enda gång hade deras vänskap blifvit ställd på ett hårdt prof: när de båda samtidigt

förälskade sig i Betsy Wicander. Lyckligtvis uppgaf Robert snart allt hopp, tröstade sig på annat håll och nöjde sig vis-à-vis Betsy med rollen som Eriks förtrogne.

Man bör icke häraf dra den falska slutsatsen att Erik skulle ha slagit sin vän ur brädet. Tvärtom borde Erik ha haft ännu större skäl än Robert att kasta yxan i sjön, ty Betsy hade alltid visat sig ganska ovänlig eller åtminstone likgiltig mot honom och kallat honom fidesgris och mammasgosse. Och när han bjöd upp henne till dans, knyckte hon vanligen på nacken och förklarade sig vara dödstrött, hvilket emellertid inte hindrade henne att i nästa ögonblick dansa ut med någon annan af sina otaliga beundrare.

Men Eriks natur var icke sådan att han den ena dagen fäste sig vid en flicka och den andra vid en annan. Så fortsatte han då i två års tid att dyrka och tjäna henne i det tysta.

Han satt bakom henne i klassen, och som hon var långt mindre framstående i kunskaper än i yttre företräden, blef han i tillfälle att göra henne många viktiga tjänster. Han hjälpte henne med tyska och franska skrifningar — fast han egentligen ogillade allt fusk och ibland kände samvetsagg. Han hväste hennes pennor, hviska-

de åt henne under historietimmarna och förstod att göra sig nyttig på många andra sätt.

I gengäld började hon småningom behandla honom betydligt vänligare än förr. Men om någonting mer kunde han inte göra sig förhoppning, ty hela skolan visste att hon och Nisse Ehrnfelt älskade hvarann alldeles oerhördt alltsedan Ehrnfelts bal i höstas.

Nisse Ehrnfelt var en af de finaste och mest omtyckta pojkarne i Läroverket. Han hade bara ett år kvar till studenten, rökte ogeneradt på gatorna och tillbragte ofta sina kvällar på Apollo.

Två gånger om dagen följde han hem Betsy från skolan; dessutom brukade de vara ute tillsammans hela eftermiddagen. Det gick så långt att föreståndarinnan måste kalla Betsy till ett enskildt samtal och ge henne en sträng varning — men det var bara att kasta vatten på gåsen.

Allt detta visste Erik mycket väl. Men han led inte så mycket däraf som andra kanske skulle ha gjort i hans ställe, ty han var inte bortskämd af lifvet. Det skulle närmast ha förvånat honom oerhördt om lyckan af någon outgrundlig anledning hade hittat på att gynna honom den här gången. Så själffallen och ofrånkomlig ansåg han sin undanskymda plats.

Han var nöjd och nästan lycklig öfver att hvarje dag få vistas så många timmar i hennes närhet, se sig riktigt mätt på hennes vackra hals och lockiga hår, som ibland föll ner öfver hans pulpetlock, tjäna henne och lyda henne.

*

En grå januaridag med tung och dräktig himmel stod Erik ensam på skoltrappan. Klockan var ännu inte tre, men de hade haft en så lätt profskrifning i tyska, att han inte bara hunnit öfversätta stycket för egen del, utan också smuggla öfver en något afvikande version till Betsy.

Hojtande och skrånande klampade ett kompani infanterister förbi och fyllde luften med sin välkända doft.

Erik gick tveksamt ett litet stycke framåt gatan; han hade ännu inte beslutit om han skulle vänta på Robert eller gå raka vägen hem. I första gathörnet stannade han ånyo och såg sig om. Den tunga skoldörren hade slagit igen efter någon, men nu såg han att det inte var Robert utan själfvaste Betsy.

— Tack för skrifningen! sade hon och tittade så vänligt på honom att han blef helt röd.

— Ingenting att tacka för. Den var ovanligt lätt i dag.

— För dig är allting lätt, men jag kan aldrig få den där sablars tyska gramman i skallen på mig. Jag hade 4 i min sista hemskrifning.

— Hvarför lät du inte mig korrigera?

— Jag fick nog hjälp af Nis— af Martha Wilhelmsson, men hon hade väl inte riktigt tid Tror du Simpan märker att du har hjälpt mig?

— Jag gjorde med flit några små fel för att hon inte ska misstänka någonting, svarade Erik lugnande.

— Du är nu alltid så fiffig och . . . och så snäll.

På detta kunde Erik ingenting svara, som man lätteligen förstår.

De stodo fortfarande midt emot hvarandra i gathörnet. Betsy gjorde sig ingen brådska att gå vidare. Det var någonting ovanligt med henne i dag, hon såg så underligt orolig och tankfull ut där hon stod och högg med sin järnskodda klack mot trottoarkanten.

— Går du på Reallyceums dans i morgon? frågade hon helt oförberedt, utan att se på honom.

— Nej, du vet ju att jag inte brukar gå på skoldanser — och inte på andra heller, för jag blir ju aldrig bjuden till någon.

— Hvarför ska du också alltid hålla dig undan . . . Man måste ju slutligen tro att du inte vill vara tillsammans med en, ljög Betsy, som själf fick hålla dans minst en gång om året och ännu aldrig hade bjudit Erik.

Erik märkte hennes förlägenhet och skyndade strax att leda samtalet i rätt spår.

— Du går naturligtvis dit i morgon?

— Jag? Nej, jag är inte bjuden . . .

— De tvar märkvärdigt, sade Erik öfverraskad.

— Hvad är det för underligt i den saken? Betsy svängde ett halft hvarf på klacken och höll på att förlora balansen.

— Jag trodde naturligtvis att Nisse Ehrnfelt . . .

— Hvad pratar du om Nisse Ehrnfelt, afbröt Betsy häftigt. — Jag har ingenting med honom att skaffa, jag kan inte tåla honom!

Erik stod där dum och oförstående.

— Men du har ju varit ute med honom alla dagar och . . .

— Jag kan inte tåla honom, upprepade Betsy ännu kraftigare. — Han är fnasig!

— Jaså, sade Erik bara, och så blef det en liten paus.

— Men du kan ju gå dit ensam, fortfor han, eller med någon annan flicka . . .

— Nä, hör du håll i mej! Tycker du att jag ska köpa biljett och trafva dit ensam, precis som Martha Wilhelmsson och Anna Montin och de där andra som ingen vill ha!

— Nej, naturligtvis inte. Men då ser jag ingen annan utväg än att du sitter hemma den här gången.

Betsy skrufvade sig förfärligt några ögonblick.

— Ja, men när jag nu har så sablars god lust att gå dit — —

— Nå, men du har ju så många bekanta . . . hur kommer det sig att ingen annan har bjudit dig när Nis- . . . jag menar att . . .

Här kom Erik af sig. Men Betsy slog upp sina ögonlock med de tunga fransarna och lät blicken snudda en sekund vid Eriks.

— Det är väl ingen som vill ha mig till dam.

— Äsch, hur kan du prata så där, du vet ju nog att alla . . .

— Jag vet faktiskt ingen, om inte du — —

Det svindlade för Eriks ögon.

— Menar du att jag — — att du och jag
— —

— Ja, om du bara har lust . . .

— Herregud, visst har jag lust, men jag kunde inte tro — — jag har aldrig ett ögonblick vågat tänka på någonting sånt som att bjuda dig . . .

— Kommer du efter mig då, lite före sex i morgon?

— Ja, naturligtvis — gärna — jag menar — jag har ju inga biljetter ännu — men det får jag nog i afton — ja, jag kommer nog — lite före sex —

— Morjens då! ropade Betsy gladt, och i ett nu var hon borta.

Erik stannade däremot kvar i det händelserika gathörnet för att ordna sina tankar.

Han kunde ännu inte riktigt fatta hvad som skett, det hade kommit så öfverraskande och gått så svindlande fort.

Han rannsakade noga sitt uppträdande. Måne han hade sagt någonting löjligt eller annars burit sig dumt åt?

Han försökte återkalla i minnet alla hennes ord och sina egna — — hon hade frågat — — och han hade sagt ja, så var det — — natur-

ligtvis hade han sagt ja — — han kunde ju inte annat, när hon uttryckligen bad honom om det. — — Och för resten, hvad var det att oroa sig öfver — — var det inte snarare den största lycka som vederfarits honom på många år?

Tänk om hon verkligen brydde sig litet om honom! — — nu när hon lärt känna honom bättre och visste att han inte var en sådan fidesgris och mammasgosse som hon tagit honom för. Kanske behöfde han inte skämmas så förfärligt för en jämförelse med Nils Ehrnfelt — — Hon kan ju ha kommit under fund med att det inte är så mycket bevändt med de där fina pojkar — —

Men hur som helst, här förelågo en hel mängd rent praktiska frågor att ordna, och dem måste Erik nödvändigt diskutera med Robert Montin.

För den skull vände han om och väntade utanför skolan tills Robert kom ut.

Så sakligt och lugnt som det var honom möjligt berättade han hvad som tilldragit sig.

— Det var fan så lustigt, sade Robert när Erik slutat. — Jag hörde ju nog i går att hon hade kommit i gräl med Nisse på klubben och gick sin väg med Enti Adler, men inte kunde jag tro att det var så där allvarligt.

— Värst är det med pengarna, sade Erik oroligt. — Tror du åtta mark räcker?

— Biljetter tre mark, kalkylerade Robert, häst dit och därifrån tre—fyra mark, traktering ett par mark — du måste för säkerhets skull ha åtminstone tio mark.

— Och så behöfver jag en hvit rosett och ett par handskar.

— Handskar kan du få för två och femti, rosett en mark, summa tretton eller fjorton mark.

— Och jag som har bara åtta!

— Du kan få låna två mark af mig till slutet af februari. Resten måste du väl kunna få af morsgumman.

— Ja, kanske det, sade Erik osäkert.

Han började ana att han tanklöst kastat sig in i ett vanskligt äfventyr, kanske rent af tagit vatten öfver hufvudet.

— Tja, sade Robert, det är jäkligt dyrt att gå på dans med dam. Därför bjuder jag heller aldrig någon, utan roar mig med de andras.

— Säg mig nu hur jag ska bära mig åt, ända från början! bad Erik bevekligt.

I minsta detalj beskref Robert nu hur Erik borde bedriva den viktiga affären. De vandrade af och an på Skarpskyttegatan, där Erik bodde,

och pratade tills klockan blef fem, och ännu var Eriks oro och vetgirighet knappt stillad till hälften.

— Nej, nu måste jag gå in, annars blir mamma arg.

— Ja, sade Robert, sen är det ingenting vidare än att du försöker få tag i en droska eller en bil, om du vill vara riktigt nobel, och följer henne hem. Och vid det laget vet du nog redan om du kan pussa henne i trappuppgången eller inte.

— Är du tokig! utbrast Erik häftigt. — Betsy är inte sådan!

— Det var väl fan! Hon är just af den rätta sorten.

— Nåja, det kan ju hända, men åtminstone får jag inte göra det, och jag vill inte göra det, för resten.

— Då är du förbaskadt dum! sade Robert med öfvertygelse, men Erik hörde det inte, ty han rök i väg som en hvirfvelvind genom porten till det tarfliga envåningshus där han bodde.

*

— Var så god och stig in, fröken Betsy är inte färdig än, sade jungfrun och öppnade dör-

ren till bankdirektör Wicanders dyrbara och möbeluppfyllda salong.

Med klappande hjärta satte sig Erik på den stol som stod närmast tamburdörren.

Början var inte bra, inte alls bra. Att Betsy inte skulle vara färdig, att han skulle få lof att ta af sig paletån och stiga in — det var en kassus som fallit hvarken Robert eller Erik in när de gjort upp programmet.

Utanför porten väntade suffletten. Erik hade tvekat i valet mellan öppen droska och sufflett, men då himlen såg ut att kunna börja välta ner snö hvilket ögonblick som helst, hade han bestämt sig för det senare alternativet.

Nu blir det säkert mer än en half timmes åkning, tänkte Erik bekymrad.

Och till råga på motgångarna kom bankdirektörskan Wicander i detsamma in och hälsade. Hon var mycket vänlig och nedlåtande, men Erik visste rakt inte hvad han skulle säga — han hade aldrig förr sett henne så där på nära håll.

Ett gökur någonstans borta i våningen gol ett kraftigt tag.

Klockan är kvart öfver sex — vi hinner inte fram till half sju — det blir en hel timme — tre och sjuttifem — det kan inte hjälpas — men

herregud, hvad skall jag hitta på att säga åt bankdirektörskan — hon tittar så skarpt på mig hela tiden —

Nå, lyckligtvis, nu hördes Betsys röst i rummet bredvid. Hon grälade på en jungfru och använde så fula ord att Erik blef riktigt flat. Strax därpå kom hon inrusande i salongen.

— Har du väntat? var hennes enda hälsning. I stället för att räcka handen åt Erik gick hon rakt fram till trymån och började spegla sig från alla sidor. Men hon var så bedårande vacker i sin körsbärsröda balklänning, att Erik ögonblickligen ursäktade allt det andra.

När de kommo ner på gatan och Betsy fick syn på den väntande suffletten, rynkade hon pannan och svepte sin mammas dyrbara teaterkappa tätare omkring sig.

— Usch, en sån där otäck sufflett! sade hon. — Jag trodde du hade förstånd att ta en bil i det här vädret.

Erik kände hur han blef het i örsnibbarna.

— Det fanns ingen — — jag försökte nog få tag i en — — stammade han och skämdes duktigt, för Betsy därför att han bjöd henne på ett så tarfligt åkdon, och för sig själf därför att han ljög.

Emellertid piskade kusken på hästen och höll den vid jämn och god fart så att de voro framme vid Reallyceum innan klockan hunnit slå half sju.

Erik hjälpte omsorgsfullt Betsy ur droskan. Som ett litet troll stod hon där i sin spetskantade röda hufva och halade upp den alltför långa kappan till halfva vaden för att lättare kunna kila uppför trapporna till skolgården.

— Hur mycket blir det? frågade Erik skyggt.

— Tre och sjuttifem, svarade hyrkusken barskt, det är mer som en half timma.

— Är ni säker på det? Klockan är inte half sju ännu, invände Erik svagt.

— Skynda dig, jag fryser ihjäl! ropade Betsy och vände sig halft om för att gå vidare.

Kusken, som med sin vana blick taxerat Erik, begagnade sig nu af tillfället och ifyllde hotfullt:

— Tre och sjuttifem ska jag ha, som taxan bestämmer.

Ett ögonblick tvekade Erik. Han visste att kusken bedrog honom, men hur skulle han kunna få rätt gentemot den argsinta, brutala karlen. Och där gick Betsy redan med otåliga steg mot ingången — —

— Nå så för fan i våld, där har ni tre och sjuttifem, men skamlöst är det!

Kusken skrattade hånfullt och smackade åt hästen.

Det var nära hälften af min återstående kassa, tänkte han medan han sprang fatt Betsy. Snål spar och fan tar — en bil skulle ha blifvit mycket billigare.

Dansen var redan i full gång. Till sin stora glädje hörde Erik redan nere i kapprummet att det var vals man höll på med — han dansade bara vals och några gammalmodiga danser, mignon och pas d'espagne, som ingen numera brydde sig om sedan onestepen kommit.

Betsy sölade emellertid så länge framför spegeln i damrummet, att de knappt hunno dansa ett hvarf rundt salen förrän speltanten slutade sin vals.

— Kan du inte valsa baklänges? frågade Betsy när Erik bjöd henne sin arm.

— Nej, bekände han skamset.

— Det var skada, sade hon, jag är så van vid det, att jag blir yr af att svänga åt samma håll hela tiden. Nisse brukade alltid — —

Hon afbröt sig hastigt, men det var redan för sent; hon hade själf hunnit rodna, och Erik såg ett ögonblick kvällens ljusa horisont mulna.

I alla fall hade han nu upplefvat det stoltaste ögonblicket i sitt lif då han marscherade in i den stora gymnastiksalen med Betsy vid sin sida och hundra gapande och afundsjuka pojkar rundt omkring.

Speltanten hvilade bara en minut, så klämde hon till med en eggande onestep.

Dä ska vara luft emellan

När man steppar fram med fjällan . . .

gnolade Betsy. Hon kunde orden till alla populära stepmelodier.

— Ja, du får ursäkta, sade Erik förlägen, men jag kan inte dansa onestep.

— Herregud! utbrast Betsy med djup besvikelse och en nyans förakt i rösten. — Hur i all världen kan du inte dansa onestep? Det är ju det buligaste som finns.

— Jag vet inte, det är så länge sen jag gick i dansskolan — —

— Ja, då går vi väl ut i korridoren, då, sade Betsy resigneradt.

I en bred, ljus korridor vandrade ett dussin par af och an. Betsy hälsade till höger och vänster, stannade ett par gånger och talade med poj-

kar och flickor som Erik inte kände. När hon återvände, tyckte han sig märka att hon gjorde det en smula motvilligt, och det stack till i bröstet på honom.

Dessutom var han betydligt generad öfver sin urvuxna svarta rock, som var sydd ungefär som en smoking men ändå inte var någon riktig smoking, sådan som de äldre och finare pojkar-na hade.

Plötsligt tog Betsy ett hårdt grepp om Eriks arm och drog honom några steg åt sidan. I första ögonblicket begrep han inte hvad som gick åt henne, men han började förstå, då han bland de nykomna paren upptäckte Nisse Ehrnfelt med en liten mörk flicka, som hänryckt hängde på hans arm.

Betsy blef med ens intresserad af några idrottsdiplom i glas och ram på väggen, men Nisse Ehrnfelt manövrerade så skickligt att han med sin dam liksom händelsevis kom att passera mellan diplomerna och Betsy. Han betraktade henne ofvändert och hälsade med en elegant bugning.

Mot sin vilja måste Erik beundra Nisses splitternya smoking, hans knifskarpa byxveck, sidenrevärerna, de glänsande lackskorna, den själfknutna svarta rosetten och kanske allra mest hans

förmåga att göra en ledig bugning medan han gick, något som Erik aldrig kunnat lära sig att åstadkomma.

Den lilla mörka flickan kastade en hatfull och samtidigt triumferande blick på Betsy.

— Kom, sade Betsy och drog Erik i ärmen, nu går vi ner och dansar igen. Här är ju så erbarmligt tråkigt.

Tonen i dessa ord sårade Erik och gjorde honom ängslig för hvad som komma skulle, men när de dansat ett hvarf, förbyttes Betsys min och sätt helt plötsligt till idel solsken.

— Du dansar ju riktigt bra, sade hon med ett uppmuntrande ögonkast. — Försök ett tag att dansa baklänges, det är inte alls svårt. Man gör precis på samma sätt som vanligt — jag ska föra — var inte rädd — passa på — nu! —

Rundt gick det nog, men framåt kunde han inte komma; de kretsade hela tiden kring samma punkt.

— Snart går det bättre, ska du få se, sade Betsy. — Du har ju riktiga anlag för dans. Hvem kunde ha ptrott det?

Det var läroverkspojkarnas nyaste och buligaste trick att säga så där, alldeles som när man ropar ptro! åt en häst.

Betsy kände till punkt och pricka alla sådana där lustiga och kvicka uttryck som det var modernt att använda. Hennes kavaljerer voro ständigt laddade med ett stort förråd, och de trefligaste gjorde till och med nya. Erik återigen var sorgligt okunnig i allting sådant; men aldrig hade han förrän nu riktigt insett hur tråkig och omöjlig han var i sällskap med andra än Robert. Om han någon gång försökte använda ett sådant där uttryck, så kunde han slå sig i backen på att det för länge sen var gammalmodigt, och i ingen händelse kunde han säga det med den rätta schwungen, så att det lät något.

Nu fann Erik tidpunkten inne att fråga Betsy om hon behagade ett glas saft.

— Nej tack, svarade hon, men glace vill jag gärna ha.

Och så gingo de ut till byffén, som var arrangerad i en afstängd korridor.

Timmarna gingo snabbt och stämningen steg. Dansen blef allt lifligare och allt flere par försvunno på en stund i någon halfskum korridor.

Betsy var naturligtvis en af de mest firade flickorna och fick inte sitta många ögonblick. Hennes onestep med Ernst von Adler väckte

formlig sensation. Erik tyckte sig märka att både hon och hennes kavaljer ansträngde sig till det yttersta för att öfverträffa Nils Ehrnfelt, som dansade med den lilla mörka. Det var en spännande kamp, men segern lutade alldeles afgjordt åt Betsys sida, och det fyllde Eriks hjärta med glädje och stolthet, ty i kväll tyckte han sig ha en liten andel i hennes triumfer.

Erik hade sökt sig en skyddad plats i en vrå mellan barren och plinten. Icke långt därifrån stodo ett par lärare och öfvervakade dansen. Den ena var lång och mager och tarfligt klädd, påfallande fattigt till och med för en gammal peruk. Den andra var liten och rödhårig; Erik visste att han hette magister Sjöblom, var teckningslärare och kallades Spillkråkan.

— Tänker du stanna länge här? frågade Spillkråkan.

— Ja, svarade den andra, jag stannar nog ännu en stund. Det roar mig att stå så här och se på ungdomen, när den fritt får visa sig sådan den verkligen är och inte behöfver hyckla för oss peruker. Det är en hel mikrokosm, en sådan här balsal. Man kan se så mycket och gissa sig till ännu mer — stridande viljor — oundvikliga öden som redan börjar rullas upp — kam-

pen på knifven om kvinnan, bytet, som springer undan, men inte för fort och inte för långt — små sociala tragedier och öfverallt den starkares seger. Hela samhället finns här i ett nötskal.

Han talade mycket långsamt och dämpadt, mest till sig själf, och blicken var underligt långt borta.

— Ja, svarade Spillkråkan, de är som små apor, som härmar oss fullvuxna.

— Jag vet just inte det. Är inte deras glädje och kärlek och sorg och svartsjuka, som vi alltid förringar och gör narr af, är den inte lika djup och lika viktig eller — om du vill — lika löjlig och oväsentlig som våra egna känslor?

— Kan vara, kan vara, sade Spillkråkan och tvinnade sina röda mustascher. — Men en sak måste du medge, och det är att här finns förbaskadt många vackra flickor. Se nu till exempel på den där i röd klänning, det är en bra bit.

Den andra betraktade Betsy en stund.

— Ja, svarade han, hennes ansikte är vackert. Hon har den knidiska Afrodites profil.

— Och så sakelis utvecklade hon är, rund och mjuk och vig.

— Hun er vist kommen paa en fejl Klode . . .

— Hvad menar du?

— Hon är född tvåtusen år för sent och allt-

för långt mot norr. Hon borde ha varit en hetär med vindrugg i håret och dansat naken med drufvor från Hymettos i sin hand, i en solbelyst marmorportik inför sköna ateniensiska ynglingar till tonerna af flöjt och cymbal.

Nu blef Spillkråkan riktigt het.

— Jag tycker det är lite svinaktigt af dig att säga så där om en hygglig flicka bara därför att kavaljeren håller henne lite för nära.

— Kära bror, vi förstår visst inte riktigt hvarandra.

— Nej, det kan nog hända, för du är nu alltid så förbannadt fnoskig att ingen kristen själ kan begripa hvad du menar.

— Kanske det kommer sig däraf att jag är en öfvertygad, trosviss hedning? sade den andra med ett litet småleende.

Erik aflägsnade sig helt förvirrad af det han hört. Han visste verkligen inte hvad han skulle tänka om den magra lärarens underliga ord, om det var att anse som skämt eller allvar. Men så mycket stod fast, att Betsy var den vackraste och intressantaste af alla flickor på balen.

Onestepen slutade omsider, och trots kraftiga

applåder kunde speltanten icke förmås att fortsätta omedelbart.

Ernst von Adler lämnade Betsy med en komplimang och gick ut i byffén med sin riktiga dam, den lilla mörka som dansat med Nils Ehrnfelt.

— Sablar hvad han dansar bra, den Ernst, flämtade Betsy och lät solfjädern flaxa framför sitt upphettade ansikte. — Nu vill jag ha någonting att läska mig med.

På stående fot tömde hon ett glas citronsaft i ett enda drag.

— Kom! sade hon så, och innan Erik hann säga eller ens tänka ett na, förde hon honom uppför många trappor till en korridor, som var skum och alldeles tom.

— Här är svalt och skönt, sade hon och svingade sig upp på ett fönsterbräde.

— Kom och ställ dig här, man kan se tvärs öfver gården ner i danssalen.

Erik lydde, men af de dansande såg han icke mycket, ty stora snöflingor singlar hastigt och tätt förbi fönsterrutorna. Det flimrade också annars för hans ögon, ty Betsy hade behållit hans hand i sin, och han genomförs af en hisnande känsla som han aldrig förr erfarit.

Hon såg på honom med ögon som skimrade fuktigt och hon andades häftigt. Hon är väl andruten af dansen och trapporna, tänkte Erik. Han ansträngde sig till det yttersta för att hitta på någonting trefligt att tala med henne om, men orden fastnade i halsen och hans tinningar buldade och brände, och innan han visste hvad som skett, hade han pressat sina läppar mot hennes hand.

Hon drog inte undan handen, tvärtom tyckte han sig känna en svag tryckning som fullständigt förvirrade hans sinnen.

Länge förblefvo de så — hon med ansiktet halft bortvändt och han lutad öfver hennes hand, som han öfverhöljde med kyssar. Nu är jag så lycklig att jag skulle vilja dö, tänkte Erik.

Men i detsamma drog Betsy handen tillbaka och hoppade ner från fönsterbrädet.

— Äsch, hvad du är dum! sade hon halfhögt.

Erik kom hastigt till besinning. Han greps af en stor ångest. Jag har varit alltför djärf, for det genom hans hufvud, nu är hon ond, jag har förspillt min lycka.

— Du är väl inte ond på mig! sade han bedjande och såg på henne med sina stora, troskyldiga ögon.

— Du är så kläppisk och flöntig att man kan dö! sade Betsy hårdt och började gå ner för trappan utan att fråga efter om Erik följde henne eller stannade.

— Vill du — — vill du inte ha en portion glace? stammade han i sin förtviflan. Han var beredd att offra den sista skärven af sina sparade och lånade pengar för att få se henne glad igen.

— Hvarför inte, svarade Betsy utan att bevärdiga honom med en blick.

Erik lyckades med möda komma öfver ett litet bord med två stolar. Han fick stå länge i kö framför den improviserade disken och kämpa hårdt för sina glaceportioner, ty nu var det paus och alla dansande trängdes kring byffén.

När han med glacetallrikarna högt öfver hufvudet armbågade sig ut ur den täta klungan och återvände till sitt bord, fann han Betsys plats tom.

Litet modfälld satte han sig ned och väntade tåligt, tills han med ens upptäckte henne vid ett långt bord i närheten. Hon satt där med en bakelse i högsta hugg och pratade ifrigt med en

massa ungdomar, som Erik knappast kände till namnet.

Han grubblade fruktlöst öfver hvad som nu borde göras. Icke heller denna eventualitet hade Robert och han kunnat förutse.

Ofrivilligt kom han att höra en del af konversationen vid Betsys bord.

— Du var inte på Eneschiölds bal sista lördags, sade Betsy till en af flickorna. Där var buligt, ska ni veta. Tre sorters vin och konjak och likörer. Nisse och Enti hade sig en hifvare när vi gick därifrån.

Ernst von Adler vände sig om mot Betsy när han hörde sitt namn nämnas.

— Det är en förbaskadt schangtil kavaljer du består dig med i dag, sade han.

De andra fnissade till och Betsy själf fick en bakelsesmula i vrångstrupen, så att Enti Adler måste bulta henne i ryggen både länge och väl. Hans hand blef händelsevis kvar kring hennes lif ännu litet efter det hon slutat hosta.

— Herregud! skrek Betsy plötsligt. — Jag glömmer ju alldeles att han sitter och väntar på mig med glacen. Nu måste jag gå.

— Nej, gå inte! Gå inte! Vi kan ju be honom slå sig ner här, han lär väl inte bita oss.

— Nåja, sade Betsy och satte sig igen, men jag går inte och ber honom komma hit, det får någon annan göra.

— Inte för att jag känner honom, sade Ernst Adler lätt, men nog kan jag göra det om du vill.

Erik blef inte litet förlägen och flat när han såg den långa, eleganta ynglingen komma rakt emot sig.

— Von Adler, sade denne och gjorde en lätt bugning.

— Hvasa? sade Erik och reste sig vördnadsfullt.

— Mitt namn är von Adler.

— Jag är Erik Lindberg, svarade Erik, skrapade med foten och räckte fram handen.

— Jaså, ska vi tassas också, sade Adler nonchalant. — Nåja, gärna för mig!

Den sista repliken framkallade ett stilla jubel vid det adlerska bordet, där man under andlös spänning följde händelsernas gång.

— Jag kommer på fröken Wicanders vägnar för att be er sitta ner vid vårt bord, sade Adler med utsökt höflighet.

— Ja, tack . . . jag vet inte . . . vi har ett bord här, Betsy och jag . . .

— Seså, följ med nu bara! sade Adler nästan befällande. — Skifva tag!

Erik såg verkligen ingen annan utväg än att lämna glacen i sticket och följa Ernst von Adler.

Han presenterades högtidligt för dem af sällskapet som han inte kände — det vill säga nästan alla — och fick en dålig plats längst borta vid väggen.

Ingen bekymrade sig vidare om honom. I samtalet kunde han inte delta, då han inte kände någon af dem det pratades om och inte hade varit med om en enda af de fina tillställningar som här syftades på. Situationen var alltså pinsam, nästan outhärdlig, men som allt annat här i världen fick den omsider ett slut.

Som skjuten ur golfvet stod Nils Ehrnfelt plötsligt framför Betsy.

— Får jag lof? sade han vördnadsfullt, kanske en hårsman ironiskt. — En onestep?

Spänningen vid bordet stramades till igen och allas blickar sökte Betsy.

En sekund tycktes hon tveka. Så reste hon sig lugnt och lade fullkomligt obesväradt sin arm i Nils Ehrnfelts.

— Det var fanken! sade Ernst von Adler när

paret försvunnit. — Nu börjar det på ny kula. Det har jag förresten anat hela tiden.

Så bjöd han armen åt en dam, de andra kavaljererna följde exemplet, och snart satt Erik där helt allena.

Och det var nog bäst så. Hans sinne var sådant att han helst ville vara ensam.

Ty nu förstod han att Betsy var förlorad för honom, både i kväll och för alltid. Han visste också att han icke mer skulle kunna återfinna sin forna, anspråkslösa lycka efter allt det som tilldragit sig denna sorgens afton.

Alla hans ansträngningar hade således varit fåfänga, alla uppoffringar förgäfves. Hans djärfva lyckodrömmar smulto hastigt ner och runno bort, som glaceportionerna därborta på det försmådda bordet.

Ett halft års försakelser voro förspilda. Borta var Ljungars saga, växtpressen med rep och skrufvar, Fribytaren på Östersjön, lupen, kompassen, stegmätaren . . . Den säkra visshet han haft om att kunna köpa en af dessa saker hade kommit honom att på något sätt betrakta sig som blifvande ägare till dem alla. Nu var det borta, alltsammans — och mera därtill. Han var skuld-satt, för första gången i sitt lif, och han visste

att det erfordrades ännu ett par månaders um-bäranden innan den skulden var betald.

Och hvad betydde ändå penningbekymren i bredd med den andra sorgen . . .

Så slagen, löjlig och förtappad kände han sig nu, att han med ens blef alldeles utmattad och bara längtade att komma därifrån. Lyckligtvis närmade sig klockan tolf, och då skulle dansen ovillkorligen vara slut.

En sista förödmjukelse återstod honom ännu. Just innan upprottet skulle ske, kom Nisse Ehrfelt fram till Erik — tidigare hade han inte låtsat se honom — och sade helt kort och afgörande:

— Jag har just kommit öfverens med Betsy att jag följer henne hem, så du behöfver inte besvara dig. Du bor ju åt ett helt annat håll, det blir bara bekvämare för dig, och så spar du in lite kofva.

Utan att vänta på något svar gjorde han helt om och gick sin väg.

Betsy såg i alla fall litet skamsen ut när hon kom fram för att säga adjö. Hon bjöd till att komma ifrån den obehagliga situationen så fort som möjligt.

— Adjö då, Erik, sade hon, — och tack ska du ha för i afton.

— Tack själf. Jag hoppas att du har haft roligt.

— Förfärligt! svarade hon och tillade hastigt:
— Nej, nu måste jag gå, annars får vi ingen droska.

*

Det hade snöat starkt de sista timmarna. Nu höll det på att klarna och kölden skärpte till. Höga drifvor i nyckfulla vindlingar barrikaderade trottoarerna vid gatukorsningar och portgångar, där vinden tagit sig en hastig svängom rundt hörnet. Hyrkuskarna hade fått lof att fara hem efter slädar; bjällrorna pinglade igen efter många veckors paus.

Erik såg Betsy och Nils Ehrnfelt åka förbi. Hon kröp tätt intill sin kavaljer för att söka skydd mot den bitande blåsten. Fast och manligt hvilade hans stödjande och beskyddande arm om hennes lif.

Himlahvalfvet låg redan till hälften rensadt och gnistrade af köld. Stormen jagade underliga smala skyar från ena horisonten mot den andra;

de ilade fram som en torpedbåtsflottilj i kölvattenskolonn ute på öppna hafvet.

Erik ryste af köld, men han borrhade bara sina händer djupare ner i paletåfickorna. Han var inte trött längre, och han längtade inte alls till sin inventionssoffa i tråkåken vid Skarpskyttegatan.

Utan att riktigt veta hur det kom sig, gick han raskt och beslutsamt, som på en sträng order, i riktning mot Betsys hus borta på Skatudden.

Staden låg utdöd under sitt tjocka snötäcke, tigande och skrämmande vacker, som en hvit-skimrande orientalisk nekropol.

Erik följde slädspåret i den färska snön. Det slutade vid Betsys port, och där ledde två människospar tvärsöfver trottoaren in i trappuppgången, men inget ledde ut igen. Nu har de snart stått en kvart i trappan, tänkte Erik.

Han sneddade öfver gatan och drog sig tillbaka i en portgångs mörka slagskugga. Det var inte för att spionera — han kunde ju så väl föreställa sig alltsammans, och han kände absolut ingen nyfikenhet.

Det var bara för att han någonstans skulle vara, och eftersom han ännu inte kunde förmå sig att gå hem, så var det dock bäst att frysa här, utanför hennes fönster.

Han stod länge, mycket länge orörlig och såg upp mot husets väldiga, mörka fasad. Han drömde sällsamma drömmar, sådana man bara drömer dem vid brådmogna fjorton år — om främmande världar och underbart sorgliga öden som alla skulle bli hans.

Plötsligt tändes elektriska ljuset i trappuppgången. Litet senare flammade det till bakom två rullgardiner i tredje våningen. Han visste att det var hennes fönster.

Samtidigt öppnades ytterdörren och Nils Ehrnfelt steg ut på trappan. I maklig takt släntrade han nedåt gatan och hvisslade ljudligt och belåtet dagens onestepmelodi.

Hur var det orden lydde? Betsy hade ju gnolat dem.

Dä ska vara luft emellan . . .

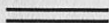
Och eftersom Nils Ehrnfelt trodde sig vara ensam och osedd, började han plötsligt steppa och gestikulera vildt.

Erik kunde följa hans muntra marsch mot hemmet ända bort till Myntverket och Uspenskikatedralen.

En drucken herre raglade förbi, och någon-

stans borta i Brunnsparcken tjöt en automobil som ett såradt djur. Vinterstormen firade en vild hexsabbat kring skorstenar och vindflöjlar när Erik steg fram ur porthvalfvet och tog kurs på Skarpskyttegatan.

Vägen var lång, och den kändes dubbelt tung för honom, som vandrade hem efter sitt lifs första stora nederlag och hade att kämpa både mot stormen och mot tårarna.

INNEHÅLL:

	Sid.
Asmodeus och de tretton själar	1
En urtidsvision.	173
Kungsörnen	209
En sparv i tranedansen	235

RUNAR SCHILDT:

DEN SEGRANDE EROS

2:a upplagan. 4:50